

отець Йосиф Схрейверс ЧНІ.

МОЯ НЕБЕСНА НЕНЬКА

ЗМІСТ

ЧАСТИНА ПЕРША ТРЕБА ЛЮБИТИ ПРЕСВЯТУ ДІВУ	2
РОЗДІЛ ПЕРШИЙ ВОНА ВСЕЦІЛО – СОВЕРШЕННА	2
РОЗДІЛ ДРУГИЙ ВОНА НЕВИННА	5
РОЗДІЛ ТРЕТІЙ ВОНА ПРЕСВЯТА	7
РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ ВОНА ПРЕКРАСНА	10
РОЗДІЛ П'ЯТИЙ ВОНА ПРИВІТЛИВА	12
РОЗДІЛ ШОСТИЙ ВОНА МАТИ ХРИСТИЯН	14
РОЗДІЛ СЬОМИЙ ВОНА ТВОЯ МАТИ	17
РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ ВОНА ТЕРПІЛА ЗА ТЕБЕ	20
РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ ВОНА ОСВОБОДИЛА ТЕБЕ ВІД ПЕКЛА	23
РОЗДІЛ ДЕСЯТИЙ ВОНА ПОСТРАХОМ ПЕКЛА	26
РОЗДІЛ ОДИНАДЦЯТИЙ МАРІЯ ПОМАГАЄ ДУШАМ В ЧИСТИЛИЩІ	28
РОЗДІЛ ДВНАДЦЯТИЙ ВОНА НАМ ПОМАГАЄ В ГОДИНІ СМЕРТИ	30
РОЗДІЛ ТРИНАДЦЯТИЙ ВОНА - КНЯГИНЯ ВСЕСВІТУ	32
ЧАСТИНА ДРУГА ТРЕБА НАСЛІДУВАТИ ПРЕСВЯТУЮ ДІВУ	35
РОЗДІЛ ПЕРШИЙ ТРЕБА НЕНАВИДІТИ ГРІХА	35
РОЗДІЛ ДРУГИЙ ТРЕБА ВИПОВНЯТИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК ЯК ВОНА	37
РОЗДІЛ ТРЕТІЙ ТРЕБА ЯК ВОНА ЛЮБИТИ ТЕРПІННЯ	39
РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ ТРЕБА БУТИ МИЛОСЕРДНИМ, ЯК ВОНА	41
РОЗДІЛ П'ЯТИЙ ТРЕБА ЛЮБИТИ ІСУСА, ЯК ВОНА	44
РОЗДІЛ ШОСТИЙ ТРЕБА ПОШИРЯТИ ЦАРСТВО ІСУСОВЕ, ЯК ВОНА	46
РОЗДІЛ СЬОМИЙ ТРЕБА БУТИ ПОКІРЛИВИМ, ЯК ВОНА	49
РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ БУТИ ВСЕЦІЛО ВІДДАНИМ БОГОВІ, ЯК ВОНА	52
РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ ТРЕБА ВМЕРТИ, ЯК ВОНА	54
ЧАСТИНА ТРЕТЯ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ	57
РОЗДІЛ ПЕРШИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО НЕЇ	57
РОЗДІЛ ДРУГИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО НЕЇ З ДОВІР'ЯМ	60
РОЗДІЛ ТРЕТІЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ПОКІРНО	61
РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ВИТРЕВАЛО	63
РОЗДІЛ П'ЯТИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ БЕЗ ВПИНУ	66
РОЗДІЛ ШОСТИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО НЕЇ В СПОКУСАХ	69
РОЗДІЛ СЬОМИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО НЕЇ В ПРОТИВНОЩАХ	71
РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ПО УПАДКУ В ГРІХ	73
РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО НЕЇ В СМУТКУ	75
РОЗДІЛ ДЕСЯТИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ЗА ВСІХ	77

ЧАСТИНА ПЕРША ТРЕБА ЛЮБИТИ ПРЕСВЯТУ ДІВУ

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ ВОНА ВСЕЦІЛО – СОВЕРШЕННА

«Хто в силі збагнути, чи устами висказати. або розмовляти про чисту, непорочну, святу, осв'ячену неневісну Вседіву, від зачаття свого осв'ячену і від лона матері ізбранну...» (Сідал. III. на Н. з.).

Одному Святому дозволив раз Г.Бог побачити душу в стані ласки. Той вид спричинив йому таку невимовну радість що, наколи б не чудо, він був би вмер з задоволення.

Якщо душа в стані ласки така гарна, – то яка ж тоді душа Пресвятої Діви? Вона Прекрасна, – Архитвір Бога!

Дорогий Читачу! Чи не бажаєш Ти любити Тої, що красою Своєю і совершенністю перевищає все, що лише уявити собі можеш?

Чи бажаєш Ти зо мною приблизитись до Небесної Матінки? Вона ж така добра! Припавши до Її стіп, подивлятимемо Її так, як дитя подивляє свою рідненьку матір. Той вид наповнить нас пошаною, – і ми на завсіди приголубимось до Неї.

Пресолодка Мати, благослови це наше намірення! Ти ж добре знаєш, що ми любимо Тебе, але я б хотів, щоб любов ця не мала границь. Для того зволь перед нашим дитячим поглядом відслонити всю Свою величність, всю Свою доброту, всю принаду Свою. Передовсім захоплюй наше серце Своєю красою, та що більш, – зділай нас в'язнями Своєї любови, а потім віддай нас Ісусові.

Один монах, проходжуючись зо Святим Іваном Берхмансом по вулицях Риму, запитав: «Брате Іване, чи ти любиш Пресвяту Діву?» – Святий юнак, наче б цим питанням здивований, зарум'янився і відповів: «Вона моя Ненька; як же ж я б не мав Її любити?»

Якщо б я до Тебе звернувся з таким самим питанням: «Дорогий мій Читачу, чи любиш ти Пресв. Діву?» – Заздалегідь, здається мені, з твоїх уст мимоволі вирвався б усильний оклик любови: «Ох, як же ж я Її люблю! Вона ж моя Матінка!»

Але, ти з певністю не любиш Її, як слід. Не забувай, що Пресв. Діва не є звичайна мати. Ні, Вона випосажена незрівняною совершенністю. Вона об'єднує в Собі всі прикмети, що лиш можна їх собі уявити.

Вона є чудово гарна, – прекрасна! Вона добра, співчувальна, любима; Вона вірна, благородна, завсіди готова помагати; Вона покірна, лагідна й терпелива; Вона є Діва, пречиста, невинна, простодушна, непорочна.

Вона має серце так успосіблене, що не може глядіти на чиїсь терпіння, щоб вмити не виявити Свого співчування. Вона має так широко-відкритого духа, що розуміє всі наші злидні, ані трохи не дивуючись та не зражаючись ними.

Вона неустанно вважає нас за добрих, і то помимо нашої невірності й помимо, завжди виличимих, ран нашої душі. Вона має таку ніжно-лагідну вдачу, що без найменших перепон кожен може до Неї зблизитися, висказати їй всі терпіння свої, та відкрити перед Нею всі рани своєї душі.

А що ж допіру казати про святість Її душі? Вона Архитвір Бога! В мріях про Ісуса і про Неї, в подиві совершенности, що нею у майбутньому мав Її вивінувати, – Сотворитель провів цілу свою вічність!...

Так сказати б, – Сотворитель до дна вичерпав Свою невичерпаему всемогучість, Свою безконечну премудрість та безграничну доброту, щоб приготувати Бого-Чоловіка Ісуса й Його Божественну Матір, Сотворюючи Янголів, Він не думав про ніщо більш, як лиш про Свою Матір; не діяв в іншому намірі, як лиш в тому, щоб приготувати слуг для Найдостойнішої Цариці Неба. В книзі Об'явлення (Апокаліпси) сказано, що, коли Г.Бог сотворив чистих духів-янголів, показав їм Одну Невісту, приодягнену в сонячне сяєво, приказуючи їм, щоб вони приклонилися перед Нею, як перед своєю прийдешньою Княгинею.

І про кого ж думав Господь Бог, коли у туземському раю сотворював Адама й Еву? Він думав про Ісуса, Цього «второго Адама», – і про Марію, Цю «нову Еву». Та й уже наших перших батьків Він обдарив принадною красою на образ і подобу Свого Сина й Його Матері.

А потім довго, протягом цілого Стар. Заповіту, Г.Бог мабуть не був нічим іншим зайнятий, як лиш тими двома предметами Своєї Любови. Всі тодішні події мали за ціль приготувати Спасителя й Його Матір. Всі особи, що то виступали на видівні світу, завжди представляли й прообразували Відкупителя й Його Співучасницю в ділі св. Викуплення...

Сотворюючи Сару, Ревекку, Рахилю, Юди-ту, Естеру й прочих, Господь Бог начеркав тоді лише нариси Своєї Божественної Матері; Він, – так сказати б – забавлявся, подібно як маляр-мистець, що то лиш кілька ліній проводить, неначе б для проведення часу, – заким сотворить Свій пречудний Архитвір.

Коли ж, вкінці Він, взявся створювати Ту, що Нею займав Свої думки протягом вічності, Він до того зібрав усі сили Своєї всемогучости.

Він зо скарбниці Своєї премудрости й доброти зачерпує всі совершенства, всі красоти й принади, що лиш їх може в собі сприйняти сотворіння.

Та Вибрана, Благодатна, Та Пренепорочна Діва, яка чудово-гарна, мусить бути Вона!

Один монах, що гаряче любив Пресвяту Діву, молився раз до неї: «Моя Предобра Мати, я так люблю Тебе! Чому Ти ніколи мені не покажешся? Я так усильно бажаю Тебе побачити, – хоча б один-однісенький раз у своєму житті!»

Божа Мати післала до нього янгола, щоб той йому заявив: «Твоя молитва вислухана: Пресвята Діва тобі з'явиться. Але Вона є така Свята, така Прекрасна, що скоро лиш твої очі Нею захопляться, вони вже ніколи не можуть глядіти на якусь-там марну красу туземну. Значить, – побачивши Її,

ти осліпнеш!»

І справді, – того ж таки само вечора, Пречиста а, г. повному блиску Своєї непорочної краси, з'явилася тому монахові. А монах, боячися цілком осліпнути, усильно приглядався й подивляв Її, – але лиш одним оком...

Коли ж видіння проминуло, він почав у своєму серці відчувати глибокий жаль, що не подивляв Її обома очима.

«О Люба Матінко!» – почав він знова молитися, – «бажаю втратити ще й друге око. З'явися мені ще раз, один-однісінький раз, останній раз!»...

І Пресвята Діва показалася настільки добротлива, що знова вислухала молитву того смілого монаха. Вона вдруге з'явилася йому, – та ще й на довший час. Але, – яке щастя! Коли видіння зникло, монах замітив, що він не сліпий; навпаки, – Всеблага Матінка ще й привернула йому вживання ока, що на нього він був осліп.

О, найніжніша ласкавосте Пресолодкої Діви! Вона, чей же, нікому не може завдати прикрощів!

Сотворюючи Її, Всеблагий Господь хотів учинити Її всесовершенну під кожним зглядом: без порівняння прекрасну, так щодо тіла, як і щодо душі, – милу, лагідну, запобігливу та притягаючу до Себе людські серця.

І справді, – Він не міг учинити щось менше! Ця ж Божественна Діва буде Його Мати: Він то рішив! Отже ж Вона буде Його гідна Мати. Вона Своєю святістю немов рівнятиметься самому Богові.

Вона повинна була посідати Серце пречисте, безкрає, вщерть наповнене любов'ю, щоб мати змогу обняти в Ньому свого Сина, – Всевишнього Господа.

Крім Свого преславного Материнства, Вона тут на землі мала бути ще й Товаришкою Сина Божого, заступити місце неба, облегшити Йому злидні й нужду на цій грішній землі,

Преблагословенна Матінко! Наші думки губляться, слідкуючи за Тобою по цих вершинах. Ти ж переповнена благодаттю; Ти Своєю любов'ю й красою перевищаєш усіх Янголів і всіх Святих, разом взятих.

Наколи б Господь Бог нікого не був сотворив, а лише Тебе Одинок, то Він був би цілком задоволений зо Свого діла. Лиш у Тобі Одній Він знайшов би всю славу, що Її повинно Йому принести сотворення всесвіту.

Чи ж, Ти Сама Одна – зміст усіх досконалостей, розсипаних по всіх сотворіннях. Ти Достойна Мати Ісуса, Цариця всесвіту, насолода Пресвятого Божого Серця,

Вона й моя Мати, моя вселюба Ненька! Подібно, як маленьке дитя, я можу наблизитися до Тебе, кинутись Тобі в обійми і виляти перед Тобою всю ніжність почувань мого щиро синівського серця, – а Ти певно мене зрозумієш.

Мати Моя, Маріє, я люблю Тебе! Поможі мені, Тебе лучше пізнати та щиріш полюбити.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ ВОНА НЕВИННА

«Тобі вибраній з усіх поколінь і перед віками наставленій на Матір Богові, що без гріха вся, а в зачатті своїм побілила пекло – я, слуга твій негідний, Богородице, мережаю врочисті пісні. Вітай, від гріха вся невинна в зачатті Твоїм». (Конд. акаф. Н. 3.).

Сотворюючи Пресвяту Діву Марію, Господь Бог хотів зділати зеркало Своєї власної чистоти. Він хотів, щоб, приглядаючись Цій Божественній Діві, мав Він нагоду подивляти блиск Своєї власної святости.

А до того, – з яким же ж старанням Він Її приготавляє, та з якою святою завистю Він зберігає Її невинність!

Моя люба Мати, – каже Він у книзі Пісень над Піснями ", – то запечатана криниця, замкнений огород, рай, що ю нього лише Я маю доступ.

Притім розважте. Ця Препоблагословенна Діва мала бути Вибраною Дочкою Небесного Отця! І чи ж міг Він дозволити, щоб Вона бодай хвилину була невольницею сатани, того найогиднішого сотворіння, яке взагалі коли-небудь було?

І лише від самого Бога залежало те, щоб Марію, Цю Свою Дочку, охоронити від такого пониження. Як же б зміг Він бути Добрим Отцем, якщо б Він був зділав інакше?

Та й Божественний Ісус, Друга Особа Пресвятої Тройці, вибрав собі Ту Пресвяту Діву за Матір. Він, безконечна чистота, мав замешкати в Її лоні, а потім кормитися при Ній, Дозволити Себе колихати в Її обіймах та покривати Її поцілуями.

І чи б зміг Він стерпіти, щоб те пречисте лоно Пресвятої Діви Марії, заким Він ще у ньому замешкав, було запламлене гріхом первородним, занечищене дияволом, заражене його їддю та знеславлене ним?

Ні! Того б Він не зміг стерпіти! І для того Він учинив Свою Матір яснішу та білішу від снігу, від янголів невиннішу!

Святий Дух бажав Її взяти за Свою Обручницю. Він хотів Її покрити Своєю тінню і зачати в Ній Бого-Чоловіка. Він бажав поміж Собою, а Нею, вчинити безконечно-сильніші й солодші та більш дійсні зв'язі, ніж поміж обручниками туземськими.

То ж, чи не повинен Він був відчувати якоїсь святої зависти з огляду на Її красу? Чи ж міг дозволити, щоб Його воріг, диявол, нарушив їй ту святиню, – і зв'язав Цю Небесну Квітку, Його Улюблену Обручницю?

О, ми далекі від такої та їй подібної думки! Ні! Господь Бог вже від віків знав про Неї. Він передохоронив Її Своєю благодаттю, та зогляду на передбачені заслуги Свого Сина, увільнив Її від усякого подуву первородного гріха. Вже від першої хвилини Її Зачаття, Він наповнив Її благодатями – отже зділав їй одиноким й винятковим чудо!

Приємний був то день, так для міста Риму, як і для цілого католицького світу, коли то Папа Пій IX (8 грудня р. 1854.), своєю непомильною властю оголосив перед цілим світом, що Пресвята Діва Марія була Непорочно Зачата, – без плями первородного гріха.

З нагоди такого великого торжества, з усіх країн світу, у безчисленній

кількості, поз'їздилися єпископи, священники й вірні.

І коли той вседостойний Папа, відправляючи торжественне Богослуження у церкві св. Петра, своїми устами висказав рішення: «Твердимо, що Пресвята Діва була Непорочно-Зачата, була без плями первородного гріха», – вмить якийсь особливий порив зворушення захопив около 200.000 вірних, що наповняли собою площу св. Петра.

Безконечні оплески признання й радости могутні, як рокіт грому, залунали від тої товпи. І в ту ж хвилю загомоніли всі дзвони міста Риму, звіщаючи по місті й по цілому світові це потішливе і довговижане рішення.

Всеблага Мати! Яка-ж це невимовна радість для нашого серця: знати, – що Ти Непорочна, що навіть найменший подув гріха не міг зірвати квіточки з Твоєї дівочої окраси. Яка ж це радість для нас, що Ти завжди була Улюблена в Бога, та що Ти навіть не могла Його обидити!

Твій ум ніколи навіть не міг допустити думки, що вразила б Твою невинність. Рівно ж і Твоє Серце ніколи не могло посідати бажань, які не були б звернені лише до Бога. – Твоя уява, Твоя пам'ять, Твої змисли, – навіть не могли ніколи піддати Тобі предметів, що не були б в однозгідності з Божою волею.

Ти ніколи навіть не могла знати тої боротьби, що нею заняте існування прочих людей, бо Ти не мала первородного гріха. Ти є більш невинна, ніж Ева, коли виходила з рук самого Сотворителя. Ніякі примани, що так захоплюють й очаровують і приводять до гріха прочих дітей Адама, – навіть ніколи не могли робити на Тебе найменшого вражіння.

Твій ум і Твоя воля не були у Тебе зв'язані з дитячим віком. Вже від першої хвилини свого існування, ти мала повне вживання розуму, – і вже від тоді Ти пізнала й полюбила Бога.

Твоє тіло, таке совершение й таке чисте, було вільне від наслідків первородного гріха, – воно не підлягало недугам. І Ти не була б змушена вмерти, коли б Ти не була схотіла уподібнитися до Свогого Сина, – бо смерть то кара за гріх. А Ти завжди вільна була від похибок.

О, як Ти сяєш у Своїй невинності, і з якою ніжністю і співчуванням Ти звертаєш Свої матерні очі до нас бідняків, тяжкодїткнених первородним гріхом.

Як же ж Ти бажаєш зблизитися до нас і допомогти нам вилізти з цього багна, в якому ми безнастанно тонемо.

Заледве лиш чотири рок и минули від того часу, як оголошено рішення про Непорочне Зачаття, а Та Пресвята Діва вже Сама сходить з неба, щоб Свою дівичу стопу покласти на землю, – і чудом потвердити рішення про Свою Непорочну Чистоту!

Яке ж зворушливе є це явління Пресвятої Діви в місцевості Люрд, та як дуже Вона через це відкриває нам Свою невичерпану ніжність і безграничне співчування Свогого Серця!

Було це дня 11 лютого, р. 1858. Маленька дівчинка, літ 13, Вернадета Субіру пішла того дня з сестрою до ліса, щоб там призбирати галузок. А

дійшовши до річки Гаве, побачила вона перед собою, в заглибленні скали, чудово-гарну, молоденьку Дівичню...

Могла вона мати приблизно років 16-17. Ціла вона була зодягнена в білу одіж й припоясана блакитною крайкою. Руки мала зложені неначе б до молитви; на правій руці звисала вервиця (коронка).

Дівичня була захопливо красна й чарівна Своєю красою й виглядом. Вона любо всміхалась до Вернадети, навчаючи Її молитися на вервиці. Потім казала їй знов прийти на те саме місце.

Таким способом дівичня, і в наступні дні, являлася маленькій дівчинці – і так аж разів вісімнадцять.

Вона довірила їй многі тайни, що з них деякі відносилися і до самої дівчини. Потім виразила перед дівчинкою бажання, щоб Її прославляли й призивали на поміч у тому місці, – а далі, на Її приказ, – у стіп скали витриснула чудесна криниця...

Дівчинка попросила ту Дівичню, щоб ласкава була сказати їй Своє ім'я. Але Вона, замість відповіді, лише любо всміхнулася... Вкінці, – дівчинка знову повторила свою просьбу, – благала Її усильно. Тоді Пресолодка Дівичня глянула на дівчинку з любов'ю, а потім піднесла очі до неба і сказала: «Я є непорочне Зачаття!».

І від того часу міліони вірних з цілого світу прибувають до Люрду, де щороку діються чуда. Але. – які ж внутрішні зміни там відбуваються часто! І скільки ж то душ, лише на сам вид образу Пренепорочної Діви, віднайшли там свою втрачену невинність!

Чи не бажаєш і ти, зо своєї сторони, любити Цю Пренепорочну Діву, сіяючу дівственною красою?

Вона ж зволить з неба, поспішити й тобі назустріч. Вона бажає від тебе молитви и любови. Дозволь, щоб Її доброта захопила тебе!

Помиряйся з Ісусом через св. Сповідь, – та й провадь життя без гріха. Як же ж Ця Божественна Діва буде тебе любити, обсипати ласками й голубити до Свого щиро-матернього Серця!

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ ВОНА ПРЕСВЯТА

«За всі Сили святі Святіша, достойніша за все творіння, Богородице, світу Княгине, що Спасителя зродила, спаси нас... як добротлива, моліннями Твоїми». (Окт. гл.1.).

Немало є таких Святих, що їх чеснота вчинила такими совершенними, щоб кожен, бачучи їх, мимохідь був змушений їх любити. Така була – щоб лиш бодай декого з них назвати, – молода Агнета, що у 14-му році життя радо пішла на мучеництво, бо не бажала іншого обручника, від Ісуса; такий був св. Альойзій Гонзага. цей янгол невинности, серафим любови і мученик умертвління; такими були св. Рожа з Ліми, св. Франц Салеський, св. Станислав Костка, св. Йосафат Кунцевич, – і багато-багато інших, що їх, – у взаємовідносинах з ними, – не можна було не любити, бо вони себе так дуже

уподібнили до Ісуса!

Якщо так малася справа з Святими, – то що ж тоді скажемо про Пресвяту Діву? Хто ж зможе вичислити Її совершенності, Її прикмети природні і надприродні?

Вона була призначена на Матір Ісуса, Воплощеного Слова Божого. В тій цілі Г.Бог уділив їй такої самотньої ласки, щоб була Во-а вільна від плями первородного гріха.

Рівночасно з тим Він вляг в Її душу такий безмежний скарб благодатей, що Вона, вже в першій хвилині свого існування, перевищала Своєю святістю всіх янголів і всіх Святих, разом узятих.

А згодом, сам Він станув Її провідником на шляху совершенности. Він відтягнув Її від світу, замкнув у храмі та Сам Її навчав тайн святости.

І хто ж може зрозуміти, якими то благодатями Він Її переповнив у хвилі Благовіщення? А яке ж зворушення любови мала Вона відчувати у хвилі Воплощення, – коли то вперше Вона ввійшла у матерні взаємовідносини з Ісусом!

Яка ж струя любови пройшла через цілу Її істоту, коли Вона носила у Своему лоні Ісуса?

О, Божественна Мати! Ми нічого ніколи не розуміємо з усього того чуда, що ним Всемогутній Господь, а Твій Син, Тебе збагатив. Всякі порівняння в цьому напрямі не є що інше, як лише тінь дійсности.

І хто б не бажав бути присутнім у тій благословенній хвилині, коли то молода Діва-Мати перший раз брала в Свої обійми Божественне Дитятко й покривала Його поцілуями! Якою жагучою любов'ю відповідала Вона на перші пестощі, проявлені Малесеньким Ісусом!

Так Вона з Своїм Сином у внутрішніх радощах проживала, аж до прилюдного виступу Ісуса.

І взаємно, – Ісус, тільки був зайнятий Нею. Він аж 30 літ пожертвував, щоб Її усвятити, а щоб світ повернути всього лише років три.

Його Мати була для Нього багато дорожча, ніж цілий світ. Йому більш залежало на Її святості, ніж на святості всіх людей разом взятих.

Зберіть в одну в'язку невинність, усіх дів, терпеливість усіх мучеників, умиротворення всіх пустинників, любов усіх святих у небі, а ви не знайдете нічого, щоб було б бодай приблизне до святості Тої Єдиної Пресвятої Диви!

Крім того, – Ісус бажав учинити Пресвяту Діву Матір'ю всіх людей, що згодилися б бути Її дітьми.

Він бажав, щоб Вона, як Мати християн, всім вділяла надприродного життя благодати. Він хотів, щоб Вона кожного з Своїх дітей кормила любов'ю, та щоб поза Нею ні один чоловік не одержував ніякої благодати.

Він, отже, хотів учинити Її всесвітньою Криницею, звідкіля, витривували б всі води благодати, що Її Г.Бог хотів зілляти на людей. І Він рішив, що лиш Вона самотня, згідно з Його вподобанням, може їх вляти в душі Своїх діточок.

Але, наколи Божественна Діва с Криницею Божою, то Вона Сама повинна бути аж переповнена всіми благодатями, що їх Вона повинна

перелляти на прочих людей.

О, хто б не любив Того високовеличного Сотворіння, заразом такого святого, й такого доброго, такого вивищеного в Бозі і такого зближеного до нас, – що у своїх матерніх об'яттях колихає рівночасно й Ісуса, Цю саму Невинність, – і нас, бідних грішників!

І чи ж дивно воно, що всі справжні християни люблять Її неначе б вже самим передчуттям, коли Її пізнають?

Перенесися думкою до перших літ свого дитинства і пригадай собі, коли то у твоєму рідному домі, бувало, твоя мати показувала тобі образ Пресвятої Діви, – як веліла тобі зложити рученята й відмовляти «Богородице Діво»...

Пригадай собі якою-то набожністю був ти тоді перенятий у церкві, перед іконою Пресв. Діви, та благав Її помочі у своїх потребах.

Пригадай собі, з якою-то внутрішньою радістю у серці брав ти колись участь в паломництвах і прощах до святих місць, прославлених чудами Пресвятої Діви. Щось тебе потягало до Тої Предорогої Діви; ти знаходив вдоволення співаючи на честь Її пісень, беручи участь в молебнях, шепочучи: «Богородице Діво»...

І коли ти, бувало, зустрічав образ Пресвятої Марії при дорозі, ти з любови поздоровляв Її, а Та Предобра Мати на твоє поздоровлення відповідала новими пестощами матері.

І Ти представляв собі, що ніхто так усильно не любив Пресвятої Марії, як ти, – та й що нікого Вона так не любила, як тебе.

Так ти зростав і тисячними вузлами любови прив'язувався до своєї Предорогої Небесної Матінки. І вистарчить, щоб ти лиш зачув, що хтось про Неї заговорить, вмить ти зворушуєшся і радієш.

О, який же ти щасливий, що ти пізнав свою Небесну Матір! Але, які нещасні на землі є ті сироти, що Її не пізнали; що не мали змоги відчутти Її солодких обіймів, бо вони не знали, як Вона їх любить, не осмілилися наблизитися до Неї й припасти до Її щирих об'ят, бо вони не могли досвідчити доброти Її Пресвятого Серця!

А що торкається тебе, – то дякуй, що Вона зволила тебе вибрати за Свою дитину. Не залишай ні одного-однісенького дня, щоб в ньому їй не посвятитися. Кожний раз, скоро лиш про Неї згадаєш, вмить збути акт любови: «Всеблага Мати, люблю Тебе! Поможи мені! А зустрінувши Її образ, чи статую, поздорови Її бодай одним «Богородице Діво».

Раз св. Вернард проходжувався поміж деревами, що окружали монастир. На розі одної доріжки, знаходилася статуя Пресвятої Діви, Переходячи побіч статуї, св. Вернард приклонив свою голову і піднесенням голосом промовив: «Богородице Діво, радуйся!» Але, – о чудо! У той же час він замітив, як Пресвята Діва в Свою чергч склонила голову. При тім він почув пресолодкий голос Марії, що відповіла йому: «Радуйся, Вєрнарде!» Вона така добра й така любя; Вона навіть і не змогла б залишити поздоровлення зо сторони котроїсь Своєї дитини без негайної взаємності і без заплати якоюсь новою поміччю!

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ ВОНА ПРЕКРАСНА

«Вітай, вся хороша і вся красна, любима Духа Святого». (К. 8, акаф Н. 3.)

Коли запитали Вернадету, чи Пресвята Діва, що Її вона бачила в Люрді, була гарна, то вона відповіла: «О, Вона була, – без порівняння, Прекрасна!»

Митці-малюрі, що хотіли намалювати Пресв. Діву таку, яку Її бачила маленька Вернадета, показали тій дівчинці, збірничок, де були зібрані всі найславніші малюнки-образи Божої Матері, але покірنا дівчинка з виглядом перестрахи відвернулася від них. «О,ні!» – сказала вона. – «Тут нема ані найменшої подібности». Вона ж була така Прекрасна!...»

І справді, – наша Небесна Ненька, Пренепорочна Діва, с прекрасна понад наші поняття!

І Господь Бог повинен був це Преблагословенне Сотворіння, вибране з усіх сотворінь, украсити не лишень невинністю і святістю, але також і всіми зовнішніми принадами.

Вже кількадесят літ тому, як Пресвята Діва зволила також у Пельвоазіні) показатися дівчині Евстеллі Фагуетте. Дівчина ще досі живе. І коли ту дівчину відтак питали відносно краси обличчя й зовнішнього вигляду Божої Матері, то вона відповіла: «Пресвята Діва була так чудово-принадна, така захоплююча, що навіть не було змоги від Неї відвернути своїх очей!»

Чи це не пригадує тобі події з тим монахом, що то хотів на власні очі побачити бодай кутик неба. «Господи», молився він, – «покажи мені бодай на кілька хвилин рай!» І Господь Бог вислухав його молитву. Одной днини той монах був зайнятий в ліску, – аж тут нечаяно перед ним з'явилася малесенька птичка пречудної краси.

Пташинка перескакувала з галузочки на галузочку, а монах у захопленні слідкував за нею своїм поглядом.

Але, – вмиль, задля якогось шелесту, птичка щезла... Монах лишився сам, – враз зо своїм жалем... Почав докруги себе оглядатися, а вже більш не міг пізнати ліска. Почав шукати свого монастиря, – і вкінці знайшов його. Ввійшовши туди, він поздоровив Братію, але нікого з них не пізнав. Потім він зажадав побачити о. Настоятеля; але ніхто навіть не пригадував собі, щоб про такого взагалі колись хто знав, або чував. Запитали про його ймення, та й поглянули до літописей з минувшини. Вкінці знайшли, що якраз сотню літ перед тим, жив у цьому монастирі монах з його йменням, – і той монах одного дня щез... у невідомий спосіб... Тоді він зрозумів: протягом цілого століття він захоплювався видом малої райської пташки.

Дорогий Читачу, дитя Марії! Якщо воно так є, то яким же ж тоді покажеться для нас небо, де ми відкрито побачимо цей Архитвір Бога. Цю Найгарнішу з усіх сотворінь, Діву дів, – у блиску Її Непорочної краси?

Що ж буде, коли побачимо Ту, що Її сам Господь Бог постарався так дуже украсити, що ні одне сотворіння не є спосібне отримати стільки ласк і

принад!

Що ж то буде, коли то ми в часі свого приходу до неба, побачимо Цю Божественну Діву, як Вона з любов'ю поспішатиме напроти нас, щоб нас пригорнути до Свого щиро-матернього Серця й нам сказати: «О, Моє дитя! З якою ж нетерпеливістю Я очікувала, щоб мати тебе коло Себе! Діставшись тепер в Мої обійми, ти вже ніколи мене не залишиш!»

О, які ж радощі і приємнощі зберіг для нас рай, якщо ми тут на землі перебуватимемо близько Тої, що Її Ісус зволив нам дати за матір!

Але Вона, навіть не буде ожидати, щоб тобі аж колись показатися в небі, – якщо ти звалиш Її любити.

Вона зніме з Себе заслону й покажеться тобі, але, безперечно, не перед твоїми очима тілесними, бо ми тут живемо під тінями Віри, – лиш твому духові й твому серцю. Вона зділає, що ти дещо зрозумієш із Її невисказаної краси та безмежної Її доброти. І ти зістанеш при Ній та вже ніколи Її не залишиш.

Вона навіть у многих случаях відкрила заслону, яка перед нами закриває Її красу, і прийшла показатися на землю, – а інколи й недовіркам з'явилася, щоб їх повернути. Так Вона зділала в Римі, уласкавлюючи недовірка, жида Ратісбона.

Однак, частіш, Вона той вселаскавий згляд зберігає для Своїх вірних слуг.

Раз св. Альфонс давав місію в церкві в Фоджджія; де Пресв. Ліва, на одній зо Своїх ікон, вже багато разів зволила показатися зібраним товпам народа.

Одного вечора, по проповіді, св. Альфонс, залишився у церкві. Товпа народа вже була розійшлася. І тоді то щиросинівське почування заволоділо Святим так, що Він забажав наблизитися до дорогої ікони. Отже, станув на крісло, – і міг розважати, находячись майже коло обличчя Пресвятої Диви.

Але, – вмиль, — Божа Мати оживила Свою ікону й показала йому у цілій Своїй красі. Святий кілька хвилин з захопленням подивляв дороге обличчя своєї Предоброї Матері, а потім заспівав: «Величає душа моя Господа», – цього гимна подяки!

Справді! Божественна Діва є красна без границь. Вона була приманлива вже й тоді, коли ще жила на землі. Але тоді Вона жила укрито, Її краса була для самого Ісуса Від знакомства з людьми Вона тоді усунулася так, що лиш Один Господь Бог міг мати в Ній Своє уподобання.

А тепер, коли Вона вже у славі, Вона потягає душі праведників і грішників; однак ділає це не для Себе самої. Коли бажає Вона полонити людські серця Своїм чаром, то ділає це лиш у тій цілі, щоб їх оддати Ісусові.

Святі кажуть, що Господь Бог установи в Її неначе б Божественну принаду, для того, щоб Вона Своєю незрівняною красою очарувала людські погляди та віддалювала їх від марних туземських красот, що нищать серце.

О., дитя Марії! Дозволь їй, щоб Вона також тебе очарувала; не прив'язуйся до сотворінь. Всяке сотворіння, що видасться тобі тут ніби то гарне, не є ніщо інше, ніж бридкість й погань у порівнянні з твоєю Матір'ю.

То ж, не дозволь себе захопити туземською любов'ю, що звичайно є нестійна й обманлива!

Ніхто так тебе не любить, – і не може любити, – як Ісус і Марія.

Тільки в Них, знайдеш ти правдиве завдовілля в усіх твоїх бажаннях.

Люби Ісуса, люби Марію! Ти ж можеш їх любити без найменшого страху про пересаду. Ти ніколи не досягнеш такої степені любови, яку Вони самі тобі приносять.

Який же ж ти будеш щасливий, коли розпрощаєшся з усіма марнощами та безповоротно віддасиш своє серце, своїй Небесній Матінці, – Найкращій, Пренепорочній Діві Марії!

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ ВОНА ПРИВІТЛИВА

«Всіх засмучених розрада й покривджених заступниця і кормителька голодних, тих, що на чужині, потішення, бурею киданих пристань тиха, терплячих гостей, безсилим покров і защита, старости опора. Мати Бога на висотах, вся Ти чиста єси».(Параклис).

А тепер познакомлю тебе, Дорогий Читачу, ще й з іншою властивістю Пресвятої Диви. Може бути, – ти не досить застановлявся над тою прикметою. А вона так приємно вражає наше серце, коли ми зустрічаємось з нею у наших ближніх.

Цєю особливістю є ніжність успосіблення.

Ніколи не було й не буде людини такої привітливої, такої лагідно-простодушної і сердечно-доброї, – рівно ж і в житті туземському, – як Пречиста Діва! Багацько треба поодиноких прикмет, щоб уложити таку однозгідну й зворушливу цілість, що притягає до себе й полонює.

Але Божа Мати всіх їх має у непонятно-величезній степені.

Вона покірна без удавань та без понижень. Вона добра, і повна ласкавости, але без слабодушности. Вона с привітлива, солодка, співчувальна, запобіглива, але без штучности, без вибагливости.

Нема на світі людини, хоча б і святої, що не була б неприємна, бодай під деякими зглядами; що, хоч і помимо своєї волі, не була б хрестиком для декого з нас. Є це наслідок первородного гріха, який до самої глибини так зіпсував людину, що цілі віки чесноти не можуть затерти всіх його слідів.

Але у Пречистої Диви не було ані гріха, ані найменшої навіть тіни гріха. Отже й тим самим навіть не могло бути ніякого наслідка гріха, ніякого захитання ума, серця й успосіблення.

Вона вийшла з рук Сотворителя совершена під кожним зглядом – і ніщо не замішало тої цілої однозгідности всіх тих властей Її душі.

В Ній нема нічого такого, що могло б когось пригноблювати, або, хоча б і недобровільно, відпихати. В Ній все є предобре й приманливе. О, яке приємне, напевно, мусіло бути знакомство з Нею в Її туземному житті. Яке щасливе мусіло бути життя Пресвятої Родини в Назареті!

Марія, чи ж неустанно шукала способів, щоб щораз то більш приподобатись Ісусові й Йосифові. Вона брала на себе те, що було найтяжче й найтрудніше. Вона в відношенні до Свого Обручника, завсіди поводитися з повною уяглистю, – помимо Своєї гідности, Божої Матері.

Вона пускається в далеку й утяжливу подорож, щоб зділати приємність Єлисаветі. А згодом, – у часі прилюдного життя Ісусового, бачимо, як Вона, побіч Ісуса йде на весілля в Кані Галилейській, – та зо співчувально-милою ніжністю ласкаво виручає молодят, що то забракло було їм вина.

Як приємно це було жити в Її товаристві!

Але, – Дорогий Читачу, – Пресвята Діва ні трошечки не змінилася, відколи Вона в небі! Вона та Сама! А навіть, – Вона сталася ще більш любляча, більш привітлива. Одне-однісеньке зідхання до Неї, – а Вона вже спішить тобі з підмогою.

Перед кількадесятьома роками, один бідний батько родини був діткнений якимось великим нещастям. В розпуці рішив покінчити своє життя самовбивством. Взяв, отже, шнура, – з вийшов з дому мовчки, щоб не зворушуватися на вид своєї жони і діточок. Прийшовши на те нещасне місце, де заміряв довершити свого злочину, нечаяно помітив на землі образок Пресвятої Діви. На образку була написана слідуєча молитва: «О Маріє Непорочно Зачата, молися за нас, що прибігаємо під Твій Покров!»

Вмить відчув, – наче б якийсь тягар скотився йому з серця... Життя представлялось йому зовсім іншим... Мир Божий увійшов в його серце...

І що ж? – Він геть відкидає від себе шнура, що мав завершити його долю, покриває поцілуями дорогий образок., – та що мерщій вертається до своєї хати, і з плачем оповідає своїй жоні і діточкам, від якого-то страшного нещастя спасла його Ця Божественна Мати...

О, так! Один спомин, одна коротенька молитва – і вже Вона спішить що скоріш спасати Своїх бідних діточок. Вона ж така добра й поспішлива помагати!

Якщо ти справді бажаєш увійти в більш синівські взаїмовідносини із Цею Предорогою Матір'ю своєї душі, так це залежить лишень від тебе самого.

Якщо ти бажаєш вести життя в Її товаристві, – як колись Ісус і Йосиф, а потім Апостоли, – ти можеш це досягнути без труднощів.

Вона ніколи не віддаляється від тебе, бо ти для Неї вельми дорогий. Її матернє око й Серце сліdkують за тобою на кожному кроці. Чому ж не звернешся до Неї? Чому не повіриш їй своїх прикрощів, надій і радощів? Чому не привикаєш до невпинної молитви? Та ж, одне «Богородице Діво», відмовлене на Її честь, вистарчає, щоб Вона тебе прийняла під Свій Матерній Омофор, та усунула від тебе всякі небезпеки! А чого ж то Вона не зділає для тебе, якщо ти будеш молитися до Неї часто?!

Послухай но, як Ця Предобра Мати спасла життя одній Своїй дитині.

Дня 7 травня, р. 1868 у Берліні приключився страшний вибух, що у своїх наслідках коштував життя багатьох робітників. Того ж самого вечора одна служниця прийшла до церкви, якраз у хвили, коли зачиналося Майове

Набожество до Божої Матері. Помолившись вона поклала на престолі Пресвятої Діви Марії велику в'язку квітів.

Священик замітив це і сказав: «А для чого ж ти, моя доню, зробила собі такий великий видаток?» Тоді згадана служниця відповіла: «Я хочу подякувати Божій Матері! Сьогодні ранком мій пан післав мене до фабрики мила. Коли я переходила попри церкву, якийсь внутрішній голос до мене промовив: «Вступи, – відмов бодай одне «Богородице Діво!» Все одно, сьогодні ввечорі ти не будеш мати часу, щоб піти на Майове Набожество!»

«Я послухала – вступила. Відмовила «Богородице Діво», і вийшла, щоб удатися до згаданої фабрики. В хвили, коли вже я переступила її поріг, наступив страшний вибух, – і зруйнував фабрику...»

«І коли б я не була вступила до церкви, я вже тепер була б у трупарні... А що ж тоді була б переживала моя старенька матуся?»

О, яка ж Вона є добра й ніжна у Своїй доброчинності!

Зачни ж жити з Нею! Не залишай нагоди звертатись до Неї в усіх своїх потребах! І ти певно незабаром з досвіду переконаєшся, що ніхто не є такий скорий спомагати, як Ця Божественна Діва!

РОЗДІЛ ШОСТИЙ ВОНА МАТИ ХРИСТІЯН

«Мати наша, подай нам у змаганнях помічі, в терпіннях полекші, потішення в смутках, в конанні помози. Християнським народам упрости з'єднання, покріплення ревности, грішникам, пробачення, витривання праведним, вмираючим спасіння, душам в чистилищі вічної слави». (Конд. Матері Божій Неустанної Помочі.

Чи знаєш ти, що це значить: матернє серце? Це справді архитвір Божий, що тут на землі найкраще наслідують чуйну доброту Сотворителя у відношенні до людей.

Господь Бог вивінував матір у таку постійну, підприємливу й помислову ніжність, що навіть сама мати не може зрозуміти всього того дару, що його вона отримала.

Чи коли завважив ти, з якою то любов'ю мати нахиляється над своїм дитятком, як тоне в цілковитому щасті, яка перенята своєю ніжністю, – і як вона тому маленькому створінню віддає всі свої труди й пестощі?

А яка радість, коли вона замітить, що Її дитинка вже починає відповідати на Її матерні пестощі, – й простягати свої рученята, щоб Її обняти!

Або знову, коли небезпека, або недуга навістить дитинку, – мати тоді переміняється у героїню! Вона приноровлює усі можливі властивості, вживає всіх способів і трудів, – ба що більш, – вона готова на смерть, щоб тільки спасти ту маленьку істоту, що їй вона дала життя.

Одначе – що ж є це життя туземне, тілесне, в порівнянні з життям надприродним, що його ми прийняли через Святе Хрещення?

Коли Господь Бог, щоб чувати над туземним життям, створив цей

архитвір, – що зветься матір, – то чого ж Він не повинен був зділати, щоб захороняти надприродне життя нашої душі? І яку ж то Матір мусів Він нам дати, щоб Вона нас запровадила до неба, до життя безконечного, вічного?

О, Всеблага Мати! Я вже добачую, що Ти повинна бути незрівнянним чудом ніжнесенько-чуйної любови. Та й справді, Ісус не повинен був зділати менше, ніж те, що дав нам Свою власну Матір, бо всяка інша мати не могла б сповнити такого завдання.

І не думай, Дорогий Читачу, що це якась пересада. Ні! Справді, – коли раз Ісус рішив народитися з Пречистої Діви, щоб нас спасти, тоді Він не міг не бажати, щоб Ця Діва не була нашою Матір'ю так само, як і Його. Ісус через Воплочення стався нашим Братом.

Для того, отже, Його Мати є також наша Мати.

Коли Ісус воплотився у Ній, то це Він зділав як Відкупитель, – як Голова тіла, що членами його ми є. Чи ж Пресвята Діва могла зродити голову, а не зродити членів?

Відколи Ісус одержав людську природу в лоні Пресвятої Діви, відтоді вже ми становили частину Того Ісуса; ми вже тоді були з ним з'єднанні, як галузка з'єднується з пнем.

Так, отже, – наколи б хто захотів спинювати мене, щоб я не був дитям Пресвятої Діви, то б спиняв zarazом і мого Брата Ісуса, щоб Він не був Дитям Марії.

В перших віках Церкви, один єретик, на ймення Несторій, зворохобився, бажаючи Пресвяту Діву Марію позбавити Її достойного титулу Матері Божої. Невимовне та болюче порушення проявилось тоді серед вірних.

Тодішній Папа, Блаженний Келестин, скликав Собор до Ефезу в Малій Азії. Під час того, як Вітці вели наради, непроглядна товпа народу окружала палату. Всі з великою нетерпеливістю вижидали кінця рішень.

Коли ж, врешті, Голова Собору показався на балконі й проголосив слова: «Марія є Матір'ю Божою: а хто б думав інакше, того узнається єретиком і виклятим з Церкви!» – якийсь неописаний порив одушевлення заволодів тою масою народу. Вмить залунали безконечні оплески радості й признання; народ, потім, проводив Достойників до їхніх мешкань, повторюючи тисячі разів: «Радуйся Маріє, Мати Божа!»

О, я розумію те тривожне вижидання й захоплення тієї товпи. Кажучи, що Пресвята Діва не була Матір'ю Бого-Чоловіка, Спасителя, Ісуса, – вже тим самим Несторій відбирав християнам їхню власну Матір.

Ми ж без Неї на цій землі були б сиротами, подібно, як єретики, що не мають Матері. Ох, яким же ж то смутком було б тоді переповнене наше довге вигнання на цій долині сліз і горя!

Одного разу протестанський пастор звернувся до католицького священика з питанням: «Що це такого, що ваша церква є така притягаюча, та що вірні так люблять Її посіщати? Для чого то католики завсіди мають такий вдоволений й радісний вигляд? А в нас, – навпаки; все має вид пригноблений та сумний!»...

А католицький священик відповів: «Це ж нічого в тім дивного! Протестанти не люблять Пресвятої Діви, вони навіть не терплять самої Її ікони у своїх церквах, – вони вже більш не мають Матері! Подібно, як діти, – чи ж зможуть вони знайти приємне вогнище родинне, коли місце матері є опорожнене?»

І це є таке природне, що людське серце шукає матері! Як же б Господь Бог був обтяв Своє діло, позбавляючи нас нашої Небесної Матінки!

Раз одна побожна мати підійшла до своєї дитинки, щоб навчити Її робити знак святого хреста. Пояснила їй, – як могла, – котрі то були Ці Три Особи Божі. Дитя поважно хрестилося, повторяючи слова, що йому підказувала мати: «Во ім'я Отця і Сина і Святого Духа».

Але, – вмить дитя повернуло до мами свої зачудовані оченята і заголосило: «Але ж бо тут бракує Мама!...»

О, яке правдиве є це мимовільне запитання! Без Матері в надприродному житті ми були б дуже пожалування гідні.

Пресвята Діва є така добра, що Вона навіть заступає і туземську матір, якщо та заскоро померла. І скільки ж то разів Вона сама це заявила сиротам, котрі їй поручили своє горе-недолю.

Маленький Раймонд Ноннат ще при своєму народженні був утратив матір. Досягнувши віку, коли вже почав уживати розуму, він вибрав собі Пресвяту Діву Марію, щоб Вона заступила йому туземну матір.

Одного дня, коли клячав і молився перед Її вівтарем, почув, як Божественна Діва промовила: «Не бійся нічого, Мій дорогий Раймонде, ти є Моїм сином; називай Мене завсіди своєю Матір'ю, а Я тобі буду помагати й всюди тебе охороняти!»

Коли св. Тереса мала 12 літ, втратила свою матір. Тоді вона з плачем кинулася у підніжжя статуї Божої Матері і благала в Неї помочі, та просила, щоб Вона зволила бути їй Матір'ю.

Марія зараз відповіла на той тривожний заклик дитини, й потішила її. «Відтоді» – оповідає св. Тереса, – «все, чого я лиш просила у Пресвятої Діви, – я отримувала!»

Але не лишень у дитячому віці людина відчуває конечну потребу материнської помочі. Туземське вигнання, у премногих случаях, є таке прикре, а досвідчення такі численні й обмани такі жорстокі!

Якщо ти пізнав прикрощі життя – чи ти ніколи не оглядався довкруги себе, в намірі знайти таку дорогу істоту, свою давно вже померлу матір?... І на Її спомин твої очі, може бути, наповнялися сльозами...

Чому ж у своїх злиднях не звертаєшся до Небесної Матінки? Вона ж так усильно бажає тобі допомогти!

Коли св. Альберт Великий, був ще шкільним учнем, вельми журився, що не може успішно вчитися. Пресвята Діва чудесним способом відкрила йому знання, і він потім став чудом знання-наук.

Коли св. Іванові Дамаскинові, по розпорядженні володаря відтято руку за те, що він пером обороняв ікони Пресвятої Діви Марії, – то Ця Предобра Мати чудесно ту руку злікувала.

Коли молодий Роман Сладкопівець стався предметом насмішок з сторони своїх товаришів за те, що в церкві не вмів співати, – Пресвята Діва вночі вділила йому дару співати й укладати набожних пісень.

О, незрівняно-ніжнесенька чуйність Серця нашої Предоброї Матері ніколи не знала границь!

То ж – і в свою чергу, – ти в усіх своїх злиднях звертайся до Неї та благай в Неї помочі! А я, – в Її Імені, – тобі кажу, що ти не відійдеш від Її ікони без потіхи!

РОЗДІЛ СЬОМИЙ ВОНА ТВОЯ МАТИ

«Мати любимая, схоронище моє, будь милосердна зо мною...» (З акаф. Н.З.).

Марія є не лишень Мати християн взагалі, Вона ще й твоя Мати, – зокрема. Вона зродила тебе особисто до життя ласки; Вона й надалі про тебе старається в усіх подробицях твого життя.

Туземська мати мусить розділювати свої почування поміж усіх своїх дітей. Але не так у Пресвятої Діви! Вона кожного з нас любить стільки, скільки любить нас усіх разом. Вона про тебе зокрема старається так, як Вона старалася б, коли б ти був лиш сам один!

Наблизись всеціло до нашої Матері, а Вона тобі оповість, чим Вона була для тебе аж досі. Ти навіть собі не уявляєш, яку велику любов Вона мала зглядом тебе; ти й не думаєш, що ти коштував Її багатько журби.

Одної хвилі заходило питання на раді Пресвятої Тройці чи ти будеш істотою людською, чи ні? І Господь Бог у своїй доброті, рішив Тебе сотворити.

А Марія, що знала Тебе, заки Ти ще існував і надіялася, що ти колись будеш Її дитиною, простягнула руки, щоб тебе прийняти... і тебе призвано щоб ти існував.

Але при цьому подумай, скільки то потім треба було предбачливої ніжності з сторони твоєї Матері, щоб ти не згинув, як згинувало багато інших людських істот, заки ще побачили денне світло.

З Її сторони треба було так уложити всі обставини, щоб ти дійшов до ласки Святого Хрещення. А скільки то, подібно як і ти, розумних сотворінь, не одержали тої ласки, – і то без їхньої провини!

Твоя Мати постаралася, щоб ти стався християнином, Братом Ісуса та Її улюбленим дитям.

Знай, що ніколи ніяка душа не одержала благодати скоріш, заки благодать та не перейшла через Серце Марії. Все то, що ти одержав, перед і по твоєму Хрещенні, прийшло до тебе через Її посередництво, через Її молитву, – тому, що Вона хотіла.

А скільки то журби було відносно тебе, як ти згодом дійшов до ужитку розуму. Від тої пори ти сам рішив, чи належатимеш до Бога, чи до сатани! Ніхто тебе не змушував: твоя юна воля вільно вчинила свій вибір, – але не

без піддержки й подиху благодати.

І подумай лишень, – з яким то неспокоєм Її Материнське Серце вижидало твого рішення. Воно намагалось знати, чи ти добровільно згодишся бути Її любимцем, Її дитям, чи ти захочеш належати до Ісуса, чи ти схочеш віддати Богові славу і підчинитись Йому, як це Йому належить: – і чи ти вкінці, захочеш з твоєю Матір'ю бути в небі, чи бути відлученим від Неї через цілу вічність.

А скільки ж то понук Вона не піддавала тобі, заким твоя воля рішилася бути з Богом, а проти сатани?... Якої то придумливої ніжності не уживала Вона, окружаючи твою волю неначе б сіттю сприятливих обставин, щоб Її спинити й недопустити до вихоплення з під Її солодкого впливу!

І задля того то Вона дала тобі християнських батьків і перед твоїми очима поставила добрі приклади; та й для того то Вона вчинила, що ти вродився у відповідному оточенні, і що Вона помножила для тебе надхнення, таємні заклики до чесноти, докори сумління по здійсаних похибках, привабливість до того, що є добре і чисте, а відразу і зогидження до того, що грішне,

І помімо таких пребагатьох старань, ти вимкнувся, – і то навіть стільки разів; ти пішов шукати паші на невідповідних нивах, ти предложив свої услуги ворогові свого Отця, ти вважав за краще бути невільниким сатани, ніж згодитися бути доброю дитиною своєї Небесної Родини...

А скільки то разів ти кинув свій батьківський дім, не попрощавшись навіть з своїм Улюбленим Отцем і своєю заплаканою Матір'ю... О, ти сам це знаєш!

І тепер, коли ти читаєш оці сторінки, чи ти вже повернув під кришу Вітцівського дому, – чи може ще й дальше пасеш нечисте стадо своїх пристрастей? Чи ти вже просив прощення у свого Отця, подібно, як це зробив блудний син? Чи ти вже наново обняв свою Небесну Матінку, заявляючи їй зі сльозами, що ти вже ніколи Її не залишиш?

Ох, лишенько! Як же ж то смутно глядіти на душі, коли вони з такою легкодушністю занедбують домівку своєї Божественної Родини! Скільки то вони заперестають упадати, – і знову падають у гріх!...

Такі подібні до тих немічних дітей, що то неустанно впадають у небезпеку смерті, спричинюючи через те своїй матері невинну тривогу. Пресвята Діва завсіди близько тих непоправних грішників, що то повстають з гріхів і знова в них впадають.

Вона молить-благає Свого Сина, щоб не допускав Він на них смерті, коли вони в стані гріха. Вона в їхньому йменні складає Йому обітницю, що вони поправляться, – і якщо ті бідні грішники задержать у собі бодай крихіточку набожності до Пресвятої Діви, то Ісус дозволяє Себе ублагати.

Під час французько-прусської війни один військовий священик (капелан), відбуваючи свої звичайні об'їзди по лазаретах, зустрів одного вояка, що вже був на виздоровленні. Священик хотів йому дати медалік Божої Матері.

«Я вже маю один», заявив жовнір, – «ось він тут, у моїй калитці». –

«А чому ж ти його не носиш?» – «Боюся, щоб його не згубити, бо він для мене є дорожчий, ніж гора золота!» – «Чому ж він для тебе такий дорогий?» – «Я вам оповім завтра, тай при цьому, може бути, ще дещо додам».

Слідуючого вечора згаданий священник прийшов для сповнювання своїх обов'язків, – а вояк почав оповідати:

«Цей медалик подарувала мені моя мати, коли я вирушав на війну. Вона його власноручно повісила мені на ший, нічого навіть не промовивши... вона лиш плакала...

«Коли я вже відходив, вона мені сказала: «Я часто тебе напоминала, але завсіди безуспішно: а тепер я повіряю тебе твоїй Небесній Матінці, – і якщо ти мене забудеш, то не забувай Її!»

«І я пішов, не кажучи нічого й утираючи сльози, що попливли з моїх очей...»

«Як що ти можеш мене забути, то не смієш забути про Неї!» – ті слова врізбились мені у серці, і мушу вам, отче, сказати, що я не забув ні одної ні Другої.

«Мене приділено до частин з Монахієм, і ми вирушили в похід, – а я й не висповідався. Я був такий легкодух, – кажу вам, – що у мені не було нічогісенького доброго, – за винятком хіба лиш одного медалика Божої Матері.

«Але що торкається моєї Небесної Неньки, – то я щиро Її любив. У найбільших моїх замішаннях, думка про Неї приводила мене до поваги, у моїх смутках Вона мене потішала, у зворушеннях гніву Вона мене впокоювала. Носячи медалик Пресвятої Діви, я почувався щасливим».

«Послухайте даліше. В околицях Верту (Worth) завязався страшний бій з Французами; між тим куля вдарила мене в груди, – і я повалився непритомний...»

«Коли я прийшов до себе, я не відчував ніякого болю; я шукав своєї рани. На грудях мого плаща й моєї блузи була діра, але я не мав ніякої рани: лиш незамітну, синю плямку. Стяжка від мого медалика була розірвана, – і я найшов мій дорогий медалик; куля впала у чобіт. Ось, – він! Глядіть, – як він сплесканий, на одній стороні видніється образок Пресвятої Діви, а на другій витиснені слова: О Маріє без порока Зачата, заступися за нами!»

«Пригляньтесь цьому медаликові і цій кулі. Чи цей відтиск на медаликові не відповідає зовсім цій кулі?»

«І цей дорогий медалик спас мені життя! Та й скажіть мені тепер, отче, чи можу я забути Цю Божественну Матінку – або й також ту, що вручила мені цей медалик у хвилині походу?»

Я б хотів ще дещо додати, – то вже на мені тяжить від нового року. Я б вкінці хотів відбути добру Сповідь; минулого року сповідник відмовив мені розрешення, а я собі сказав: «Ну й добре! Я вже ніколи не буду сповідатися!»

Але згодом я відчув жаль. Пресвята Діва, – сказав я до себе, – таким чудесним способом допомогла тобі, – наколи ти не поправишся, то з певністю будеш дуже злим чоловіком... Коли я прийду до своєї старенької мами, то

треба, щоб вона бачила, що я поправився.

«Та й вже від довшого часу хотів я до неї написати, але, з тягарем на серці, до того не прийшло. По сповіді це піде краще!...»

По вісьмох днях пізніш, – він відбув загальну сповідь і написав довгого і сердечного листа до своєї матері. А мати вмить поспішила приклякнути й заплакати з радості перед іконою Божої Матері Сьомиболісної у церковці лікарні в Монахіїм, куди вона так часто приходила висказувати своє горе Божественній Матері!...

Може бути, що й ти, Дорогий Читачу, розпізнав риси подібності поміж життям того вояка, – а твоїм власним...

Який же ж невдячний і без серця ти б був зглядом своєї Небесної Неньки, якщо би ти змусив Її навіть плакати над тобою і з болем слідкувати за тобою у твоїх заблудженнях! Отже, що мерщій поспіши до Неї, проси у Неї прощення, – і починай Її любити й потішати!

А якщо, – навпаки – ти провадиш життя невинне, то усильно дякуй своїй Матері. Це завдяки їй; а не тобі, ти отримав цю благодать. І благодать ця не є якимсь добродійством звичайним, – це є чудо доброти Марії зглядом тебе!

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ ВОНА ТЕРПІЛА ЗА ТЕБЕ

«Коли побачила вседівственна Мати Твоя, Боже Слово, як піднесли Тебе на хресті, ридаючи як мати взивала, що за чудо це останнє, мій Сину? Як життя всіх, Ти причащаєшся смерті прагнучи оживити вмерлих, як добросердечній». (Тр. пост. Кртобогор.).

Ти не існував ще, а вже для своєї Матери був ти предметом журби й терпіння.

Представ собі хвилину, коли то архангел Гавриїл приходить їй запропонувати бути Матір'ю Ісуса. Можливо, що не раз ти дивувався, що перед пропозицією, таким славним для Неї, Марія могла ще вагатися й жадати пояснень.

Але в тім нема нічого дивного. Пропозиція, поставлена їй архангелом, без сумніву, було для Неї почесне, – але й воно рівночасно укривало в собі ті наслідки жахливі для Матернього Серця.

Пресвята Діва, на основі св. Письма й внутрішнього просвічення, добре знала, що прийнята Ісуса за Сина, це означало також прийнята нас за Своїх дітей, – нас, грішників. Вона добре розуміла, що Ісус не може бути без нас, братів Своїх; що Відкупитель не буде без тих, що їх Він відкуплює, – що Голова не буде без членів.

Взяти Ісуса за Дитя, це означало: тратити Ісуса, – означало: видавати Його на смерть.

А в противному случаю, – спасати Ісуса, не видавати Його на смерть, це означало: стратити й кинути нас до пекла.

Божественна Діва через пропозиції архангела найшлась у тім

страшнім виборі одного з двох!

Вона могла його відкинути; але тоді Ісус не воплотився б і ми були б погибші.

І коли призволила Вона, Вона заздалегідь погодилась принести Ісуса в жертву на хресті, щоб нас спасти, бо Ісус не хотів бути лиш сам Її дітям, але Він хотів, щоб і ми були враз з Ним. Чи знаєш ти, як то у хвилині Благовіщення Її Серце мусіло терпіти задля діл грішників, а через те і задля твого діла.

І не думай, що Пресвята Діва аж згодом відкрила тайни терпіння, яке вкрило Воплочення Слова! Ні! Наколи б Вона тоді була не знала страшних наслідків Свого Материнства, Вона не була б з цілковитою свободою дала Свого призволення. Правда й справедливість вимагали, що Господь Бог дав їй змогу ясно і в подробицях пізнати умовний й преславні та болючі наслідки Свого дозволу.

І Пресвята Діва, розваживши все, згодилася бути Матір'ю Ісуса, отже бути й твоєю Матір'ю, – значить, – пожертвувати куса, щоб перешкодити твоїй загибелі.

Від тої то врочистої хвилини Воплочення, подвійне почування наповнює душу твоєї Матері: перше – це почування радості на думку, що люди, ті Її діти, будуть спасенні, а друге – почування невимовної тривоги, бо Вона мала стратити Свого Ісуса через люту й ганебну смерть, щоб спасти грішників.

Радість і смуток, потіха й журба, – відтоді сповняли Її життя. Але одне почування не погловувало в собі другого. Вони обидва відразу заливають Її душу, не сполучаючись взаємно і не мішаючись, та й обидва доходять до найвищої степені.

Вона радіє й плаче; Вона заздалегідь добачує небо, заселене відкупленими душами, – й розважає між тим про Свого Сина, як конає Він в муках: Вона добачує Себе у майбутності віків окруженою діточками, що дякують їй, люблять Її і Її вивищують, – і Вона бачить Себе під Хрестом засоромлену, оклеветану, погорджену: Матір Розп'ятого.

О, як же ж ти заняв душу і Серце твоєї Матері вже на довгий час до твого існування! Отже, яке то Правдиве, що Вона зродила тебе в болю!

Це подвійне почування радості й терпіння не було проминаюче. В звичайних людей сильні вражіння з часом притуплюються, бо їх душа не спроможна через довший час зносити усильно-поривних почувань.

Але, – навпаки, – душа й тіло Марії були досконалі, в Неї вражіння залишались незмінними.

Вона, отже, безперервно носила своє подвійне почування: від хвилини Воплочення, аж до смерті Спасителя. Навіть більш – вміру того, що наближалася та страшна хвиля, смуток Її збільшався. А прочі обставини наглядно пригадували їй ту страшну дійсність.

Коли Вона представляла Свого Сина в храмі й Його жертвувала, Вона добре знала, що це пожертвування було лиш тимчасове, та що Бог Отець вимагав Крової Жертви від свого Ісуса. Та й Симеон, надхнений Святим

Духом, тоді їй прорік, що Син Її буде знаком противорічності: причиною спасення, але й також нагодою до погибелі премногих, – та що одного дня меч прошиє Її Серце!

Коли Вона проживала зо Своїм Дитям у Назареті, Вона замічала, як перед Нею нечайно розвивались події, предсказані у Святому Письмі, – як державна булава перейшла в руки поган, – як князь, що за його часів Ісус мав терпіти, обняв владу.

Коли Вона йшла до Єрусалиму, та розлучилася зо Своїм Сином впродовж трьох днів, Вона розуміла, що Г.Бог хотів Її пригадати, що Той Ісус не був лиш виключно Її: Він належав до грішників, як окуп. Він завсіди мав бути готовий зайнятися ділами Свого Отця, наражаючись притім засмутити Свою Матір.

Коли, вкінці, розпочав Він Своє прилюдне життя, Вона бачила, як скоро події наближаються до страшного кінця. Жиди зглядом Нього проявляють смертельну ненависть, вони роблять заговори, щоб Його погубити, вони проти Нього підбурюють народ. Відтоді, кожний раз Вона питала Себе: чи вже може надійшла та страшна хвилина?

Але за весь той час, займала Її також і думка про нас. Вона не могла бачити Ісуса, не думаючи про нас і не люблячи нас. Вона не могла у Своїй душі відновити пожертвування Ісуса, не відчуваючи при тім, що Її Серце наповнялося потіхою, бо вже наблизилася хвиля нашого освободження.

Коли Вона бачила, як Її Син ісціляв недужих, очищав прокажених, освобождав поневолених дияволом, Вона думала про нас, – і вже тоді добачувала, як спадають з нас кайдани, наші огидні гріхи усуваються й наші рани гояться.

Аж, вкінці надійшла хвиля найстрашніша, яку світ знав: Бого-Чоловік вмирає за Свої збунтовані сотворіння, а у стіп хреста Його Мати, – в передсмертних судорогах з Ним!...

Не можна без зворушення читати у II-й Книзі Царств оповідання про Ресфу, жону Савла.

Пошесть діткнула ізраїльський народ. Давид благав у Г. Бога поради, а Той йому сказав, що причина – це Савло, Він бо нерозумно повбивав многих Гаваонітів.

Тоді Давид звернувся до вождя того народу і спитав його: «Якого задосить вчинення ти хочеш, щоб відплатити за гріх дому Савла?» Вождь відповів: «Достав мені сімох чоловіків з Савлової родини, щоб їх розп'яти». І поміж тими сімома присудженими знайшлося також двох синів Ресфи, Савлової жінки.

Коли та сумна новина дійшла до бідної матері, вона без нарікань підчинилась Божій Волі. Лишень, як забрано її діти, вона приодягнена в жалібну одежу, послідувала за ними. А тоді, коли їх прив'язано до хреста, вона розпростерла свою волосінницю на скалі, – та у мертвецькій тишині вижидала, аж вони сконали. А потім погнута у болю, лишилась у підніжжя шибениці, щоб доглядати за тілами своїх дітей та охоронити їх перед зневагою і не дати на жир хижим птахам.

Тою Ресфою є Божественна Мати, що без нарікань слідкує за Своїм Сином на Голгофу, бачить, як Його їй на очах розпинають, і потонувши в болю, лишається у стін шибениці.

Та остаточна тривога нашої Многостраждальної Матері огорнула, наче б в одну в'язку, всі терпіння, перенесені впродовж цілого Її життя, – і Господь Бог через таїнственне зарядження свого Провидіння додав до того терпіння майже безконечну натугу в тій цілі, щоб гідно прилучити Співучасницю Відкуплення до Жертви Ісуса.

Але під час, коли Ця Геройська Діва тонула в болю, відчувала Вона, як Її Матернє Серце вщерть переповнювалось силою і втіхою, – бо Її діти, грішники, наближались до відкуплення.

«Наколи б кати» – каже св. Августин – «не були показалися рішучими, то Вона була в силі виконати сама Волю Небесного Отця, то є: власноручно прибавати цвяхами Свого Сина до хреста, подібно, як колись Авраам був готовий мечем пробити свого власного сина Ісаака.

Ось, чому то Ісус, бачучи, що все сповнилося, вказав на улюбленого учня, св. Івана, та промовив до Неї: «Жінко, це син Твій!», а потім додав: «Це Мати твоя!»

То був тестамент, передсмертне завіщання. Одинокий учень, присутний на Голгофі, улюблений учень, заступав толі всіх тих, що колись прилучаться до Ісуса. Марія жертвувала Свого Сина, але в заміну Вона отримала всіх Ісусових учнів, як Своїх власних діточок.

Найвищий біль задля страти Ісуса, – найбільш Її покріплює через відкуплення грішників, Її дітей.

І так, – ця подвійна любов зглядом Ісуса і нас, повинна була мучити і заразом підбодрювати Її Матернє Серце.

Предорога Мати! Дозволь мені, Своїй маленькій дитині, улаштувати свою домівку в Твоїй преблагословенній душі; дозволь мені провести решту мого життя, з'єдинитись з Тобою в почуваннях радості і болю.

О, як же ж я б бажав жити в часі Твого туземного життя, щоб облекшити Твої терпіння! Як же ж я завидую участі св. Івана і св. невіст, що могли Тебе потішати у тому страдальному житті.

Але Твоє Материнське око вже відтоді мене завважало між численними дітьми: Ти вже тоді бачила, що я колись Тебе любитиму всією ніжністю мого дитячого серця, та що я дам Тобі відшкодування, за терпіння, що їх Тобі я спричинив, жагучою любов'ю.

Дякую Тобі, моя Мати, що Ти передо мною зняла Свою заслону з Твоєї доброти: я назавсіді хочу Тебе любити!

РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ ВОНА ОСВОБОДИЛА ТЕБЕ ВІД ПЕКЛА

«Визволь мене від усіх напастей і від великих згіршень зміюки і від вічного вогня і пільми, Всенепорочна...» (Окт., Гл. I.).

Чи можеш ти збагнути розмір безнадійності у душі, що скотилась у

пекло?

Пекло – то всеціле нещастя, бо там нема Господа Бога з Його любов'ю, – а сам лише Бог є всецілим добром.

Пекло, отже, то збір усіх зол у найвищій степені; то відсутність усякої полекші й виручення; то чисте терпіння без найменшої надії.

Пекло – це безмірна ненависть, клевета, шал, безнадійність, скрегіт зубів, зависть, гнів: це товариство всього того, що на землі було зіпсоте, мерзенне, що збуджувало прикрість і відразу.

Пекло – це стан неповоруженості у злі, в безнадійності й ненависті. Пекло – це зібрання всіх мук туземних, піднесених до найвищої степені, є це, передусім, муки в огні, а той своїм жаром проймає всі члени засудженого, вдирається у найдрібніші клітини його тіла: у жили, в нерви, в сугуби м'яса і костей. Той вогонь запалюється й піддержується через гнів обидженого Бога, – безконечно справедливого й всемогутнього.

Пекло – це вічність у позбавленні всіх дібр, – вічність у муках та безнадійності.

Коли янгол суду замкне над осудженим безодню пекла, він кине ключ у пропасть і проголосить на чотири сторони світа: час уже більш не існує!

А що торкається Тебе, Дорогий Читачу, то ти вже мало що не впав до того пекла. Ти в одну певну хвилю свого життя знайшовся на обриві тої вогненної пропасті. Ще один крок – і ти провалився б...

І хто ж спас тебе звідтіля?

О, ти щойно в вічності будеш знати як слід, що визначає доброта твоєї Матері і та кількість разів, що в них вона здержала руку Ісуса.

Відносно тебе відбувався вже суд, чи витяти дерево, що не приносить плодів? Але Марія наблизилася з благанням. Вона вказала на значення того чи іншого «Богородице Діво», що їх ти проказав у своєму житті, ту чи іншу набожність, що її ти заховав для Неї, і Вона відповіла Ісусові: «Чи сказано у вічності, що погине та душа, що взивала мене?» – і Ісус дозволив Себе вблагати, – і знов хвилина Його справедливості геть уплила!

«Католицький Голос» у Ліверпулі з дня 9 листопада 1883 року доносить про наступну подію: Один робітник, знайшовши священика, просив його, щоб той з ним удався до його хворої жони. Була вона протестантка, але настійливо просила про католицького священика. Коли священик туди прибув, він знайшов Її в гарячому бажанні виректися протестанського заблудження; він, отже, почав випитуватися, чи не мала вона, може, якої-небудь набожності до Пресвятої Діви? Жінка каже, що ні; але нечайно вона собі пригадала, що ще у своєму дитинстві, коли бавилась з католицькими дітьми, чула молитовку «Богородице Діво», ту молитовку запам'ятала собі, і відтоді завсіди Її відмовляла перед сном.

Отже, тайну відкрито: Пресвята Діва в годині смерті впізналась про свою власність!

О, скільки то разів Вона в подібний спосіб оказала Своє право над дітьми, що не перестали їй поручатися!

Скільки то разів Вона спасала, немов би проти волі впертих грішників,

– і то за одне лиш добре почування, яке вони у своїй молодості мали зглядом Неї!

В житті св. Франца Режіє оповідають, що раз призвали його до смертного ліжка одного завзятого грішника. Той відчував свою близьку смерть, але рішуче відмовлявся навернутись.

Святий вийняв зо свого молитовника образок Пресвятої Діви, і показуючи його, промовив: «Одначе Пресвята Діва тебе любить!»

«Як?» – заголосив грішник, неначе б пробудився зо сну, – «Вона мене не знає!»

«Одначе Вона тебе дуже любить!» – спокійно повторив Святий.

«Хіба ж Вона не знає, що я вирікся своєї Віри і зневажив свою релігію?» – «Так, – Вона це знає!» – «Що я оклевечував Її Сина і топтав Його Кров». – «Вона все те знає!» – «Що мої руки є забагрені невинною кров'ю». – «Вона й те знає!» – відповів св. Франц.

«Чи ви, отче, говорите правду?» – зачудовано спитав грішник. «Так, я говорю правду, – скорше небо й земля пропадуть, ніж однісьєнєке слово Боже. От, що! І то Господь Бог сказав одного разу, і сьогодні це до тебе самого повторяє: «Сину: це Мати твоя!»

«Моя Мати!.. Вона мене любить!»... лебедів умираючий, – «Моя Мати!... Моя Мати, ах моя!..» – і рясні сльози покотилися з його очей, – сльози каяття і любови.

Він щиро визнав всі свої гріхи, і мало що не за годину віддав свою очищену душу своєму Спасителеві.

І хто ж нам скаже, де Божественна Пастушка мусіла шукати деяких Своїх овечок? Багатьох знайшла Вона на полі бою, в обличчі смерті, інших, коли корабель потопав, інших у в'язницях; ще інших знов на місці смертного присуду, за кілька хвилин перед тим, заки меч протяв нитку їх життя...

Та Божественна Мати є всюди присутня через продумчиву доброту: Вона спасає бідних заблуканців гріха; Вона чуває над упертими, щоб бодай через один докір совісти колись запровадити їх в Свої Матерні обійми.

Щоб Її уникати, то справді треба того хотіти, – хотіти з упором і відкидати Її матерні запросини.

Аж до кінця віків Вона в небі не матиме спокою! Як Мати, чи ж може Вона бути спокійна, доки Її діти в небезпеці?

Вона посилає Своїх вірних слуг, а передовсім священиків, щоб дітям Своїм допомогти і їх підняти. Вона поручає говорити в кожній порі про Її милосердя зглядом бідних грішників, – і тим чином їй удасться притягнути велике їх число.

Нехай також і тобі Божественна Діва допоможе у цьому милосерному урядові; запровадивши себе самого, старайся й інших припровадити до Її стіп.

Божественна Мати буде тобі вдячна!

РОЗДІЛ ДЕСЯТИЙ ВОНА ПОСТРАХОМ ПЕКЛА

«Вітай! Що через Неї пекло стогне. Вітай, визволення з вічної геєнни».
(Акаф. Покрову Богородиці).

Якщо ти повинен любити свою Матір, то це не лишень для того, що Вона є добра, милосерна, свята й красна, але також і для того, що Вона тобі допомагає затріумфувати перемогу над великим ворогом, що його ти повинен боятися, – тобто – над дияволом.

Марія пострахом для пекла.

Аж до народження Тої Божественної Діви, диявол, як володар, мав владу над цим світом. Біснуватих поміж Жидами було пребагато. Ще й по сьогоднішні часи диявол проявляє грізну могутність у країнах поганських, де не призивається Імені Марії.

Марія є ворогом сатани. Вона була сотворена Непорочною, щоб знищити Люцифера (диявола): І ворожнечу положу, – сказав Господь до змія, – поміж тобою а Невістою (Дівою Марією), і Він (Її Син) розчавить твою голову!

Тими головами, що не заперестают наново виростати, це єресі. Марія, – так оспівує Її Свята Церква, – знищила всі єресі, що піднялись спротив століть; Вона погубила всіх переслідувачів Церкви, що проливали кров вірних.

Раз цар Юліан-Відступник грозив святому Василієві Великому, архієп. Кесарійському, що наколи мешканці і на даліше залишаться християнами, то він країну затопить у вогні й крові.

Після той погрози він виправився війною на Персів. Між тим св. Архієпископ безнастанно молився перед іконою Пресвятої Діви. Одного дня Пресвята Діва відповіла йому через Свій образ: «Будь спокійний, Мій сину, – Юліан погіб!...»

І чи ж дивне воно, що диявол запалав смертельною ненавистю проти Тої, що руйнує його царство? А як же ж пошкодити Всенепорочній? – У своєму безсильному шалі, він звертається проти нас, Її діток, – що ще блукаємось по цій землі.

Він заприсяг погубити всіх нас до останнього, – щоб ми враз із ним потонули в безодні. «Су-постать ваш диявол, як лев рикає ходить, рикає кого поглотити». Диявол, як ревучий лев, – каже св. Петро, – ходить довкруги нас, шукаючи, кого б з нас пожерти...

І хто ж осмілювався б ці надхненні слова легковажити? Хто осмілювався б думати, що він безпечний, коли Святий Дух сам каже берегтися нам?

Св. Альфонс за приклад наводить одного шляхтича, що то мав для своєї послуги дуже рухливу мавпу. Те звірятко служило йому, подавало до стола, мило начиння, і віддавало йому чимало інших услуг.

Той шляхтич жив зле, але познакомився з святим священником, та одного дня запросив його до себе, щоб той подивлявся його чудне звірятко. Святий справді прийшов. Закликали мавпу. Але звірятко опустило вуха й причаїлося коло ліжка у віддаленій кімнаті. Священик враз зо шляхтичем звернувся до мавпи, та велів їй зараз вийти з укриття. Звірятко послухало, і

дрижачи ціле, піднялося.

«В Ім'я Ісуса Христа», – сказав тоді священник, – «приказую тобі, скажи, хто ти є?»

О, чудо, – мавпа почала говорити!.. «Я» – каже вона, – «є дияволом, – і служу цьому чоловікові, щоб мати його душу. Я від Г.Бога маю призволення кинутися на нього, задушити його і жбурнути до пекла негайно, як він опустить молитовку «Богородице Діво», що її він відмовляє на честь Пресвятої Діви!

Задеревілий від страху шляхтич, кинувся до стіп священника, благаючи в його помочі. Святий успокоїв його, а звернувшись до диявола, крикнув: «Геть звідсіля, – пекельна тварюко, не смієш нікому шкодити! Я дозволяю тобі лиш у стіні оставити знак твого побуту!»

Вмить дався чути глухий стукіт. Потвора щезла, – але в стіні утворилася діра, що протягом довшого часу не можна було її залатати.

О, дитя Марії! Ти користуєшся великим старанням із боку безнастанної ласки твоєї Матері, що тебе стереже від кігтів пекельної потвори.

І як же ж ти можеш спокійно жити, наколи диявол коло тебе, якщо ти не відчуваєшся безнастанно схороненим під Материнський Покров Пресвятої Діви?

Як же ж ти можеш бути запевнений, що до своєї судьби, наколи ти не завжди призиваєш Її на поміч?

Господь Бог лишив дияволу величезну могутність. Той воріг твоєї душі є духом, – щоправда, – упалим, але він зберіг усю свою проникливість. Він основно знає слабі сторони людської природи; він знає успосіблення, будову кожного чоловіка, і хосен, що його може з нього досягнути.

В штуці спокушувати, він посідає віковий досвід. Він може повалити стовпи святости, що їх уважали непохитними, – він має надію, що й тебе, у свою чергу приведе до упадку.

Чи чуєш? – Він має сильне переконання, що й ти, що читаєш оці стрічки й маєш набожність до Пресвятої Діви, що й ти залишиш колись свою Неньку, попадеш під його владу, та що він тебе кине до пекла...

Він не залишить тебе ні в день, – ні в ночі! Він обмотає тебе своїми сітями, як ниточками; він заворушить твій ум, твою волю, твоє серце, твою уяву, твої змисли; він виставить тебе на спокуси внутрі й позбавить тебе потіх назовні, щоб одного дня, ти самотно-оставлений, залишив боротьбу й здався на його ласку.

О, ти конче потребуєш твоєї чуйної, невтомної, могутньої Матінки.

Але не бійся нічого! Марія – то пострах для злих духів. «Коли вони зачують, що вимовляється Її ім'я, вони з перестрахом щезають!» – каже св. Вернард. – «Вже саме Ім'я Марії змушує їх до втечі; зачувши Його, вони вважають себе за побіджених!»

Один місіонер з Японії доносить, що раз товпа дияволів, під видом хижих звірів, окупили одного християнина, намагаючись його перелякати.

«Я не маю зброї, що нею я б зміг вас поразити», – відповів їм, – «я не маю іншої помочі, як Імена: Ісуса й Марії».

Заледве лиш ці два Імена дійшли до їхніх вух, аж тут вмить розпалась земля, – і горді духи провалились.

Але, щоб запевнити собі цю безнастанну поміч Марії, ти повинен від сьогодні зачинати життя безперервної просьби до Неї.

Ти не можеш задовольтися призиванням Марії лиш кілька разів, коли пекло намагається у кожній хвилині тебе проковтнути; його безупинним наступам ти повинен протиставити – безнастанну молитву.

Ісус поручає нам в «Отче наш» просити нашого щоденного хліба – і щодня відновляти нашу просьбу. Ми повинні так само щодень прохати Пресвяту Діву, щоб нас обороняла від диявольських засідок і захороняла нас від пекла.

РОЗДІЛ ОДИНАДЦЯТИЙ МАРІЯ ПОМАГАЄ ДУШАМ В ЧИСТИЛИЩІ

«Ти тепле для мене і потужне схоронище в цьому житті, Пренепорочна! Тож благаю Тебе – і по смерті простягни надо мною Твоє багате милосердя». (Окт., Гл.І)

Ми не зрозуміли б всієї ніжності Пресвятої Диви, якщо б ми не пригадали собі того, що Вона ділає для Своїх дітей по їх смерті.

Чистилище це місце очищення, де праведна душа докінчує сплачувати довгі, затягнені під час туземного життя. Муки в чистилищі є страшні, – а деякі душі проходять їх довгі літа.

Вогонь, що там палає, є той самий, – говорять святі, – що в пеклі і мучить осуджених: нема різниці, хіба лиш що до довготи часу, який триває.

Душа, задержана у чистилищі знає, що вона є спасенна; вона з терпеливістю переносить свої терпіння, але терпить страшенно і зітхає за своїм визволенням.

Вона все більш бажала б полинати в небо, бо гаряче любить Бога, та знає щастя раю.

Вона звертається до своїх ближніх, що осталися на землі. Але більша часть смертельних людей забуває про своїх покійників і не займається нічим іншим, як лиш своїми дочасними добрами.

І не лишається їй інша надія, крім милосердя небесної Матері.

Ця Предобра Матінка слідкує за Своїми дітьми і поза гробом; Вона сама, – каже св. Бонавентура, – спішить їх відвідати в їх вогняній в'язниці, підбадьорює їх та втихомирює їх терпіння.

Вона має привілей (особливу ласку) в деякі дні вивести з Собою до неба тих, що були зглядом Неї особливіше набожні. В дні Свогого Успення, Вона щорічно освободжує з чистилища велике число душ.

Св. Петро Дам'яні оповідає подію про одну жінку, що по своїй смерті з'явилася одній з своїх товаришок та з нею поділилась радістю: її увільнено з чистилища в дні Успення враз із многими душами, що їх число перевищало кількість мешканців Риму.

І хто ж не любив би Тої такої Предоброї Матері, що з таким

спочуванням зацікавляється бідними дітьми, що їх бачить у терпінні!

Вона часто вділяє їм ласки являтися своїм приятелям і ближнім, щоб у них розбудити співчуття до їхньої судби. Так то одна бідна грішниця, на ім'я Марія, що Її були вигнали з Її родинного міста з причини згіршення, померши всіма забута, одержала від Пресвятої Діви не лишень ласку остаточну совершенного жалю, але й змогу дати осуд одній святій душі про те, що вона терпіла в чистилищі.

Св. Вернард оповідає, що св. Малахія мав умерлу сестру, а та сестра по якимсь часі багато разів йому з'явилася, щоб його просити молитов. Одного дня він почув голос: «Там у дверях церкви знаходиться твоя сестра, що від 30 днів не має ніякої поживи. Святий зрозумів, що вона бажає молитов, бо від 30-ох днів він перестав жертвувати за неї Служби Божі.

В кілька днів потім, він знову назовні церкви замітив свою сестру, приодягнену в чорну одіж. Він молився далше, а згодом побачив її на середині церкви, – але в сірій одежі; він не залишив заступатися за неї, аж вкінці, побачив її в церкві, посеред прочих Святих, – і приодягнену в ясно-білу одіж.

Кілька літ тому, – один отець Редемпторист у монастирі в Лієжі, був на молитві у своїй кімнаті, коли нечаяно почув стукування до своїх дверей, – і побачив, як входив священик, один з його каяників, недавно що умерлий. «Моліться за мене». – сказав він до свого колишнього сповідника, – «я є в чистилищі».

«Чому ж ви попали до чистилища?» – «Я кілька разів занедбував свої молитви; допоможіть мені видобутися з цієї безодні мук».

Інколи Пресвята Діва тим бідним душам виснує ласку: йти й спокутувати частину їхніх кар на землі на цьому самому місці, де вони затагнули свій довг.

Так то пояснюють оперті на неоспоримих свідоцтвах певні явління душ монахів, що повертають до свого монастиря відбувати побожні, але зле виповнені вправи, – явління душ священиків, що повертають, щоб відправити Службу Божу, недбало відправлену, – душ світських людей, надмірно прив'язаних до грошей, – ті вертають, щоб обрахувати свої скарби,

Пресвята Діва має ще й інший спосіб спомагати душі. Вона Своїх побожних дітей наділяє шляхетною думкою, передавати Їй задосить чинну силу всіх своїх діл. Тоді, збагатившись скарбом Своїх дітей, – Вона примінює ті молитви, ті вмертвлення і відпусти для душ у чистилищі, передовсім для тих, що були особливіш набожні зглядом Неї.

І ти також не вагайся помагати своїй милосердній Матері у цій добродійній праці. Помагай своїй Скарбниці. Передавай Їй все те, що ти мав чи можеш мати в одному дні зо своїх задосить учинень. А скільки то душ тобі завдячуватимуть своє освободження з чистилища.

Не побоюйся, що коли ти великодушний аж до такої міри, що забуваєш про свої власні справи, твоя душа з того потерпить шкоду, або що колись, передавши все Пресвятій Діві на заступництво других, ти сам будеш позбавлений помочі в чистилищі.

Це визначало б мати слабеньке поняття про доброту своєї Матері й зле розуміти ті надприродні зв'язі, що об'єднують душі.

Що більш ти забуваєш про себе, щоб думати про других, то більш Пречиста Діва, твоя Мати, думатиме про тебе, щоб тобі допомогти видістатись з чистилища.

А як же ж воно станеться?

Завдяки твому спочуванню інших, Вона наділить тебе такою любов'ю до Ісуса, що ти силою любови надолужиш за всі твої похибки в минулому. Вона вчинить, що ти збуджуватимеш акти совершенного жалю, – словом, – душа

твоя буде така чиста, яка була вона у твоєму дитинстві по Святому Хрещенні.

Не обчислюйся з Пресвятою Дівою. Що більш ти їй даси, то більш Вона тобі віддасть; що більш Вона побачить у твоїй душі палаюче спочування, то більш також Вона тебе любитиме, й старатиметься про тебе!

РОЗДІЛ ДВАНADЦЯТИЙ ВОНА НАМ ПОМАГАЄ В ГОДИНІ СМЕРТІ

«Ти в житті моїм мені проводом могутнім, що вибавляє мене від розбиття в багатьох небезпеках; ще й при смерті моїй будь при мені спасаючи, Мати Христа Бога». (Окт., Гл.1).

Бути може, ти страха маєш перед смертю. То не дивне, бо смерть, навіть праведника, то кара за гріх,

Ісус хотів нам осолодити той страшний перехід до вічності, беручи на себе те, що є утяжливе й відстрашаюче, і поручив Божественній Матері, щоби в особливий спосіб помагала бідним людям у цій останній годині.

Пресвята Діва знає Свій привілей, і як Предобра Мати вживає його обширно.

Та й як інакше може воно бути? Від тої ж хвили залежить вічність. То визначає, – тоді вирішається, чи душа безсмертна, сотворена на образ Божий, буде його вічно любити, чи ненавидіти, – чи душа відкуплена Кров'ю Ісуса Христа, буде зневажати свого Добродія в продовж вічних віків, чи буде його благословляти.

І це рішення залежить від акту свободної волі. Пекло в тій найважливішій хвилі висилає своїх найбільш підступних і зловноворожих духів, щоб душу погубити, попхати її до гріха, або розпуки..., а Ісус висилає Своїх янголів, щоб її уласкавити, оборонити й потішити.

Представ собі, Дорогий Читачу, що надійшла хвиля твоєї смерті.

Твої ближні оточують твоє ліжко й тривожно вижидають твоєї останньої хвилини. Злі духи намагаються пройти до твоєї кімнати, але небесна сторожа коло тебе чуває. Ти є предметом змагань: неба і пекла! Господь Бог і діавол слідять за порушенням твого серця, щоб бачити, чи ти вмиреш помирений зо своїм Богом, чи може, Його виречешся.

Подумай, отже, з яким то тривожним старанням твоя Небесна Матінка

помагає тобі у тій хвили!

Чи ж ти не дитина Її? Чи ж то не Та, що зачала тебе у Своєму Серці і зродила до життя надприродного? Чи ж не Вона слухала твоїх молитов, що линули із твого серця через цілу довгу мандрівку життя: «Пресвята Діво, молися за мене, тепер і в годині моєї смерти... Пресвята Богородице, спаси нас!...»

Чи ж не почислила Вона всіх тих «Богородице Діво», що їх ти відмовляв впродовж свого життя, всі акти любови, що твої уста прошептали?

І тепер, коли ти вмираєш та безсилий навіть молитовку прошептати, або піднести очей на дорогий образ, – чи ж Та Предобра Мати, Та Всевірна Діва може забути на тебе? Ні, ніколи!

Небо й земля скорше пропадуть, ніж душа, що вручилася в опіку Марії!

І якщо ти у тій хвилині не зможеш мати останніх потіх релігії, то Вона тобі випросить ласку совершенного жалю, або зділає чудо, щоб тебе спасти.

Перед кількадесятьма роками, один єпископ Шкотії робив візиту парохій у своїй обширній єпархії, де католики були рідко, та й то порозкидані по лісах та узгір'ях.

Одного разу заскочила його ніч у густому лісі, і він по многих зусиллях зміг, вкінці, віднайти селянську хату, що стояла на краю лісу.

Вдовиця, що зі своєю родиною замешкувала ту хату, прийняла його щиро, але не пізнала, що її гість – єпископ. А той знов у свою чергу не здавав собі справи: чи знаходиться в домі католицьким, чи в домі протестанським.

Незабаром вдовиця почала оповідати своє горе: «Мій старенький батько» – казала, – «лежить у поблиській кімнаті і є близький смерті, але не хоче приготувитися, щоби вмерти доброю смертю...»

Вона завела єпископа до бідної кімнати. Він хотів розположити душу її старенького батька, але той на згадку про свій стан, наново зібрав усі свої сили, і з дивною рішучістю промовив: «Ні, – я ще не вмру!...»

«Та ж, подумайте», – відповів єпископ, «ми всі є смертельні, а ваша недуга є дуже тяжка».

«Я вам повторюю», – сказав старець, – «що я ще не вмру: це ж неможливе!...»

На всі замітки свого гостя, він давав ту саму відповідь тиху, але рішучу: «Я ще не вмру!...» «В кінці», – промовив єпископ, трохи змішавшись, – «яку ж властиво основу маєте ви твердити, що не вмерете?»

При цих словах старець проявив оживлене зворушення; він кинув на гостя пронизливий погляд і спитав: «Чи ви католик?» – «Так!» – відповів єпископ.

«У такому случаю» – говорив він, – «я вам хочу сказати, чому я ще не вмру...» Він зібрав усі свої сили, сів на своєму ліжку, і вмираючим, але чутним голосом промовив: «Я, пане, також католик. Після мого Першого Святого Причастя я щодня благав Пресвяту Діву, щоб не дозволила мені вмерти без присутності священика. Чи можете подумати, що моя Предорога Мати мене не вислухає? Це ж не можливе: ні, я не вмру!...»

«Мій дорогий сину», – відповів єпископ, зворушений аж до сліз, – «мій

дорогий сину, Пресвята Діва вислухала твою молитву. Той, що з тобою говорить, є більш, ніж священик, він твій єпископ!»

Він відкрив свого плаща та показав свого нагрудного хреста: потім додав: «Божественна Мати чудом привела мене до цього дому, щоб прийняти твій останній віддих!»

Старець заривав... А потім, простягнув руки і промовив: «О, моя Предорога Мати, я знав, що Ти мене вислухаєш!...»

Він відбув Святу Сповідь, одержав розрешення, – і вкоротці умер свято.

Дорогий Читачу, послухай мене! Божественна Мати є така добра, що Вона навіть готова вчинити таке саме чудо, для всякого вірного, що призиває Її з витревалістю. Ми всі – Її діти, – і всі ми для Неї невисказано дорогі. Але треба Її що днини молити з довір'ям, а Вона вислухає.

І наколи б був осуджений хтось, хто благав перед тим вірно в Божественній Матері допомі, так це була б пляма, витиснена на Її Імені?

З самого дна пекла такий засудженець кричати б міг: «Ось, що! Та ж мене обманули Святі, що з таким захопленням писали про могутність і доброту Марії! Мене обманув св. Єфрем, називаючи набожність зглядом Марії запевняльним листом, щоб оминути пекло! Мене обманув св. Бонавентура, називаючи Марію: Спасенням для тих, що Її призивають», – і св. Ігнатій, твердячи, що вірний слуга Марії не може погинути!»

Мене обманув св. Вернард, кажучи: «Ніколи не чувано, щоб ті, що Тебе призивали, були опущені!» Отже, й Свята Церква мене обманула, дозволяючи й заохочуючи Святих так навчати.

А, вкінці, і Вона Сама мене обманула, – Ця Божественна Мати, обсиплюючи Своїми ласками тих, що заохочували людей вповати на Її доброту.

О, не бійся нічого, грішнику, – ти, що хочеш бути дитиною Марії! Пресвята Діва є вірна, – Вона не може обманути; твоя ж Мати не може заподіяти кривди Своїй дитині. Вертай знов До стану ласки, а потім вже більш не запереставай щоденно Її призивати, а твоя Пресолодка Мати буде коло твого узголів'я в хвилині смерті, щоб упізнатися за Свою власність! Дитя Марії не може пропасти!

РОЗДІЛ ТРИНАДЦЯТИЙ ВОНА - КНЯГИНЯ ВСЕСВІТУ

«Добра і предобра неба і землі Княгине... спаси і змилосердися, Пані, над Святішим вселенським Архисереєм, Римським Папою... і всім почотом.. (З акаф. Успіння Матері Божої).

Чому ти любиш Божественну Матір? Це не лишень для того, що вона є добра, співчувальна, ніжна, любляча, – що Вона за тебе терпіла й що породила тебе до життя ласки. Ні! Також для того, що Ця Божественна Діва – Княгиня всесвіту, Володарка Янголів і Святих.

Подумай, отже, що все було сотворене для Неї. Господь Бог не був би призвав цього світу існувати, ні сотворіння, що його заселяють, наколи б Він

не був передбачував поміж ними Своєї будучої Матері.

Він не був би порішив за догідне сотворити ті мільйони людських істот, наколи б одна з них не була призначена бути Йому за Улюблену Дочку.

Яку ж славу, гідну безконечного Бога, цей світ зміг би був оказати Богові, якщо б не був одного дня показав Непорочної Діви, що в Своїх Материнських обіймах леліяла Бого-Чоловіка?

Світ був сотворений з огляду на Неї, так само був він і відкуплений, з огляду на Неї. Бог не хотів допустити, щоб хвилі гріха піднялися аж до того улюбленого сотворіння: ось, чому Він воплотився. Він хотів запобігти, щоб Вона не була заплямлена, – от, чому Він з'явився у цьому світі: щоб Своєю Матір охоронити від усякої змови.

Бог терпів від безчисленних гріхів, що мали занечишувати землю, бо добачував, що одного дня та земля носитиме несплямлену стопу Його Улюбленої Матері.

Якщо б Марія не була існувала, то світ тисяча разів був би зруйнований. Вона Сама сказала до св. Бригітти: «Бог Мене полюбив над усі твори Своїх рук, і це з прихильности до Мене, що Він нераз щадив світ перед Моїм Народженням!))»

Так, Марія – Княгиня всесвіту. Вона Та, що управляє всесвітом у невидимий спосіб й укладає всі події на остаточне прославлення Свого Сина-Ісуса.

Вона Княгиня сердець. У пісні Своєї покори: «Величає душа Моя Господа», – Вона передбачила, що всі народи Її проголосять: Благословенною. Вона знала, що безчисленні Її діти любитимуть Її більш, ніж чисте сотворіння може бути люблене, та що їх почитання, як величава ріка, буде переходити віки, щораз потужніш, щораз вище, аж вкінці зніметься до океану вічного величання.

І справді, – у всіх католицьких країнах здвигнено безчисленні святині на Її честь.

Чи є, бодай одна країна на землі, що не мала б тих чудотворних ікон, де рік-річно збираються численні товпи народа?

Чи є, бодай один народ, що зглядом Неї не мав би особлившого почитання, і що не думав би в любові зглядом Неї перевищити прочі народи на землі?

Цілі держави віддали себе під Її охорону, построїли Їй величавих храмів, як своїй улюбленій Княгині, щоб Її запросити чувати над їхньою долею.

І наколи новітня суспільність у більшості країн віддаляється від Христа-Царя, і Княгині-Матері, то, чи ж не замітне, як зо сторони вірних неустанно зростає любов і набожність, та як вони щораз більшою ширістю і внутрішньою любов'ю дають відшкодування за суспільну невірність?

Пресвята Діва управляє народами. Діяльні керманичі судьби світа є склонні не признавати Бога й Його верхньої влади, – вони думають розпоряджати судьбою народів, не числячись з Ним. Але всемогутній Господь жартує Собі з їхньої політики на землі.

Лиш Він Сам держить нитки судьби світу. Уклади цих безбожників ніколи не стаються перепонами Володареві володарів, – у відношенні до цілі, що її Він собі намітив від вічності. Та ціль – це спасти вибранців, побільшити число вірних слуг та улюблених дітей Пресвятої Діви, закладати панування для Ісуса, Царя віків.

Ісус і Марія невидимо лучаться в усіх подіях, що відбуваються на наших очах; Вони осягають свою ціль у переворотях, у війнах, у переміні панівних народів, у зрості чи розвалі держав.

Те, що має важність перед нашими очима, те, що ми вважаємо за важке нещастя, в їх очах не є ніщо інше, як зарядження Провидіння, щасливий спосіб осягнути ціль, що Її Вони намітили.

І не лишень цей видимий світ є підчинений Матері Царя царів, але й Янгольські Хори приклоняють перед Нею свої чола.

Скоро лиш вони заіснували, Бог вказав їм, як у далі віків стояла Діва, приодягнена в сонце, місяць під стопами Її, а на голові вінець зо зір. І Він велів їм приклонити перед Нею свої голови, як перед своєю Княгинею.

Гордий Люцифер відмовився упокоритись і був стручений у пропасть, але вірні янголи вже від тоді Її проголосили за улюблену свою Княгиню.

О, яка то радість для мого дитячого серця знати, що моя Мати є велика, поважна, могутня, – Вона Княгиня всесвіту! Княгиня Янголів і Святих!

Та, що панує над землею, – Та, що володіє небом, – Та, що перед Нею Херувими й Серафими з пошаною й любов'ю клоняться, – Вона моя Мати!

Під час того, як Її величають і превозносять на небі й на землі, Вона занята мною, Своєю маленькою дитиною.

Коли я всміхаюся до Неї, Вона рівно ж відповідає мені пестощами; Вона до мене витягає Свої Матерні руки, щоб пригорнути мене до Свого Серця.

Коли я заявляю їй, що люблю я Її, Вона, здається, забуває мільйони янголів і святих, що оточують Її престол, і мені відповідає поспішно: Я тебе люблю ще більш!

Коли я призиваю Її, Вона вмить посилає до мене князя з Свого двора; а коли я в небезпеці, Вона до мене нахилиється й простягає до мене Свій Матерній Покров.

Ох, як я Її люблю!

Я люблю у Ній ту безконечну благосклонність, що спонукує Її схилитися до мене, Своєї маленької туземної дитини, так, неначе б то Вона не мала більш ким займатися, як лише мною.

Те, що я люблю у моєї Княгині то те, що Вона, під час коли у небі лунає на Її честь небесна мелодія, – Вона наклонюється до мене, щоб почути, як я тут нескладно лепочу Її предороге Ім'я.

Так! Небесна Княгине, Ти моя Найдорожча Мати, – моя Матінка. Я люблю Тебе з усього мого серця!

ЧАСТИНА ДРУГА ТРЕБА НАСЛІДУВАТИ ПРЕСВЯТУЮ ДІВУ

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ ТРЕБА НЕНАВИДІТИ ГРІХА

"Того, що милосердя Він хоче, що Його Ти, Мати чиста, породила, ублажай, щоб заховались ми від гріхів і душевних змаз..." (Паракл).

Дорогий Читачу! Якщо ти за мною слідкував аж досі, то ти не зможеш повздержатися, щоб не любити Діви дів, своєї Предорогої Матері. Ти б мусів мати серце твердше скали, щоб не любити Тої, що ціла є Красою і ціла Доброю, Тої, що схотіла бути твоєю Матір'ю, щоб тебе посідати коло Себе у небі.

Але, як же ж ти дійдеш "о злуки з Нею в раю, якщо ти на цій землі не наслідуєш Божественної Діви?

А як же ж зможеш ти сказати: «Мати Маріє, я люблю Тебе!» – коли твоє серце залишається прив'язане до гріха?

Ця Діва є уся Непорочна, вся свята, без ніякої тлями гріха, – і Вона спішить пригорнути тебе до Свогого Серця. Як же ж ти осмілишся наблизитися і дозволити, щоб Вона тебе огорнула у свої непорочні обійми, якщо ти любиш несправедливість?

Я не кажу, – розуміється, – що, поки до Неї наближишся, ти повинен бути святий і винятний з під усякої похибки. Я лишень кажу, що ти не повинен більш любити гріха. Я кажу, що ти повинен бажати з ним розв'язатися, що ти повинен зачати його ненавидіти і вживати необхідних способів, щоб освободитися з під його ярма.

Перед кількома роками помер юний монах, на ймення Микола. В новіціяті він був мало ревний, розсіяний, – а що дійшов до обітів, то це лиш для того, що при кінці свого новіціату особливим способом посвятився Пресвятій Діві, присягаючи, що на будуче він на себе вважатиме й оминати всяких занедбань у Правилах. Згодом він розпочав свої вищі науки. Він поставив собі за клич: До Ісуса через Марію!

Взявся він з запалом справляти свої похибки та безнастанно призивати свою Предорогу Матір. По трьох літах дійшов до такого совершенного заховування монаших Правил, що всі його співбраття вважали його за святого.

Невдовзі він тяжко занедужав. У хвилині смерті він попав у захоплення, його обличчя засяло – його очі з любов'ю потонули в іконі Пресвятої Діви. Так він віддав духа.

Те, що той юнак міг ділати, – чи ж не можеш ти того доконати: чи ти на світі, чи в монастирі? Він був повний похибок, – але раз притягнений красою

й невинністю Пресвятої Діви, соромиться свого млявого життя й прирікає, що поправиться. І не лишень прирікає, але й жадає від Неї помочі виповнити це.

Так само й ти ділай!

Але, може бути, ти зв'язаний кайданами гріха?

Не попадай у розпуку! Число тих бідних жертв пристрасти, що доходять одначе до поправи при помочі Пресвятої Діви, є дуже велике, – легіон. Але треба хотіти освободитися з соромного ярма і треба вживати засобів.

Першою умовою, щоб досягнути добрий кінець цієї боротьби це, – щоб ти піднявся по кожній похибці. Коли ти мав нещастя згрішити, кинься навколішки перед іконою Пресвятої Діви, проси через Неї прощення в Ісуса, благай у Його помочі, потім знов берись за боротьбу.

Якщо ти щирий, то Пресвята Діва ніколи не відсуне тебе набік. Чи ж Вона не знає, краще за тебе, слабосильности людської природи й цілковитої немочі, що в ній ти находишся, щоб поправитися власними синами?

Чи ти вже бачив коли матір, що попала у відразу на вид ран своєї дитини... а ще така Мати, як Марія?..

Покажи Їй рани своєї душі та їх огидну мерзкість і благай Її, щоб Вона тобі дала небесного бальзаму їх ісцилити. Вона завсіди тебе прийме з материнською усмішкою, коли ти із жалем у серці наблизитися до Неї по похибці.

Потім, – уникай нагоди! Наколи якийсь предмет, або якась особа є для тебе нагодою до упадку, то ти не оминеш гріха, коли б навіть Пресвята Діва схотіла для тебе зділати чудо.

Раз один молодий розпусник був сильно зворушений ласкою, висповідався та постановив змінити життя. У запалі своєї ревности, він бажав туди завести також і свою співучасницю, – і в тій цілі поступив до її дому. І, лишенько! Замість її навести, – він знову попав у гріх. Пресвята Діва наново вділила йому розкаяння, і він поспішив щиро висповідатися.

Але, – він за всяку ціну хотів навести свою співучасницю гріхів, – та в друге удався до її дому! О, чудо! Коли він знаходився на порозі, замітив, що його перенесено на велике віддалення.

Пресвята Діва зділала чудо, щоб віддалити його, від нагоди до гріха.

В кінці, знай, що помимо усіх твоїх добрих постанов і самого уникання нагод, ти не дійдеш до побіди своїх злих наклонів, якщо ти не будеш молитися, А під молитвою треба розуміти постійну просьбу про поміч.

Ти повинен, наче, надокучати Пресвятій Діві своєю молитвою. О, як же ж Вона любить це надокучання!

Грішник думає, що скоро лиш він рішив змінити життя, то зможе, дійсно, покинути гріха. Але він себе обманює, його повторені упадки приводять його до сумного досвіду. Брат святого Петра Дам'яні, одного разу поповнив тяжкого гріха. Пригноблений соромом і докорами сумління, поспішив кинутий. у підніжжя статуї Пресвятої Діви, наложив собі на шию шнура, заявляючи, що на будуче хоче бути Її невольником. Він у той сам час

поклав на престіл суму грошей, прирікаючи платити їй всі літа.

За якийсь час потім, усильна спокуса наново його занепокоїла, і він уже був схильний до упадку, – коли Та всемілостива Мати йому з'явилась, злегесенька вдарила його по лиці, і сказала йому: «Мій синку, чому ж ти у своїх спокусах не взиваєш Мене на підмогу?»

О, коли б то душі неустанно зверталися за поміччю до Неї! Ціле пекло не було б у змозі пошкодити тому, хто поручається Марії.

Неможлива це річ, щоб сатана ставив опір Непорочній!

РОЗДІЛ ДРУГИЙ ТРЕБА ВИПОВНЯТИ СВІЙ ОBOB'ЯЗОК ЯК ВОНА

«Які великі ріки благодати зринули на твою благословенну душу, (Йосипе) в тридцятьох роках твого життя з взорами такими добротливості, з Ісусом і Марією?!...» (З Акаф. св. Йосипа.).

Ти, може, думаєш, що туземське життя Пресвятої Діви було виповнене високими ділами, блискучими чудами.

О, як дуже ти помиляєшся!

Пресвята Діва заключала Свою святість у виповненні обов'язків стану, а ті обов'язки були вельми звичайні.

Перејди життя божественної матері: ти не найдеш ні одного чуда! Що найбільш, – Євангелія, даючи огляд 18-літнього тягу життя Пресвятої Родини в Назареті, каже цими простенькими словами: Ісус був підлеглий Своїм Родичам. Очевидно, – що й справді не було ніякого визначнішого діла, щоб про нього згадати.

Пресвята Діва була Обручницею Святого Йосифа і Матір'ю Ісуса. Вона виповнювала обов'язки, що випливали з того подвійного уряду.

В домі, в Назареті, та Княгиня Янголів, Та вичікувана всіми віками, вела господарство, замітала хату, приготувляла обід, мила начиння. Ще й до тепер вказують на криницю, де Вона завсіди ходила брати воду, носячи збанок на Своїому рамені.

Сусіди нічого особливого не знали оповісти про Пресвяту Родину. Вони лиш замічали скромність молодої Матері, Її привітливість, Її милий спосіб віддавати прислуги.

Ніколи навіть і не приходила їм думка, що ця невіста могла бути Матір'ю Месії, або, що той маленький Ісус був Желанням вічних гір. Ба що більш, – ніколи й у Пресвятої Діви не виринала думка, познакомити їх зо станом високих тайн.

Так упливало Її одноманітне життя у виповненні тисячних обов'язків родинного життя.

Чи не можеш ти Її наслідувати й учинити постанову: ділати задля любови до Бога те, що приписує твій стан життя, що його ти вибрав? Ніяке твоє заняття не може бути за низьке, щоб не подобатися Богові.

Коли Ісус і Марія з наміром вибрали життя бідного стану ремісничого, то це очевидно, у тій цілі, щоб тобі показати, що Господь Бог не глядить на

величину діл, що їх для Нього довершуємо, – а лишень на любов, з якою їх сповняємо.

Для Господа Бога, що є безконечною величавістю, всі туземські заняття людей, чи то вони царі, чи простолюдини, мужики, мають таку саму вартість. Багаті цього світу, могутні, вчені, не більші бідняків, слуг і невчених.

Перед ним кожен чоловік то порошок і в Його очах кожен обов'язок не є понижуючий, коли, його виповняємо задля Волі Божої.

Якщо тобі прийшла думка вивищитися над своїх ближніх, тому, що посідаєш більш науки, більш хисту, більш майна, – то ти дав доказ пустого нерозуму.

І якщо тобі довелося засумувати, що не маєш почеснішої посади у суспільності, або, що ти не тішишся таким признанням, як твій сусід-ближній, то ти проявив свою вузькоглядність. Ти, на ділі, нічого не зрозумів у справжньому багатстві й у справжній Шляхетності. Вони заключаються втім, щоб на цьому світі служити Тому, хто тебе сотворив, виповнювати те, що він тобі поручає, уникати того, що Він тобі забороняє.

Та що більш,"– наколи Він тобі на цій землі дав у покоряюче заняття, то дякуй Йому, що Він уподібнює тебе до Ісуса й Марії, менше виставляє на гордість, менше відповідальності й неприємностей накладає тобі.

Пресвята Діва усвятилася виповняючи Свої покірні заняття, як Обручниця і Матір, але те, що надало заслуг тому трудолюбному Її й простодушному житті, це любов, з якою Вона ті обов'язки виповнювала.

«Вся слава дочки царевої в ній самій» (Пс. XCIV, 14). Вся слава Княжої Дочки в ній самій, – каже Псальмопівець. Звідсіль доводиться сказати: справжня вартість життя Дочки Божественного Царя не заключалася у величавості зовнішніх діл, але у наміренні, з яким Вона їх виповнювала.

Яке ж було те намірення? – Вона хотіла подобатися Богові, Вона хотіла Йому показати Свою любов через свій покірний послух.

Чи бачиш Її заняту в спокійнім домику в Назареті? – Яке неустанне старання, щоб все було чистеньке й добре, все на своєму місці, щоб робота була скінчена у свій час! Але, в тім самім часі, Її серце спрямовується до Ісуса, що тутечки ж з нею, зайнятий своїми дитячими забавками. Вона не тратить Його з очей. Вона чуває, щоб Він не впав, щоб не скалічився. Від часу до часу, Вона бере Його на руки, приголублює, – і знову жваво береться за роботу.

Так само і ти ділай з Тим Ісусом, що його носиш у своєму серці. При всьому, що ділаєш, думай про Нього, або бодай від часу до часу збуджуй акт любови до Нього, кажучи: «Ісусе, все роблю для Тебе. Люби мене, помагай мені!»

Одним словом, – ти повинен подобатись Ісусові під час всієї твоєї праці, і ніщо не повинно тебе відлучити від Нього.

Коли св. Роза з Ліми жила ще у рідній хаті, батьки Її хотіли їй перешкодити, щоби не ходила до церкви, та й щоб не молилася у своїй кімнаті. В тій цілі вони замикали Її в кухні, наказуючи їй приготувати обід. Але свята не горювала з тої пригоди. «Ісусе», – сказала вона, – «Ти мешкаєш

у хатині мого серця; чи ж не Ти сам сказав, що як лиш хтось Тебе любить, то поспішиш з Отцем і Святим Духом, щоб замешкати в його душі?

«О, добре! Ніхто не перешкодить мені мешкати враз з Тобою, і молитися, коли я працюватиму!»

Роби те саме!

Може бути, ти бажаєш більш молитися, піти до церкви, слухати Служби Божої в тиждень. Але праця перешкоджає тобі довго молитися. Можливо, що ти маєш родину удержати. Ти мусиш йти служити до чужих, щоб заробити на своє утримання.

Можливо, що так само, прийшла тобі думка піти в монастир, щоб совершенніш служити Богові.

Але, – годі! Непереможні обставини супротивляються твоїм бажанням і ти собі уявляєш, що ти не можеш подобатися Богові! Помилка!

Скажи собі: Господь Бог замешкує у мені, відколи я нахожусь у стані ласки. Я буду Йому жертвувати свій труд через руки Пресвятої Діви. Я буду молитися під час своїх занять, проситиму в своєї Небесної Матінки помічі і вказівок, як Вона Сама працювала для Ісуса у Назареті, так щоб і я працював.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ ТРЕБА ЯК ВОНА ЛЮБИТИ ТЕРПІННЯ

«З учнем дівственником Мати Діва стоючи під Хрестом... кликала огорнута риданням... виславляю Твою невисказану, мій Сину, доброту... (Трон. Сострад. Пречистій Діві Марії)»

Чи ж не є це дивне, що найневинніша з усіх сотворінь, найбільш витерпіла, найбільш бажала терпіти!

Навіщо ж Господь, що любив Її більш, ніж ми можемо зрозуміти, допустив, що тільки терпіння перейшло через Її пречисте життя й діткнуло Її Серце, таке солодке й добре?

Наші погляди не є такі, які в Бога – ані наші шляхи такі, які у Всевишнього.

Заледве – каже о. Боссвет, – Спаситель увійшов до Родини в Назареті, до того часу такої спокійної, – а вже з Ним прийшов і хрест.

Заледве Ісус воплотився, а вже тяжкі підозріння нападають на Праведного Йосифа й замішують його мирне життя.

Ісус ще не народився був, а вже змушує Марію й Йосифа пускатися в довгу й у тяжку подорож до Вифлеему.

А потім, як Пресвята Діва привела на світ Своє Божественне Дитятко, ціле місто Єрусалим заворушується. Ірод шукає, щоб новонародженого вбити. Безчисленна кількість маленьких діток улягла смерті з Його причини.

Саме небо, неначе б, зжахнулося. Ангел являється нечаяно, щоб остерегти Йосифа: треба тікати, тікати негайно, тікати ще такі цієї ночі, тікати в ідолопоклонні країни, – через непроходиму пустиню!

Нема більш спокою для Йосифа й Марії, відколи при них Ісус, цей дорогий Син, що буде нагодою до стільки наступних тривог для бідної

Матері, аж до Його смерті на Хресті.

Яка ж це, отже, тайна? Чи Г.Бог дійсно не міг спасти свого сина від жорстокости Ірода, в інший спосіб, як лиш через поспішну втечу? То було б смішне таке думати.

Чи ж не міг Він дозволити Пресвятій Діві жити в спокою після того, як повірив їй Ісуса? Очевидно, – що міг. Він міг освободити Ісуса від зношення таких переслідувань і такої ганебної смерті; Він міг задоволитися лиш одним актом любови й покори Бого-Чоловіка, щоб надолужити за всі гріхи всього людства.

Але він того не схотів, і Він мав до того Свої причини; та й надто сміливе було б це – розсліджувати всі ті підстави, бо Господь Бог є безконечно мудрий, справедливий і добрий, а людина не що інше, як незнання, порох і гріх.

Все ж таки, ми знаємо, що коли Ісус вибрав терпіти і вмерти радніш, ніж вигодами оточитися і приємностями, так це було для того, щоб дати нам змогу краще пізнати безмір злоби гріха; було це також для того, щоб віддати більшу славу Богові через те повне самовиречення; вкінці, було це для того, щоб нам самим показати, як дуже полюбив нас Господь Бог.

В тій предвічній Волі Божій ми нічого не змінимо.

І так, – Він хотів, щоб Пресвята Діва йшла тим самим шляхом хреста що й Її Син, та щоб людина тут на землі скоштувала з тої самої чаші смутку, що й Ісус і Марія скоштували.

Це річ, рішена у Божих намірах; Пресвята Діва, хоч невинна, хотіла терпіти, треба отже, щоб і ти, грішнику терпів, щоб надолужити за гріхи свої та за гріхи ближніх.

Пресвята Діва терпіла, щоб статись взірцем нашої терпеливості, і тому треба, щоб ми Її наслідували, двигаючи в спокою тягарі життя.

Пресвята Діва терпіла, щоб бути Співучасницею Відкуплення людського роду, – а ти, так само повинен терпіти, щоб до себе приноровити овоч Її терпіння.

А тепер, що ти думаєш про терпіння? Хоч – не хоч, а ти, будеш терпіти. Будеш ти добрий, чи злий, будеш терпіти. Чи розумієш ти бездонну підставу терпіння, чи на саму лиш згадку про муку, ти бунтуєшся, а однак будеш терпіти.

Чи не є, отже розумне, щоб ти брав участь і ступав мужньо услід за своїм Братом Ісусом і за своєю Матір'ю?

«Між терпінням, а розкішшю є та різниця», – каже один Святий, – «що розкіш зразу принаджує, а опісля зраджує. А навпаки, терпіння спочатку відпихає, але згодом воно подобається й принаджує!»

Якщо ти не здужаєш відразу полюбити терпіння, так – принаймні старайся, бодай радо його прийняти. А мало - помалу терня розквітає в рози.

Чи бажаєш ще одної поради, щоб наслідувати Марію совершенно? Коли ти терпиш, заховуй терпіння для себе і не спішися другим оповідати про свої терпіння. Не треба, щоб цілий світ знав, що ми маємо нещастя, або щоб другі милосердилися над нашою судобою.

Схоронюй свою тайну на дні свого серця. Дозволь самому Ісусові радуватися твоєю терпеливістю серед злиднів.

Врешті, – ніхто не є в силі співчувати з твоїм терпінням, як ти цього хотів би. Навіщо просити потіхи в сотворінь, коли потішити вони не мають змоги? Лишень Ісус є Утішитель! Якщо Він деколи й засмутить, так не хоче Він нам завдати прикрощів, так само, як не хотів Він того ділати Своїй Матері. Він лиш хоче вчинити, щоб наша душа піднялась все вище в терпеливості й любові.

Та що більш, коли ти маєш терпіння, не висказуй його занадто Ісусові. Без сумніву, ти можеш Йому про це сказати, але не настоюй. На молитві ти повинен займатися Ісусом, але не займати Ісуса тобою; ти повинен розважати про Його безконечні страдания, про Його розтулені рани, але не про маленькі прикрощі, що їх тобі заподіяли; ти повинен відвернути свою увагу від себе самого, а звернути Її до свого Божественного Вчителя і все зносити для Нього.

О, яка це ніжна ця думка Святої Тереси від Ісуса Дитятка, виражена таким простесеньким способом: «Коли я маю терпіння,, я стараюся нічого не проявляти Ісусові, навіть на лиці, щоб Йому заощадити терпіння на думку, що Його дитя терпить».

І ти ділай так само! Терпітимеш спокійно, не турбуючи інших своїми наріканнями, і не займаючи ними надмірно Ісуса. Ти зноситимеш невинності тіла, болі й розчарування серця, різниці настрою, прикрощі успокійлення, підозріння, клевети, переслідування, насмішки, невдачі, клопоти маєткові, перетяження, недуги, – і все це, що твій Божественний Вчитель поручив тобі терпіти задля Нього.

І ти наслідуватимеш Пресвяту Діву, що зберігала у Своєму Серці всі свої терпіння й мовчки жертвувала їх Своєму Божественному Синові, щоб з Ним надолужити за наші гріхи, відкупити нас від пекла, – та й вчинити, щоб Господь Бог радувався Її терпеливості.

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ ТРЕБА БУТИ МИЛОСЕРДНИМ, ЯК ВОНА

«Ніхто, що прибігає до Тебе, не відходить від Тебе застиджений, чиста Діво Богородице, а просить благодаті й отримує...» (Богородичен на Вечір, Гл. 6.).

Ніжна любов це чеснота така мила, що як ми лиш у кого Її завважаємо, відразу ми склонні нею переймитися.

Як то приємно зустрінути душу, завсіди ласкаву й добру, що ніколи не виразить нічого злого, що ніколи не підозріває, нікому не завдає терпіння, – терпить, не показуючи другому своїх прикрощів.

Як то солодко бачити, що хтось є завсіди склонний зділати комусь приємність, а сам собі завдає неприємних трудів, віддає прислуги своїм підчиненим, – і то без надії на вдячність!

Як то приємно знайти душу покірливу, що любить життя укрите,

вважає за краще оставити почеси іншим, собі ж залишає забуття й погорду, перед ніким не хоче себе визначити непотрібно, немає ніякої вибагливості, думає, що для неї все дуже добре, душу, що не любить звертати уваги других на себе і на свої діла.

Якщо зустрінеться на землі душа така гарна, не можна повздержатись, щоб Її не любити.

Ось, яка була Пресвята Діва, – але в незрівняній степені!

Вона була така добра і така услужлива, така ніжна в Своїй добротності, така милосердна в Своїх думках, така обережна в Своїх осудах, що справді Вона – то восіблення привітності.

Вона проживала серед зіпсутого світу, знаючи стан душі тих, що з ними говорила. Часто – можна б так сказати, – гріх і похибка заглядали їй в обличчя, промовляли до Неї зблизька, – але милосердна Діва не робила їм нечемних замітів і заслужених докорів.

Пізніш, – під час прилюдного життя Ісуса. Вона бачила лицемірство фарисеїв, трусливість учнів, несправедливість начальників синагоги, але Вона не осуджує, Вона мовчить.

В часі страстей, Вона могла була взятись боронити Свого Сина перед поганським судом, вже склонним уласкавити Ісуса, могла захистити переслідувану невинність, і напевно була б досягнула визволення Ісуса, – але Вона мовчить й не обвинувачує нікого.

Хто ж не подивлятиме Її зичливого заступництва під час весілля у Кані Галилейській, щоб вивести із прикрого положення бідних молодят, що їм забракло вина?

Хто нам скаже про тайну участь, яку Вона має у наверненні Магдалини, а пізніш в наверненні доброго розбійника на хресті?

Але, передовсім, історія століть відслонила нам чутливість Серця Цієї Божественної Матері. Безчисленні чуда сповнились через Її заступництво, – щоб помагати, ісціляти й потішати.

Послухай про ніжну увагу Марії зглядом одної дитини, що була до Неї набожна.

Родина Ельман у Надренській країні, мала одну дочку Рожу, літ 15-ти, що знаходилася у захисті коло монахинь.

Після торгівлі батько відправляв свою дитину до монастиря.

В дорозі залізницею, молода дочка помітила через вікно грядку з величавими білими розами. І той вид захопив Її так дуже, що вона просила батенька задержатися на найближчій станції, щоб піти й попросити власника тої грядки в'язочки роз.

Батько всміхнувшись, здвигнув лиш раменами. Роза наставляла: «Я приобіцяла моїм учителькам в'язку білих роз, щоб прикрасити вівтар Пресвятої Діви; я всюди шукала, але дарма. Он там, немов з зарядження Провидіння, знаходжу стільки розкішних роз. Батеньку, – просила вона, обнімаючи його руками, – зробіть мені цю приємність!»

Вона просила й приговорювала так гарненько, що вкінці батько рішився сповнити Її волю, – і на першому перестанку вони висіли з потягу і

верталися до міста, де була грядка з розами.

Коли з доброзичливої згоди власника одержали в'язку роз, повертаючись на станцію. Але, яке ж було їх здивування, коли вони там знайшли всю службу у найбільшому замішанні. Заледве поїзд лишив станцію, аж тут нечайно на нього наскочив другий поїзд, що приїздив і вагон, де перед тим находилася Роза з своїм батеньком, – буквально розсипався у трісочки...

Зо сльозами в очах Роза поглядала на свого батенька, а той з надміру зворушення пригортав свою дитину, кажучи: «О, якою доброю показалася для нас Божа Мати! Що ж була б сказала наша мати, коли б ми були погинули?»

Про приклади чудесної опіки тисячами читаємо в Річниках Пресвятої Діви: справді Вона найбільш чуйна Мати, найніжніша в Своїй доброчинності, наймилосерніша в Своїх поступках.

Це вже для Неї природна річ, ділати добро, це Її покликання – ділати приємність. У Ній вроджена доброта не була викривлена через гріх. Вона лишилася: всеціло добра, всеціло склонна оказувати услуги, помочі й потіхи.

О, яку приємність ти їй зділаєш, якщо ти наслідуватимеш Її у цій любові зглядом ближніх!

Суворість, яку ти часом проявляєш своїм підчиненням, або своїм ровесникам, наносить їй стільки терпіння! Та суворість – це ознака дуже злого успосіблення; вона – овочем гордості, – а гордість всеціло не подобається Покірній Діві.

Пильнуй побідити в собі ці маленькі пристрасті нетерпеливості, злого настрою, гніву або подразнення.

Не забагай наложити другим свого способу думати, не гнівайся, коли зустрічаєш протиріччя, не оказуй невдоволення, коли перервуть тобі любе чи нелубе зайняття, у товаристві з другими.

Передовсім, – заховай спокій у родинному вогнищі. Будь поблажливий для думки других; не накидуй завсіди своєї волі; не відповідай злісно, коли лучиться противність, не відплачуй несправедливістю у злих поступках.

А навпаки, – віддавай тільки услуг, скільки лиш зможеш; май завсіди привітливий вигляд й лагідне поведіння.

Все це ділай, щоб наслідувати свою Матір, а безумовно станешся для Неї дорогим, бо Вона добачуватиме у тобі образ Своєї власної доброти.

А ввечері одної днини, коли ти зможеш зазначити кілька подібних побід над самим собою, спіши уцілувати руку своєї Матері і зложи їй цю в'язочку роз.

Вони будуть запашніми і більш миловидні, ніж цвіти Рози Ельман. Коли вже задля такого слабенького прояву пошани зо сторони юної вихованки захисту, Вона була переможена й зділала чудо, то чого ж не вчинить Вона для тебе, що приносиш їй цвіти чесноти, які не зів'януть через усю вічність!

І каступного дня зачни свою працю проти пристрастей гніву, проти нетерпеливості й злого настрою, і щоднини наново берись боротись – аж

дійдеш до того, що ти уподібнишся до своєї Пресолодкої Матінки.

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ ТРЕБА ЛЮБИТИ ІСУСА, ЯК ВОНА

«Вітай, Ти бо всім серцем Бога покохала; вітай – Ти показуєш Йому Серце все любов'ю палаюче» (З Акаф. Покрова Пресвятої Діви Марії).

Господь Бог сотворив Марію такою гарною й такою доброю в тій цілі, щоб Вона притягала Йому серця людей. І для того то Вона стільки разів об'явилася, тримаючи в обіймах Ісуса-Дитятко, щоб заохотити душі невинних ще дітей, віддати себе Ісусові! А скільки то разів Вона так само заключила святий союз між Ісусом і душами, щоб їм перешкодити статися здобиччю світської любови та гріху.

Коли св. Герард Маєлля мав роки шість, любив посіщати одну маленьку капличку, де почитали Божу Матір, що тримала Ісуса-Дитятко.

Одного дня, Маленький Ісус зійшов з обіймів Своєї Матері і почав бавитися з Герардом, а потім, подарував йому буханчик хліба, що був чудово білий.

Матуся і сестра здивувалися вельми, бачачи маленький хлібець, що його приніс Герард, але більш уваги на те не звертали. За кожним разом, у наступні дні, дитина приходила з подібним хлібом.

Тоді старша сестра, потайки слідила свого братчика у каплиці, і крадькома, бачила, як Ісус сховався з обіймів Своєї Матері, оказував Герардові всяким способом пестощі, деякий час радувався ним, а вкінці, на знак прощання дарував йому Свій маленький хлібець.

Рівно ж і мати хотіла побачити те, що там відбувалося, і ствердила те саме чудо.

О, яка добра й благосклонна Божественна Мати, даючи Свого власного Сина за Товариша забави в тій цілі, щоб юні серця обнялись з Ним у любові!

Також у цій школі, малий Герард дійшов до любови Серафима. Вступивши згодом до монастиря отців Редemptористів як Брат, здавалося, не жив інакше, як життям любови й умиртвлення, і життя його було попереpltане чудами. Він не знав, який спосіб винайти, щоб Пресвятій Діві доказати свою любов, – і часто попадав у захоплення на саму лиш згадку Імен: Ісуса й Марії.

І скільки то подібних здобутків Божественна Мати досягала! Справді, – Вона не мала більш, лише одне бажання: любити Ісуса. Ісус для Неї – все!

Також і ніхто з поміж людей не є пригідний так любити Бога, як Та Божественна Діва, бо ніхто не полюбив Його так гаряче. Вона була сотворена в тій лишень цілі, щоб вповні задовільнити бажання Пресвятого Серця Ісусового, яке прагнуло любови.

Її любов не була, як у прочих сотворінь, ланцюгом актів. Вона була одним безперервним актом, одним жаром, завжди діяльним.

І Господь Бог безупинно поширяв це полум'я через нові ласки; Він

завсіди до цього вогня докидав більш і більш трісочок, – і в той спосіб Душа Марії запалала такою любов'ю, що серця всіх Янголів і всіх Святих, разом взятих, не були б мали змоги видержати того запалу.

Але ця безмірна любов ще не вистарчає для бажання Нашої Небесної Матінки. Вона бажала її ще побільшати в тій цілі, щоб зділати приємність Ісусові. І як Вона сама вже більш не жиє на землі, то взиває Собі на підмогу всіх діток Своїх і просить їх, щоб вони жертвували свої серця любити Ісуса.

Якщо Вона наводить душу уляглу, вливає в ту душу повноту благодатей, що їх Вона має повноту, а то в тій цілі, щоб їх наново оплодороднити.

«Поможіть Мені, діточки Мої» – кличе Вона до нас, – «поможіть любити Ісуса. Ось, безмірна скарбниця Моїх власних заслуг: це для вас, черпайте довільно, щоб приподобатися Мойому Синові!»

Преп. Отець Муард, оснуватель Дружини Місіонарів, одного дня казав до Пресвятої Діви: «Предобра Мати! Дозволь мені любити Ісуса настільки, як того бажаю!»

А Божественна Мати йому відповіла: «О. дуже охоче! Позволю тобі в дійсності досягнути всю любов ту, що її ти бажав». Одного дня, перебуваючи в монастирі св. Колумба, він припав перед ікону Предорогої Матері: «О, Мати», – молився – «Ти була така добра мені приобіцяти, що я дійду до любови Ісуса настільки, скільки я цього бажаю, – і ось я ще дуже далеко від того!»

Тоді Пресвята Діва йому відповіла: «Не бійся, дорогий сину, Я є вірна, незабаром твої бажання будуть вислухані!»

У дев'ять днів потім, дня 19 червня 1854 р., Отець Муард помер, збудивши акт найвищої любови.

А ти, Дорогий Читачу, чи ти хочеш ще лучше зділати, як той святий Місіонар? Благай Пресвяту Діву, щоб ти любив Ісуса не лишень так дуже, як ти того бажаєш, але так дуже, як дуже Вона Сама бажає Його любити!

Ти маєш серце обмежене: ти не знатимеш, якої широченної любови бажати. А, віддай своє серце Пресвятій Діві. Скажи Їй, щоб Вона його перемінила у Своє, і щоб Вона Сама любила Ісуса для себе стільки, скільки Серце Діви, Божої Матері, є спосібне Його любити.

А тобі вистарчить, для цього віддати Їй цілу свою істоту: свого духа, своє серце, усі свої власти, тіло своє й душу свою. Віддай Їй все то, як річ та власність Її.

Коли ти посідаєш туземські добра, ти можеш передати кому небудь, – по своєму вподобанню.

Твій акт дарування, коли його прийняли, є невідкличний і є в силі закона.

Якщо ти можеш розпорядитися на хосен другого своїми добрами дочасними, то чому ж ти б не міг своєї душі й свого тіла покласти на ласку Пресвятої Діви? Вони належать до тебе більше, ніж добра туземські.

І наколи Пресвята Діва прийняла твій дарунок, ти, вже не належиш до себе. Ти вже стався Її щасливою власністю, Її річчю!

Тоді чи не маєш ти права до Неї казати: Предобра Мати, вже більше не належу до себе? Моя свободна воля Твоя, Люби нею Свого Божественного Сина!»

І ввесь довгий день ти їй повторяй: «Предобра Мати, думай моїм умом, працюй моїми думками, люби моїм серцем, – бо все це для Тебе!»

«Молися через мене, поклоняйся Богові через мене, причащайся через мене, будь через мене наново присутня при Жертві на Голгофі під час Служби Божої!»

О, як ти поступиш наперед у правдивій любові зглядом Ісуса, наколи ти так віддаш себе Пресвятій Діві!

А при цьому, зятям собі, що цей дарунок цілого себе для Пресвятої Діві є справедливий.

Все те, що посідає дитина, отримала від своєї матері. Все те, що ти, дійсно, маєш з дібр надприродних, – ти винен Пресвятій Діві. І чи ж не лицює, щоб ти через свободний акт звернув їй те, що ти від Неї отримав?

Навіть більш, – коли рішаєшся цілковито посвятитись Божественній Матері, ти даєш їй змогу немов побільшити Її власну любов зглядом Ісуса. Через те діло ти збільшуєш у небі, – побічним способом, – славу, яку Божественна Мати віддає Богові. Вкінці, ти у такій самій рівномірності причиняєшся до зросту щасливості, що буде Її участю впродовж вічності.

Яке ж щастя для тебе, дитя Марії, мати змогу віддавати в такий спосіб прислугу своїй Матері, Мати змогу вчинити, щоб Вона, задля твоєї теперішньої ніжності, забуде смуток, що їй ти інколи завдав!

Яке ж це щастя для тебе, мати змогу сказати. «Наколи я схочу, моя Мати, Марія, буде щасливіша в вічності, буде більш близька Ісуса й Ісус буде більш Її любити. І тому то я не маю іншої повинності, як лиш ту, щоб віддати Їй ціле

своє серце й дозволити Їй зділати з нього Свою річ і Свою власність, передати Їй своє серце, через яке Вона змогла б ще свободно любити Ісуса на цій землі.

О, Пресолодка й Вселюбива Мати! Моє серце дрижить від щастя на саму згадку, що я ввесь належу до Тебе, що моє серце стається проливом, через який Ти переливаєш Свою власну любов до Ісуса.

О, я на завсіди хочу остатися з'єднаний з Тобою! Хочу Тобі посвятити своє серце, свої думки, свої бажання, радощі і всі смутки свої. Прийми все те, Всеблага Матінко, переміни в Свою Душу, – і пожертвуй Ісусові!

РОЗДІЛ ШОСТИЙ ТРЕБА ПОШИРЯТИ ЦАРСТВО ІСУСОВЕ, ЯК ВОНА

«Бачачи життя наше на хресті... всенепорочна Богородице... як мати Ти голосила: Сину мій і Боже мій, спаси тих, що любов'ю оспівують Тебе».
(Крестобогор. з Утрени).

Ти, мабуть, думаєш, що прочі люди тебе не обходять, що їхнє спасіння,

або їхня згуба тебе не торкаються.

Одначе, ти себе обманюєш: ти по силам своїм повинен допомагати своїм браттям, щоб вони спаслися.

Знай, – є люди, що себе погублять, якщо інші за них не моляться і не вказують їм правдивої дороги.

Страсті Ісуса Христа і болі твоєї Матері не будуть всеціло-хосенні, якщо ти не поспішиш їм з підмогою, щоб спасти грішників. Ми всі є взаємно собі зобов'язані, ми всі є члени одного й того самого тіла, діти одної й тої самої великої родини. Ми всі, по наших силах, повинні співділати над спасінням наших братів.

Пресвята Діва не буде мати спокою у небі, аж поки не побачить довкруги Себе об'єднаних всіх Своїх дітей, – але Вона у Своєму ділі материнської ревности домагається ревности і від тебе.

«Поможи Мені спасти душі» – кличе Вона, – «через свої молитви, через своє умертвлення, через свій приклад і працю свою!».

О, яка вельми могутня є молитва, відтягнути душі від пекла! Раз, одна Свята молилася до Божественної Матері: «Я Тебе прошу, щоб Ти в дні Свогого Празника спасла тисячу грішників!» Потім, вона мала неспокій, що за багатько прохала. Пресвята Діва з'явилась їй, показала тисячку спасених душ, і сказала: «Ось, вони вже тут; чому ти боялася, щоб забагато не просити?»

Свята Церква, потвердила Товариство: «Апостольство Молитви», що є розгалужене по цілому світі. Його ціль: жертвувати, для навернення грішників, молитви й добрі діла членів, що хочуть в нім брати участь. Це Товариство, правдоподібно, принесло більш користі, ніж труди місіонарів.

Чому ж і ти в свою чергу, не зміг би пожертвувати Богові через руки Марії, всіх своїх молитов, своїх терпінь, і тисячних недомагань щоденного життя? Пресвята Діва збере твою жертву у Своє Серце й представить її Ісусові, щоб спасти душі.

В місяці лютому р. 1857, в одному німецькому місті занепав у недугу один багатий і могутній перед світом чоловік. На нещастя, він настійливо відмовився від усякої помочі зо сторони релігії, з погрозами вигнав священика і запряг собі, що помре так, як жив.

На службі у себе мав він двох побожних слуг, що бачучи, як наближається його смерть, хотіли спасти душу того вольнодумця – й почали молитися за нього.

П'ять днів проминуло у неспокійному вичікуванні, коли, зовсім несподівано, одного ранку хворий призвав своїх слуг, кажучи, що він бажає висповідатися. Зараз прибув священик. Тоді хворий зо зворушенням оповів, як у сні з'явилася йому Божа Мати, що несла Божественне Дитятко. «Вона уносилася» – казав він, – «понад ліжком, піднісши пальця на знак погрози, а Її очі кидали блискавки, що мене перелякали. Дитятко також гляділо на мене зо строгістю. Потім я пробудився, і хоч стараюсь. прогнати це видіння, воно мене переслідує безнастанно, воно не дає мені спокою: я хочу висповідатися!»

Священик висповідав його, а потім сказав: «Подякуйте Всеблагому Богові, що дав вам оцих двох добрих слуг: їхні молитви спасли вас від вічної смерті!»

І чому ж ти не можеш так само молитися за грішників? Може бути, що знаєш ти між своїми друзями бідні душі, що котяться прямо до пекла. Може бути, сам ти у своїй родині маєш брата, сина, або батька, що недобре поводяться? Дозволь Пресвятій Діві спасти їх коштом твоїх молитов і пожертвувань.

Хто ж перечеислить тих, що так спаслися задля молитов одного зо своїх дітей, або своїх ближніх. Перед кількома роками жила побожна жінка, мати кількох дітей. Її муж не був практикуючим католиком. Одначе лишив своїй жоні свободу, по християнськи виховувати свою рідню. З часом наймолодший хлопець мав прийняти Перше Святе Причастя. В надвечір'я перед тим, знайшов він свого батька у робітні, припав навколішки й промовив: «Татку, я висповідався, і перед тим, заким прийму завтра Ісуса, хочу вас просити прощення всіх моїх непослухів, – і на будуче я хочу жити краще!»

Батько, обтерши сльози, сказав: «Це добре, мій синку, якщо ти коли-небудь заподієв мені прикрість, я радо тобі прощаю!»

«А тепер», – додав заклопотаний хлопчина, – «я маю до вас одну просьбу».

Батько показав пригноблення; він додумувався до чого зміряло це питання, – і не мав охоти з ним погодитися, ані його відкинути. «Іди» – сказав він до свого сінка, – «я не маю тепер часу!..»

Дитина сумно гляділа батькові в вічі, але не сміла настоювати, і помалу звернулася у сусідню кімнату, упала на коліна перед іконою Пресвятої Діви, і зложивши рученята, молилася з запалом. Батько був свідомий тої прикрости, яку наніс своїй дитині; на пальцях ніг послідував за нею, а побачивши свого сінка на молитві, уже більше не видержав: «Він молиться за мене», – сказав собі, – «за мене, свого недостойного батька...» і впав на своє крісло, закривши обличчя руками...

А підвівшись згодом, випростовуючись, бачить свого сінка, що стояв перед ним. «Татку» – просило дитя – «не відмовте мені того, що вас проситиму. Я хочу, щоб завтра, в день мого Першого Святого Причастя, враз з моєю матусею ви були в церкві, та щоб ми всі троє разом запричащалися».

Слова дитини мали в собі щось таке благальне, що батько вважався побідженим. «Добре!» – сказав – «ще цього вечера піду до Сповіді, а завтра я буду коло тебе при трапезі Святого Причастя».

Так, як Ісус спас душу батька через молитву сінка, подібно спасе Він душу твоїх ближніх з огляду на тебе, якщо ти захочеш молитися за них.

Але сама молитва не вистарчає. Ти повинен жертвувати Богові через руки Марії свої хрести щоденні у наміренні спасти душі.

В усякому терпінні, яке лучиться, кажи: «Предобра Мати, я жертвую Тобі це страдания, а в заміну дай мені душу грішника!».

Коли тебе спокушує нетерпеливість, пригадай собі, що ти через свій

гнів, мабуть, позбавляєш якусь душу неба.

Коли св. Альфонс бачив, що успіх місії був у небезпеці, він шукав нагоди, щоб довершити якогось великого акту чесноти. Часто ввечері заходив у відокремлене місце, і страшно бичувався. Іншими знова разами, він переривав проповідь, і озброївшись у великий шнур, безпощадно бив себе, а той вид так зворушував і найзавзятіших грішників, що вони спішили вирвати Святому знаряддя з Його рук.

Якщо ти, справді, хочеш дещо вчинити для свого брата-грішника, то пожертвуй Марії всі свої терпіння, свої хрести, противнощі кожної днини у тій цілі, щоб Вона їх прийняла для Себе, з'єднала їх зо Своїми Болями й подарувала їх Своєму Божественному Синові.

І не кажи: «Я є звичайний християнин; я вже маю досить прикрости, щоб заховувати Заповіді й вистерігатися смертного гріха. Як же ж осмілюся займатись ще іншими, що є ліпші від мене?»

Послухай, що каже Святий Дух: Наколи ти спас душу свого брата, ти запевнив свою власну. Якщо ти своєю молитвою, своєю терпеливістю відтягнув від пекла душу, що без тебе була б погинула, ти можеш мати довір'я, що Ісус тобі допоможе жити добрим християнином і устерегтися вічної смерті.

«Дайте і дасться вам!» – дайте, а віддасться вам!

РОЗДІЛ СЬОМИЙ ТРЕБА БУТИ ПОКІРЛИВИМ, ЯК ВОНА

*«Величає душа моя Господа... що зглянувся Він на покору своєї слуги...»
(З гимну Божої Матері).*

Господь Бог ненавидить гордість: Він це сказав і повторяв у Святому Письмі.

Ніщо не є таке відразливе, як гордість.

Гордий заключає в собі зародок усіх блудів. Він не може стерпіти ближніх, ані жити в мирі з ними. Він не може знести несправедливості, або бути поблажливим у спорах. Він не розуміє, що дехто може мати іншу думку, чи інший спосіб діяти. Він вносить замішання у свою родину через свою нетерпеливість, через свій гнів, через свою звичку завсіди гостро відповідати. Через свої слова нерозумні або вигадливі, через несправедливі підозри, через невідповідне поведіння, – він вносить незгідливість у товариства, що в них буває.

Гордість панує над усією суспільністю, в більшості родин та у величезному числі поодиноких людей. Часто їй удається вдертися аж до духовних дружин, щоб і там запалити замішання й роз'єднання.

Чи це дивне, що Господь Бог брідиться гордим? Гордість – ознака сатани. Він сказав: не буду служити! Вона підсичує замішання, революції,

перевороту у народів, засіває бунти, непослух нищого супроти настоятеля і легковаження начальника у відношенні до підчиненого.

У Книзі Об'явлення сказано, що сторонники сатани несуть на переді знам'я потвори: це знамено – гордість! То непомильне!

Один Святий сказав: «Коли я бачу когось, що чваниться посіданням знання, спосібності, чесноти, більших ніж прочі, – думаю, що перед собою бачу диявола в тілі.

Дитино Маріє, як ти повинна тікати від гордості! Гляди на свою Пресолодку Матір, Вона покірна й простодушна. Одного дня, св. Бригітта бачила перед собою дві пані чудної краси. Одна з них була розкішно прикрашена, несла гордо голову, нагорожена, її зовнішність не була ніщо інше, як лиш пересада і марнота. Господь тоді сказав до св.: «Ця паня, – це Гордість. Та, що Її ти бачила біля неї, зо спущеним зором, з обличчям спокійним і зовнішністю простенькою і скромною, – це Покора, і Вона називається Марія!»

Пресвята Діва, – це восіблена Покора: Вона бачила Свою цілковиту зависимість від Бога, і любила цю нічевість та дякувала Сотворителеві, що вона є ніщо. В Ній ніяке зернятко гордості ніколи не могло закорінитися.

Її то покора зділала, що Вона дійшла до гідності Матері Божої. Св. Вернард каже: «Вона подобалася Богові задля Своєї дівочості, а зачала Його у Своєму лоні через покору!»

Чи не дивне це, що Пресвята Діва, обдарена стількома чеснотами і така уласкавлена Богом під усіма зглядами, у Своїй Пісні Величання, лиш говорить: «Яко призрі на смиреніє раби своєї» – Він глянув на смирення Своєї слуги. Це визначає: Моя цілковита нічевість, моя цілковита неміч, протягнула й утвердила Його вибір!

Як то гарно розважати про Пресвяту Діву, Царицю Неба, Матір Бога, заняту покірно Своїми щоденними працями в домі у Назареті.

Однак, здавалось, що Вона мала підставу відкрити перед світом ті тайни, що їх скривала низька хатина, Чи не треба було підготувати суспільної думки Жидів на близький прихід Месії; чи не треба було звернути уваги начальника синагоги на нового Законодавця, що народився; чи не треба було, – принаймні, – кількома визначними ділами потвердити присутність Всемогутнього поміж людьми? Без цього, – хто ж згодом повірить в Його післанництво?

І справді, – під час Його прилюдного життя, здивовані Жиди питали: Хто це Ісус, Син Марії? Хто чув Його бесіду? Де може посідати знання той, що не ходив до шкіл?

О свята покоро! Як же ж твої погляди різняться від цих людей. Ні! Божественна Дівця залишиться укрита. Ніхто не знатиме Її гідності, ніхто перед означеним часом не буде догадуватися, що Її Дитя – Син Божий.

А пізніш, коли Ісус розпочне Своє Божественне Посланництво між жидівським народом, Його Мати не буде показуватися; Вона буде лише рідким явищем при Його боці під час відбування чуд. Але, коли Ісуса засудять на смерть, наче підлого обманця, Вона буде там у першому ряді, у

стіп Розп'ятого потручувана й лихословлена жовнірами.

Самі Апостоли перед Сшествям Святого Духа, здається, недоцінювали скарбу, який посідали. Коли читаємо у св. Луки перечислення всіх тих, що були зібрані в горниці (домі), й ожидали Святого Духа, ми дивуємося, що аж по всіх прочих, є ім'я Марії, Матері Ісуса.

О, Покірна Діво, Предорога Мати, як же ж я Тебе люблю! Як же ж ця Твоя простота мене очаровує! Як же ж я б хотів уподібнитися до Тебе!

О, дай мені покору! Зділай, щоб я цінив цю дорогу чесноту, що непереможно притягає Твої згляди. Чому Пресвята Діва майже всі Свої чуда ділає для осіб малого стану? Чому Вона любить довкруги Своїх ікон притягати товпу невчених і простолюддя? Чому Вона вибрала Собі стільки уласкавлених душ поміж бідняками, робітниками, забутими серед цього світу?

О, Її серце притягає Її до покірних, і ми лиш у вічності пізнаємо, які Вона їм дала докази Любови й уласкавлення.

Около 7 літ тому, в Уневі, в галицькому селі, вмирав молодий і побожний юнак, літ 20. Він умирав бідний... Коли раз священик, як звичайно, вранці приніс йому Святе Причастя, він найшов його дуже урадованим: «Отче», – сказав він, – «сьогодні я вмру!» «А, як же ж ти знаєш?» – запитав священик.

«Пресвята Діва прийшла і мені це сказала» – була відповідь. І ввечорі, – він справді вмер!

Хто ж спинить Покірну й Пресолодку Матір, щоб Вона не побільшувала ознак уважливості зглядом простеньких душ, що є Її особливше улюблені?

О, хто б не хотів бути маленьким, як ті діти, що їх Ісус брав у Свої обійми в часі Свого туземного життя, – і про них говорив: Царство Небесне є для тих, що є до них подібні!

Старайся ж, отже, зо своєї душі викорінити ту шалену гордість, що нищить твоє життя. Починай добре й терпеливо входити у взаємовідносини з другими, геть далеко кинь від себе забаганку бути поважаним, узглядненим або побажаним.

Пригадай собі, як ти заслужив собі на пекло, і як ти в оцю хвилину повинен би стогнати під ногами диявола у пеклі.

Займай добровільно останнє місце. Не говори про свої прикмети, свої діла, наміри. Ніколи не зменшуй заслуги другого, щоб себе винищити його коштом; не підозрювай свого ближнього і не пояснюй собі злобно його намірень.

Будь завсіди готовий віддати услуги, приймати кожного з добротою, ніколи нікому не відповідай з обуренням.

Все те належить до покорі, і позискає тобі Серце Найпокірнішої Діви!

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ БУТИ ВСЕЦІЛО ВІДДАНИМ БОГОВІ, ЯК ВОНА

«Вітай – Ти бо всі мислі звернула до Бога; Вітай – бо всею силою Ти догоджуєш Богові». (З акаф, Успінню Пренепорочної Діви Марії).

Більшість людей на цьому світі є нещасливі, бо вони в протилежності з Божою Волею. Вони бажають речей, що їх Г. Бог не хоче їм дати.

Хто ж має слухність, – Безконечний Бог, Сотворитель всесвіту, – чи ти, маленький червячку? Повзаєш у болоті, вчора ти не існував, тіло твоє завтра обернеться у порох...

Господь Бог не уступить перед твоїми забаганками, і наколи ти, повзаючи по землі, як хробачок, горойишся і не хочеш уступити Всемогучому, буде війна!

Війна між Єством і нічевістю, між Сотворителем і сотворінням, між безконечною Величністю і незамітною пилиною...

Чи можеш опиратися Богові і найти спокій? І ти ще дивуєшся, що ти на землі нещасливий, та що все звертається проти тебе. І ти ще жалуєшся, та обвинувачуєш події, несправедливість людей, – і може бути, – навіть Самого Бога!

Обвинувачуй себе самого! Ти ввійшов в боротьбу з Всемогутнім, ти нещасний, і якщо ти надаліше триватимеш у цій боротьбі, ти будеш нещасливий назавсіді.

Як же ж це багато легше і солодше було для тебе: піддатися Богові, і всеціло віддатися Його волі, як малесеньке дитя зовсім віддається своїй матері.

Якщо ти того хочеш, – Сам Господь каже до тебе, ти знаєш Моєї доброти, ти будеш залитий потоком радощів, як мати, колисатиму тебе у Своїх обіймах.

Так, – але для цього, треба бути маленькою дитиною, виректись своїх забаганок, – і вповняти Волю Того, що тебе носить.

Чи ж є життя, більш вповнене невідрадними подіями, – ніж життя Пресвятої Діви? Щоб всеціло віддатися усім проявам Божої Волі зглядом себе, щоб їх спокійно, без нарікань приймати, або бодай не дивуватися, – Вона повинна була посідати у непонятно-великому степені чесноту всецілого віддання Себе Божій Волі.

Подумай лишень: Бог звіщає Їй, – устами Архангела, – найбільшу, що можна собі уявити, гідність, але сполучену з привидами таких болів, що ніяке людське сотворіння ніколи не терпіло подібних.

І розваживши все те, Вона тільки сказала: «Буде мені по слову твоєму». Вона не каже: Я приймаю під умовою, що Бог дасть Мені силу. Вона добре знає, що коли Бог Їй щось поручає, то Він дасть Їй терпеливість.

Починаючи від тієї хвили Благовіщення, в Її житті спілкують по собі події, – одні більш невідрадні, від других. Чому ж Бог, мусить народитися в печері? Чому мусить утікати перед злощасним Іродом? Чому скриваючись, мусить проживати аж до 30-х літ? Чому мусить Він бути звичайним робітником?

А чому повинен Він був Себе виявити, під час Свого прилюдного

життя, лиш оцій горсточці лицемірних і гордих Жидів, тоді, коли цілий світ ожидає Його приходу й щиро бажає навернутися?

Марія все те бачить, але Їй навіть не приходить думка питати Бога про причину того. Так Господь Бог хоче, – отже, тим самим, це є добре!

Ось – повне віддання Себе Божій Волі.

Ох, як це тобі потрібне! Твоє життя, без сумніву, не переповнене такими тайнами, як життя Пресвятої Діви, однаке воно заключає в собі багато всяких питань...

Чому не маю щастя у своїх підприємствах? Чому я вродився в убогості? Чому я не знаходжу спокою на лоні своєї родини? Чому Г.Бог не покликав мене на Свою службу, – або чому не дав мені середників піти за тим покликом? Навіщо це, що люди, мої ближні, мене підозрівають, мене переслідують, стараються пошкодити мені? Чому я не маю сильного здоров'я, як стільки інших? І т.д...

Оце, кілька думок, які, – може бути, – прийшли тобі, або ще прийдуть, а ти не дав самотності відповісти, яку треба було дати: «Бог так хоче; я сотворіння, і я так повинен хотіти!»

Одного разу двох робітників знайшлося разом у полудневій годині на вулиці міста Гамбурга; вони були безробітні. Вони жалувалися на свою судьбу: чому багаті мають всього по достатку? Чому бідняки без праці й без підпори?

В тій хвилині паламар йшов дзвонити на «Ангел Господень». На голос дзвону – один з робітників, іменем Клявдій Карстенс, зняв шапку й почав відмовляти Янгольське Поздоровлення. Другий, насміхаючись з цього акту набожності, сказав: «Дахівка впаде з криші – голову тобі розіб'є!»

В тій хвилині попри них переходив один пан, власник фабрики цукру, і до Клявдія сказав: «Якщо хочеш працювати, ходи зо мною, я тобі поможу!»

Ущасливлений робітник прийняв пропозицію. По дорозі старий пан сказав: «Наколи ти хочеш у мене служити, то ніколи не питайся мене про причину, чому я роблю так, а не інакше, я не люблю, щоби той, хто їсть мій хліб, питався про мої діла». Клявдій відповів: «Нехай так буде!» Прийшовши додому, пан наказав робітникові рубати стіс дров, а потім ним уже не займався, хіба лишень, щоб йому заплатити.

Згодом він сказав йому: «Клявдію, ти щодня мусиш робити довгу дорогу, і якщо хочеш, ти можеш зі своєю родиною зайняти дім, що стоїть в саду. Робітник прийняв те пропозицію і подякував, але не питався, завіщо ця ласка.

Пройшов рік, а пан до Клявдія каже: «Завідатель моєї цукроварні втік, забравши з каси готівку, якщо хочеш, можеш зайняти його місце!»

Проминув новий рік, – аж одного дня велів пан поставити паркана між фабрикою, та домом Клявдія, переділяючи таким способом сад на двоє. Тоді робітник мусів далеко обходити, щоб дістатись до фабрики. Але він пильнував, щоб не запитатися про підставу забаганки свого пана.

Потім пан умер і в своєму завіщанні, а виконавцем завіщання був його брат, було сказане: «Клявдієві я лишаю половину саду, ту половину, що

находиться на другім боці паркану, що його я велів поставити; також записую йому дім, що він досі займає».

...«І наколи б Клявдій запитав, – в що я не вірю, – за що я прийняв його до себе на службу, то нехай знає, що за те, що бачив я, як він зняв шапку на голос дзвону «Ангел Господень», – і як відмовляв «Богородице Діво!»

Дорогий Читачу! Навіщо я тобі оповів цю подію? Для того, що той старий пан, без сумніву, чудово наслідував поведення Предоброго Бога взглядом тебе.

Господь Бог не любить, коли Його питають: «для чого», бо ми Його сотворіння та їмо Його хліб. Він нас наповняє добродійствами, не питаймо ж «для чого – навіщо?», – бо все те – чиста доброта з Його сторони. Але, дуже часто Його заміри перебігають наші плани: Він намічує паркан, поставлений зовсім справедливо по при наш сад, – і чекає, що ми на те будемо думати, або говорити.

Одначе, ця стіна не що інше, як лишень те, що добре для нашої майбутності, і коли ми, перед часом, дошукуємося того «для чого» у відношенні до Божого розпорядження, ми нехтуємо всецілим відданням себе Божій Волі, ми не подобаємося Богові.

Тож, віддай себе цілковито Богові, і вдовольняйся молитвою до Пресвятої Діви. Одного дня ти побачиш, що Господь Бог є добрий для тебе, бо ти любиш Його Матір і молишся до Неї.

Між тим, будь переконаний, що все те, чого Бог тобі бажає, не може бути зле. Приймай від Нього з любов'ю, так насолоду, як і гіркість, так успіх як і невдачу, так щастя як і недолю, як здоров'я так і слабість, – а Він усе це обертатиме на твоє справжнє добро. Але ніколи не питай Його, для чого Він так поводить.

Треба собі казати з Пророком Йовом: «А ще мя убієт сильний... й сіє ми сбудется в спасеніє» (Йов XIII, 15-16), – і хоча б мене Всесильний Господь присудив на смерть, я покладатиму надію на Нього, бо це вийде мені на спасіння!

Ось, що зділала Пресвята Діва: Господь Бог відбираючи Її Свого Предоброго Сина, відобрав Їй більш, ніж життя. Допускаючи, щоб Вона була присутня при смертних судорогах Свого Сина на хресті, 8ін устроїв вістря копія в Її Материнське Серце, – а то Її мучило більш, ніж тисячі передсмертних судорогів.

Але, Та Діва знала, що така була Божа Воля, і Вона на Голгофі повторяла: «Буде мені по слову твоєму» – нехай мені станеться по Твоїм словам!

РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ ТРЕБА ВМЕРТИ, ЯК ВОНА

«Вітай, прийнята в пречудний Єрусалим угорі; Вітай, Благодатна, в Твоїм успенні Ти нас не оставляєш». (З акаф. Успінню Пречистої Діви Марії).

Коли для Марії надійшла хвиля злучитися Своїм Сином у небі, Він у

товаристві множества янголів вийшов, на зустріч преблагословенної душі Тої, що дала Йому денне світло.

Апостоли, – так говорить Передання, – чудесним способом повідомлені, що смерть їхньої Цариці вже була близька, поспішили зібратися в Єрусалимі.

Божественна Мати дала їм останні поручення, потішала їх, приобіцяла їм Свою поміч, і дала їм Своє Материнське Благословення. А потім, з почуваннями найвищої і невимовної любови, – Її душа розлучилася з Її дівственним тілом.

Св. Апостол Тома прибув трохи запізно, і не міг бути присутнім при смерті Пресвятої Діви. Він просив отворити Її гріб, щоб він зміг востаннє подивитись на предороге обличчя Матері Ісуса. Але, – коли отворили гріб, не знайшли тіла Божественної Діви, – знайшли лишень полотно й квітки, що прикрашували нетлінні останки Дівиці. Пречиста й Всенепорочна Діва полинула до неба, – з тілом і з душею.

І тепер, – коли наша Мати увінчана, як Княгиня Неба, старається, щоб нам тут помагати й запевнити нам святу смерть, подібну до Своєї смерті.

Вона добре знає, що ми з тривогою виглядаємо тої останньої години, та що ми на ту важливу хвилину бажаємо Її підмоги.

Також, стоїть Вона на сторожі, щоб ми всеціло віддалися Божій Волі. Але, – Вона не чекає аж до останньої днини нашого життя, щоб нас приготувати на смерть.

Вона нас намовляє жити у такий спосіб, щоб ми могли вмерти кожної хвилини. Отже послухай мене: це не моя рада, але це твоя Небесна Мати тобі Її дає.

Кожного вечора, перед сном, відмовляй тричі «Богородице Діво», а потім, проси Ісуса, щоб простив тобі похибки цілого твого життя. Кажи Йому: «Господи, я хочу Тебе любити над усі речі, бо Ти вмер за мене. Прости мені мої гріхи; я приймаю смерть, яку Ти мені зішлеш, як надолуження за мої гріхи, і щоб Тобі приподобатися. Я лучу її з Твоєю болісною смертю на Хресті!»

Так само, кожного вечора перед сном, зроби лад в твоїй душі так, наче б ти вночі мав нагло вмерти.

Св. Альфонс оповідає, що два студенти провели більшу частину ночі на гулянці, а потім вернули до себе домі. Один з них мав звичай, перед сном відмовляти тричі «Богородице Діво» на честь Пресвятої Діви. Хоч змучений був того вечора, відмовив молитву – і пожився спати.

Заледве задрімав, – аж нараз розбудився задля якогось страшного стукоту, – і побачив перед собою свого товариша з гулянки, охопленого полум'ям.

«Я проклятий» – завив безталанний, – «коли я опускав той дім гулянки, накинувся на мене диявол, і вдушив мене. Мій труп лежить на вулиці. Рівно ж така сама судьба і на тебе була б впала, якщо б перед сном ти не був відмовив тричі «Богородице Діво». Це Пресвята Діва післала мене тобі це сказати...» І нещасний, палений полум'ям, зник.

Переляканий юнак пішов і дійсно найшов тіло свого товариша, ціле звуглене, – а потім вранці він удався до монастиря отців Францішканів і просив прийняти його до Чина.

Якщо ти є у добрій ласці Божественної Матері, то Вона буде при твоїй смерті присутня, – а це залежить лиш від тебе, щоб Вона була. Щоденно поручайся під Її опіку і відмовляй якусь молитву на Її честь, а передовсім отакий акт посвяти:

«О моя Владичице, Мати моя, я всеціло вручаюся Тобі, а щоб Тобі доказати свою любов, я Тобі посвячую свої очі, свої вуха, свої уста, своє серце і цілого себе. Отже, як я вже Твій, так хорони мене, як Свою річ і власність Свою!»

Чи ти думаєш, що Божественна Мати не буде охоронювати Своєї речі, тобто, тебе самого, якщо ти їй повторятимеш цю молитву щоденно? Чи ти думаєш, що Вона дозволить Своему смертельному ворогові забрати їй власність Свою?

Отже, – не бійся! Вона буде там, у тій важливій годині, і Вона упімнеться про Своє добро.

Але, в справі такій важливій, ніколи за багато ти не покладеш забезпечення, і для того ти повинен від сьогодні, зглядом Небесної Матінки мати виїмкову, особливу набожність.

Всі християни люблять Божественну Матір, але ти повинен визначатися з поміж усіх. Відновляй таке рішення щоднини, щоб запевнити собі щасливу вічність.

Починай любити й почитати Пресвяту Діву зовсім окремим способом. Скажи зо св. Іваном Берхмансом: «Я не буду мати спокою, аж поки не матиму зглядом Ісуса й Марії ніжненької любовні»

Ти неустанно проси Її цієї ласки: «Мати моя, хочу Тебе любити; моя минувшина не була для Тебе потішлива; хочу відзискати страчений час!»

Користей з усіх хвилин, навіть зо своєї праці, щоб збудити почування любови до Пресвятої Діви. Пожертвуй їй свої терпіння й радощі, працєю, щоб зділати їй приємність, а передовсім зберігай чистою свою совість, і ніколи не засипляй з неспокоєм у душі.

Знай, що коли ти знехтуєш порадою своєї Матері, ти не зможеш числити на Її поміч. Якщо ти відмовишся завести лад у своєму сумлінні тепер, коли ще час, ти наражуєшся, незабаром, піти під владу диявола.

Послухай но про подію, яка відбулася у Брюж (Бругес), у Бельгії, – ледве перед кількома літами.

Одної ночі якийсь повіз задержався перед воротами згромадження монахинь, що їх обов'язком є ходити по домах і віддавати останні услуги помершим.

Якийсь пан звернувся до Настоятельки з просьбою прислати Сестру-монахиню, щоб зложила в домовину тіло одної пані. Настоятелька вагалася: була північ; одна Сестра вдома; більш не було; і як же ж Її посилати, нічю, саму одну, та ще й з незнакомцем.

Він одначе так дуже просив і давав такі поруки, що вкінці

Настоятелька уступила й дозволила Сестрі відійти, – на волю Божу.

Скоро лиш монахиня всіла до повозу, пан замкнув дверцята на ключ, опустил заслону, і сильно затяв батою коні. Сестра, сама – одинока в своїй темній в'язниці, дрожала зо страху, бо повіз різними наворотами об'їздив місто, аж, вкінці, задержався перед якимсь великим домом.

Дверцята відчинилися, пан попросив Сестру слідувати за ним на 2-ий поверх, запровадив її в слабо-освітлену кімнату, потім вийшов, замикаючи за собою двері на ключ.

Монахиня бачила себе у трупарні; на ліжку лежав труп, а в ногах, на ліжку, була домовина. Але, у той же сам час вона побачила коло ліжка великого чорного пса, в грізній поставі; він стояв на задніх лапах, а передні поклав на віко домовини. На цей вид, Сестра хотіла втікати, але двері були замкнені на ключ. Тоді вона задержалася на хвилинку, зробила на собі знак Святого Хреста, і почала відмовляти «Богородице Діво».

Страшне сотворіння вмить зашилося в кут кімнати, а Сестра, зібравши всі свої сили, огорнула труп й кинула його у домовину, а потім відійшла набік й почала сильно стукати до дверей. В тому часі, пес знов висунувся наперед і заняв своє положення коло домовини.

Скоро двері відмикаються; Сестра зійшла по сходах, і більш мертва ніж жива, віднайшла свій монастир, приїхавши замкнена у повозі так, як прибула. Вона зблизька бачила пекельну потвору, що брала у своє посідання душу й тіло тої, що на землі їй служила.

Ні – нема посередньої дороги! Або ти любитимеш Пресвяту Діву і з любови до Неї житимеш і вмирати, і в такому случаю, Вона прийме тебе у Свої Материнські обійми і віддасть тебе Ісусові, – або, вмираючи, ти будеш ворогом Ісуса через смертний гріх, і в такому случаю, Марія тебе опустить, як непоправного сина, – і злі духи кинуть тебе у пропасть пекла... Вибирай, – ще маєш час.

ЧАСТИНА ТРЕТЯ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО НЕЇ

«До Богородиці сьогодні ми горливо прибіжімо, грішні і покірливі й упадемо з каяттям кличучи з глибин душі: Княгине, помози змилосердившись над нами – спіши, прийти, бо помираємо від багатьох гріхів. Не заверни своїх слуг без нічого, бо ж Єдину маємо Тебе Заступницю» (Тр. з Паракл.)

Ти маєш любити Пречисту Діву Марію подібно, як мале дитя любить свою неньку. Ти повинен старатись бути в усім до Неї подібний, тобто бути

покірним, добрим, терпеливим, вільним від усякого гріха. Та пам'ятай це добре, що ти не в силі ані Її любити, ані Її наслідувати, якщо не будеш молитися до Неї.

Любити Ісуса й Марію, берегтись перед гріхом, вправлятися в терпеливості, в покорі та в інших чеснотах, що такі тобі потрібні – то значить вести надприродне життя.

А ти сам не зумієш вести надприродного життя, тобто такого, що перевищає природу.

Ось – як ввечорі дитина, побачить на небі ясного місяця – зараз простягає до нього свої рученята, щоб його досягнути. Та марні Її зусилля. Так і ти можеш собі бажати чеснот: бути лагідним, терпеливим, та без помочі «свише» годі, – без надприродної благодати не зможеш цього діпняти. Божа Мати мусить тебе взяти на руки й піднести, – без цього не зумієш дістатись до того гарного неба, де мерехтять зірки чеснот.

Легко людині кинутись у вир пристрастей, шукати всюди лиш насолоди, робити все лиш по своєму бажанні. Все те – то природне життя, життя чоловіка, упавшого через гріх. Щоб вести таке життя – не треба тобі помочі з неба.

Без благодати, каже св. Павло, ти не в силі навіть вимовити Імення Ісуса, так, щоб мати за це заслугу. А як же ж зміг би ти вести повне християнське життя без надприродної помочі?

Ось правда, що її ти повинен врити глибоко у твоє серце: щоб поступати дорогою християнського життя потребуєш на кожному кроці помочі Божої благодати. Отже, як не маєш нічого сам зо себе, ти обов'язаний просити помочі у Бога, тобто молитися.

Ісус Христос пригадує тобі безнастанно у Святому Письмі, що ти повинен молитися. Він каже: «просіть, і буде вам дано; шукайте – і знайдете; стукайте – і відчинять вам; бо кожен, хто просить, одержує; а хто шукає – знаходить, а хто стукає – відчинять йому. Чи ж то серед вас є людина, що подасть своєму синові каменя, коли хліба проситиме він?... Або коли риби проситиме, то дасть йому гадину? Коли отже ви, хоч лукаві, потрапите добрі дари своїм дітям давати, скільки ж більш ваш Отець, що на небі, подасть добра тим, що просять Його». Лише на тім однім місці 7 разів приказує Ісус молитися і впевняє рівночасно, що твоя молитва буде вислухана.

Чого ж більш тобі потрібно? Коли по тім усім ти ще сумніваєшся, то ти не вартий, щоб Ісус і глянув ще на тебе. Але не диво, що Ісус так гаряче настає на тебе, щоб ти молився; без молитви – нема ласки; без ласки – нема християнського життя.

Оце друга основна правда для твого духовного життя.

А третя правда, що хочу сьогодні положити тобі на серце – це те, що Господь Бог постановив не уділяти ніякої ласки без посередництва твоєї небесної Неньки.

Зрозумій це добре, що ніякий чоловік не дістає ні одної надприродної помочі без Неї. Вона має ключа від скарбниці, де Бог зложив Свої благодати, а ця скарбниця – то Його власне, Пресвяте Серце. Господь Бог вмістив у

Ньому, немов у якому безмежному збірнику, всі добродійства, що їх коли-небудь має уділити людям. З тої скарбниці не вийде нічого без волі Марії, бо так хоче Ісус Христос.

Як ти просиш про що-небудь якогось Святого, то Він відноситься наперед до Неї, а вона сповняє твою просьбу. Як ти молишся просто до Ісуса Христа, Він глядить наперед на Свою Матір, і як Вона дасть знак головою, то Він тоді вділяє тобі благодати.

Та не думай, що тільки надприродні ласки приходять тобі від Марії. Безліч інших добродійств у природнім порядку, ще є немов основою надприродних ласк, є також для тебе необхідні. Вони підготовляють почву для ласк надприродних, заряджують корисні обставини, усувають небезпеки.

Отже те все приходить тобі з того самого джерела – з Серця твоєї Небесної Неньки.

Одного разу вмирав в одному монастиреві, старенький місіонар. Його співбраття, монахи, були зібрані біля нього в останніх хвилях його життя. Один з них спитав його: Тепер, як ви на порозі вічності, скажіть нам, яка – на вашу думку, – є найбільша ласка, що її ви дістали?...

Я думаю – каже один з присутніх – що Святе Хрещення! Ні, відповів умираючий, ви милитеся. Може перше Святе Причастя – перша стріча з Ісусом. Також ні, відповів старець. То певно ви ціните найвище ласку священства, сказав третій. Ні, відповів хворий, я дістав від Бога одну ласку, що її ціню над усе. То буде певно – додав четвертий – покликання до монашого та місіонерського життя. Ні! І не те, сказав вкінці умираючий монах. Ласкою над усі ласки було для мене те, що я мав християнську матір. Без неї, я б не дістав ні одної з тих ласк, що ви їх вичислили.

І це правда! Подібно й ти – здається – міг би сказати.

Скажи ж мені, хто дав тобі земську матір? Знай, що твоя запопадлива небесна Ненька вибрала її для тебе на Свою заступницю на землі. Вона вляла в те серце, що тебе так любило, Свою материнську ніжність і поручила їй старатися про тебе.

Так, усі ласки, а навіть усі природні дари, що огортають ті ласки, дістались тобі від Марії.

Отже ти залежиш від Пресвятої Діви в усіх подробицях твого надприродного життя. Ти злучений із Нею більше, ніж яка дитина з своєю матір'ю.

А тепер зрозумієш, чому ти повинен бути прив'язаний до Неї через невинну молитву. Як залишиш молитися до Неї, то тим самим перестась надприродньо віддихати, –серце перестась бити, кров задержиться в жилах... Як ти зрозумів цю безумовну залежність від твоєї Неньки, що в ній ти живеш, а через це й конечність завсіди молитись до Неї, так ти зрозумів найуспішніший орудник, спасти свою душу.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО НЕЇ З ДОВІР'ЯМ

«Богородице, до Тебе всі моляться, хто молиться, на Тебе надіємось, Тобою величаємось, в Тобі все уповання – благай Того, що Народився з Тебе, про недостойних Твоїх слуг». (Тріодь П.).

Неможливо це, щоб хто зглибив Серце Марії – а не мав до Неї довір'я.

Пресвята Діва – це Мати; Мати совершенна, без ніякої недосконалості. Вона вийшла з Божих рук і з Божого Серця обдарена чистою матерньою любов'ю.

А чиста любов Матері немає в собі нічого самолюбного. Вона не знає ніякого застереження, ніякого рахунку, вона немає міри. Вона дає тільки, скільки лише може дитина прийняти.

А як вже сповнила ту міру, то все ще хоче давати, хоче розширити ручки дитини, щоб могли більш прийняти, а як це вже годі, то їй прикро, що мусить на тому обмежитися.

Чи ти бачив коли, щоб дитина сумнівалася про любов і шляхетність своєї матері? Коли б таке було, був би це якийсь виродок – не дитина. Вона завдала б матерньому серцю невилічиму рану.

А прецінь любов і безінтересовність земської мами мусить мати границі; але милосердя Марії не має границь. – Тому в усіх своїх потребах спіши до неї – просто обійми духом Її ноги, а потім очікуй всього, що лиш може тобі бути потрібне. Якщо твої бажання не противні твоєму щастю, то твоя Мати їх напевно сповнить.

Згадай і на те, що Пречиста Діва Марія сотворена бути проводом, що ним спливатимуть добродійства Божі на людей. Вона – загальна Посередниця.

Нащо ж є водопровід? На те, щоб ним спливала вода. Якби так нечайно він перервався, так щоб не пропускав більш води, перестав би бути водопроводом. Подібно й Пресвята Діва Марія перестала б бути Посередницею, Матір'ю, якщо б не хотіла переливати ласк зі свого Серця в душу Своєї дитини.

Але знай, що Матінка Божа – то свободний і розумний водопровід. Вона хоче виливати на нас усі благодаті відкуплення. Обдаровуючи нас, Вона дізнає безмірної радості, невимовної потіхи.

В кінці, щоб спокуса недовір'я не захитала тобою, розваж, що чим більш Пресвята Діва зуміє дати благодатей, тим більш Вона робить приємності Ісусові Христові.

Що більш благодатей уділить людям, то більш слави принесе Господу Богу.

Що більш дітей зможе зродити для неба, більш помножить Своє власне другорядне щастя, Свою вічну славу.

Коли молишся, не думай, що від Пресвятої Діви треба немов насилу видирати благодаті. Ні!... Гарячіш ти Її просиш, більш Вона вдоволена, бо стає більш твоєю Ненькою. Більш Вона Мати твоя, – більше Ісусова, бо Ісус і ти – одне.

Ціле лихо в тому, що, як молишся, думаєш заєдно лише про власні

заслуги, чи про свою негідність. Тобі здається, що Вона вислухує тебе тільки в міру твоєї гідності чи негідності. Та це не правда! Якщо б так було, ми були б усі пропащі. Вона не вислухує тебе тому, що ти добрий, але тому, що Вона добра. Дає не в міру того, що ти посідаєш, але в міру твого вбожества й нужди.

Скільки ж то вже чудес зробила Вона для душ у стані тяжкого гріха?

В Тиролі жила, літ кількадесят тому, одна , родина, зубожіла через марнотратність одного сина. Син стався соціалістом і пустився на різного рода проступки. Вкінці занедужав, почав часто плювати кров'ю, а про сповідь – не хотів нічого й чути.

Одного разу вибралася його мати і сестра на прощу до Вейгенштайну, де почитають чудотворну ікону Пречистої Діви. Вони молилися довго, та і зо сльозами благали Божу Матір повернути хворого. Ввечорі, як вернули домів, юнак мав два рази вибух крові – і стратив притомність. Уже мав вмирати – без сповіді...

«То не може бути», – закричала розпучливо мати, – «моя дитинко, Мати Божа мусить тобі допомогти висповідатися».

Нараз хворий відкриває очі й каже: «Вона мені допоможе, я хочу сповідатись». І дійсно він висповідався та зворушливими словами просив тата й маму простити йому. Пречиста Діва Марія заховала його ще 6 тижнів при житті.

Він використав той час на те, щоб ще більше очистити свою совість та зробити загальну сповідь. До Пречистої Діви Марії загорів так ніжною любов'ю і таким довір'ям, що здавалося наче б він повернув до невинності своїх перших літ. Вкінці вмер, взиваючи свою Небесну Матінку на поміч.

О! Вона не глядить на наші заслуги; Вона питавсь лише Свого Серця. У хвилі хрещення, Вона приняла нас за дітей, і з того часу, як Її матірне Серце раз нам віддалось, не відбирає Себе від нас вже більш ніколи. Своєю любов'ю та своїми упімненнями Вона слідкує за своїми дітьми, що зблукалися може серед колючок і терня гріхів. Як душа не відкидає вперто Її помочі, Вона ізбавляє Її та приводить до Ісуса.

Тому май до Неї безглядне довір'я. Представ Їй потреби свої власні й других, – і якщо твоя потреба не противиться твоєму добру, – ти будеш вислуханий.

О, добра Матінко! Скільки то прикрощів зробив я Тобі через свою недовірливість та боязливість. Я мірив Твоє Серце своїм вузьким серцем.

Вляй в нього довіря без границь...

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ПОКІРНО

«Чистая, пощади мою смиренну душу, забіжи що скоріш і захоти, вирываючи її лукавому» (Окт. Гл.1.).

Був раз один юний монах, що любив дуже Пресвяту Діву Марію. Він відмовляв перед Її престолом довгі молитви. – а всі співбраття й навіть

настоятелі не могли надивуватись його ревності...

У своїх труднощах вони прибігали до нього та поручали йому йти перед ікону Пречистої Діви Марії і молитись досіль, доки не одержить їм бажаної ласки.

І набув він задля того великої слави й особливших благодатей. Та по якомусь часі в серце молодого монаха всунулася дрібка гордості. Він почав занедбувати монаші приписи, потім став остигати в призиванні Марії, а в кінці – покинув монастир і пустився в світі на грішне життя.

Що ж бракувало тому монахові? – Покори!

Він не зрозумів того, що мимо ласк, якими обсіпала його Марія, не перестав бути - - крайнім нуждарем – тому й упав у гріхи. Це велика річ – не цінити себе, а йти до Матінки Божої, як мале дитя, що нічого не має й нічого не знає...

О Пречиста Діво! Покірна Голубко, що очарувала Серце св. Духа, навчи мене покори!

Покора – це розположення душі, що бачить свою беззглядну нічевість та вимолює для себе помочі з висот.

Доки не бачиш, що ти нужденний і грішний, або – бодай повний блудів – ти неспосібний добре молитися. Бувають люди, яким здається, що вони найліпші, що мають багато чеснот, а тимчасом їх блуди – аж разять других. Бувають такі, що не сповідаються довгі місяці, а потім кажуть: що ж я зробив злого? Я ані злодій, ані палій. Не знаю, щоб я міг казати на сповіді?

Є такі, що їх совість обтяжена чужою кривдою, ненавистю або зтяжним гнівом, а мимо того сміють увійти до церкви, піднести згорда голову та шептати молитви перед престолом, наче б були найбільші праведники в парохії.

Зарозумілі облудники! Їх молитва не молитва, бо не знають своєї нужди. Вони б'ються в груди, вклоняються низько іконам, хрестяться без упину, довго пересиджують в церкві, але кінець кінцем не відмовили ні одної правдивої молитви, бо були повні високого поняття про себе самих.

Так живуть цілими літами: вбогі – а вважають себе за багатих, грішники – а мають себе за праведних, прив'язані до церкви та її обрядів, а в дійсності – вороги Ісуса Христа.

Може ще й на смертнім ліжку будуть ошукувати священика й свояків своєю ніби – вірою та побожністю... У гордості своєї душі погинуть навік!...

О, яка то страшна річ – ця укрита гордість! Як точить вона цілу душу, не лишаючи нічого більше, лише сповид.

Ця гордість смутила Серце Божественного Вчителя, коли жив ще на землі, так дуже, що сказав фарисеям, сторожам Церкви й жидівських звичаїв цей гострий докір: «О, повапнені гроби! Ви красні зовні, але всередині – повні костей і гнилі». Ви вдаєте побожних, що заховують закон, покірних, але ваше серце повне злоби, гордості та бути.

Гордість може дійти до того, що грішник робить собі з набожності до Пресвятої Діви оружжя, щоб тривати в грісі.

Чи ж він не молиться до Божої Матері? Чи не ходить рік-річно на

прошу до якогось храму Марії? Не б'є поклонів перед Її іконами?... Та Божа Мати не приймає цих молитов, бо вони не з серця, що хоче поправитись.

Хоча б грішник поповнив усі можливі гріхи, як лиш звернеться до Тої доброї Матері з сокрушеним серцем, так Вона зараз пригорне його до себе. Противно, хоча б він мав лише одного гріха на совісті, а не хотів щиро признатися до нього перед самим собою, то двері милосердя перед ним не отворяться.

Отець Сенері оповідає, що трьох юнаків вийшло одної ночі, з наміром допуститись гріха. По дорозі згасла їм ліхтарня. Вони побачили на розі вулиці статую Пресвятої Діви. Перед статуєю блимала лампочка. Приступили, щоб засвітити свою ліхтарню, але світло в тій хвилі зникло.

Як тільки вони віддалилися, лампа заясніла знову так, як перед тим. Вони хотіли знову спробувати, але раз-у-раз повторялось те саме явище. Щойно тоді спізнали, що Пресвята Діва радо сіяє світлом для тих, що покидають гріх і приходять до Неї, але не для тих, що опускають Її для гріха.

Проклятий той, що використовує набожність до Пресвятої Діви Марії на те, щоб утвердитись у своїм лукавстві. Його набожність пуста, бо не ґрунтується на покорі, на пізнанні своєї власної немочі.

Отже коли починаєш молитись до Марії упокорись перед Нею глибоко. Скажи Їй: «О Мати, покажи мені мою нічевість; даруй мені мої гріхи; я хочу стати покірним й лагідним, як Ти покірна і лагідна була».

А потім проси Її, щоб Вона сама очистила твою молитву й представила її своєму Божому Синові: О добра Матінко, Ти сама направ те, що бракує у моїй молитві. Я такий неспосібний до молитви, прийми мою молитву до Свого Серця, та переміни її.

А така молитва, що її Пресвята Діва очистила, чи ж може бути відкинена?

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ВИТРЕВАЛО

«Ніколи не замовкнемо, Богородице, оспівуючи, ми недостойні, Твої діла: якщо б Ти не заступилася благаючи за нас, хто б увільнив нас від таких великих небезпек? Хто ж до сьогодні зберіг би нас вільними? Не відступимо від Тебе, Княгине – бо своїх слуг Ти завсіди вибавляєш від всякого нещастя, Єдина Благословена». (Параклис).

Може лучалося тобі часом сказати: я молюся вже від такого давна, але досі не маю ніякого висліду своєї молитви, – вже можна на кінець стратити ціле довір'я. А може навіть свідомо ти став хитатися у своєму переконанні, що Пресвята Діва вислухує завсіди молитви.

Як так дійсно було, то застановися бодай хвилину, над наступними увагами:

Ісус Христос каже в святім Письмі, що молитва є завсіди вислухана: «Просіть і буде вам дано. Чого тільки проситимете мого Отця, в ім'я Моє. Він дасть вам.

Чи ж Ісус Христос хотів тебе завести в блуд?.. Є це правда віри, що кожна молитва, як тільки вона молитва, є завжди вислухана.

Чи ти звертаєшся до Господа Бога впрост, чи прямо до Ісуса Христа, чи до Пресвятої Діви Марії, це не змінє успіху молитви, бо Бог не робить нічого, поки не порадиться Своєї Матері.

Ти читав виразно: кожна молитва, оскільки вона молитва, мусить бути непомильно вислухана. Якщо твоя молитва не походить з покірного серця, переконаного про свою нужду, з якої воно бажає видістатись, то твоя молитва й не варта зватися молитвою. Ти можеш перебути ціле своє життя навколішках в церкві, а ніколи насправду не молитись.

Також, як ти в часі молитви сумніваєшся про успішність своєї молитви, то мимо стократного приречення Ісуса, – ти нічого не дістаєш. Що більш, ти ще й завдаєш кривду правдомовності Божій або Його могутності або доброті. Ти зневажаєш Його, замість почитати.

Пам'ятай далі, щодо вислухання молитви не треба, щоб вона була вислухана в такому часі і в такий спосіб, як ти собі сам це назначив.

Рік-річно вибирається до Люрду багато хворих – і рік-річно Пресвята Діва довершує там багато чудес. Але чи молитва тих, що не дістали уздоровлення – відкинена? Ні, бо це є правда віри, що кожна правдива молитва мусить бути вислухана.

Але Божа Мати знає, що для багатьох недуга й терпіння більш спасенні, ніж здоров'я. Ми на землі не на те, щоб мати сильне здоров'я, але щоб спасти свою душу. А стратили її багато таких, що були б спаслися, якщо б були хворі. Чи Пречиста Діва не може тобі бажати радніш недуги й неба, ніж здоров'я й пекла?

Не даючи тобі здоров'я, якого бажаєш, взамін за це уділяє тобі інших ласк, що про них ти й не думаєш, а їх тобі якраз найбільше потрібно, тобто: терпеливості, страху перед зневагою Бога, жалю за гріхи...

Чи ж Пречиста Діва замало любить тебе та замало передбачує, щоб ти не міг на Неї здатися, що до висліду твоєї молитви?

Не журись; ні одно з твоїх «Богородице Діво» не пропаде марно. Вона чула все, Вона дасть тобі те, що найбільш пожиточне для твого спасіння. А як мимо всіх цих уваг ти хочеш мати якраз те, чого просиш і скаржишся, що досі не одержав, – то ти подібний до малої дитини, що хоче взяти в руки якусь небезпечну або гостру річ і кричить, коли мати не хоче дати. Що ж має робити мати? Дати ту річ дитині з небезпекою для неї?... Як так зробить, то вона не мати.

Що зробить Пречиста Діва з тобою, як ти бажаєш вперто деяких речей, що їх не може тобі уділити. Вона дозволить тобі викричатись, аж доки не прийде до опам'ятання.

Ще лишається послідня, дуже суттєва заувага – особливо для тих, що нетерпеливі в очікуванні успіхів своєї молитви.

В святій Євангелії не кажеється, що Господь Бог вислухає тебе негайно, коли тільки ти помолишся. Ісус і Марія можуть без сумніву вислухати тебе негайно і як цього потрібно, Вони це роблять відразу. А часом можуть

зволікати й Вони роблять це для глибоких причин.

Пам'ятай на цю правду віри: Кожна правдива молитва мусить бути вислухана.

Але рівночасно мусиш лишити Марії справу вибору найдогіднішої хвили до вислухання. Як це не розумно та й по дитинному бажати бути вислуханим сейчас і бачити успіх на власні очі!

Може через проволоку, хоче Марія підняти тебе до повнішої надії, до молитви більш покірної, більше совершенної.

Може вона вислухає тебе тепер, але в інший спосіб, ніж ти цього сподівався й ти не знаєш навіть, що твоя молитва прийнята. Вона передбачує, може, що пізніше буде тобі треба більшої помочі, такої, що тодішні твої слабенькі молитовки не зможуть одержати Її. Вона робить вже відтепер засоби з твоїх щоденних молитов. А прийде час – Вона злучить їх разом, немов у в'язанку – і виєднає тобі ласку, що про неї ти й не мріяв.

Вона може знає, що ти маєш довги заплатити зглядом якихось душ і тому хоче невидимо поправити твоє забуття та примінює до тих душ висліди молитов, що їх ти засилав за себе самого. Лиши ж Ісусові й Марії повну свободу. Вони знають, чому не показують тобі завсіди, що тебе вислухали.

Послідня із тих причин, то ця: Вони хотять лишити тобі на землі заслугу віри. Бог так робить завсіди. Він установив Пресвяту Евхаристію: ми віримо, що там є Ісус; але якщо б ми його бачили тілесними очима, де б була наша віра?...

Він впевняє тебе, що з розрішенням священика дістаєш відпущення гріхів, але якщо б ти бачив у цій хвилі, як Святий Дух, немов у виді голуба сходить до твоєї душі, то ти б не мав уже заслуги віри.

Подібно Він впевняє тебе, що кожна молитва є вислухана, але якщо б ти бачив на кожному кроці видимі наслідки своєї молитви, то для твоєї віри не було б корму. Ти був би певний, бо ти бачив. Щасливі, каже Ісус Христос, що увірили й не бачили.

Все, що сказав Ісус Христос в Євангелії – правда. Ти можеш очікувати довго, заки побачиш наслідки своєї молитви; можеш тут на землі зовсім їх не побачити, але твоя молитва зістала вислухана.

Молода протестантка, на ім'я Люїза – це оповідання вийняте з Її уст – знайшла одного разу італійську книжку, а в тій книжці вичитала молитву «Богородице Діво». Ця молитва подобалася їй дуже. Вона навчилася її напам'ять і потайки часто відмовляла.

В її родині були вперті єретики. З того часу Люїза почувала відразу до протестантизму. Одного разу мала нагоду бути на католицькій Службі Божій, і слухати проповіді. Ця подія збільшила в ній відразу до єреси.

Коли підросла, стала віддаватись марним світським забавам, та не находила в цім спокою душі. Одинокую її потіхою, по тих суєтних втіхах, було відмовляти «Богородице Діво».

Але навернутися було ще їй далеко. Наперед мало її ще придавити велике горе. Вона стратила батька і мусіла враз з матір'ю покидати рідний край.

По дорозі стрінула католицького священика, що намовляв її навернутися, але мати й свояки рішуче спротивилися усім тим спробам.

Внедовзі занедужала важко. Але після цієї недуги мала вона вже досить відваги, щоб покинути єресь і стати католичкою. Невдовзі занедужала й мати і також дістала ласку навернення. В кінці Пресвята Діва Марія завершила міру своїх ласк, – і поклікала дочку до чернечого життя. Кілька «Богородице Діво» відмовлюваних без особлившої уваги зістали вислухані, але по довгих літах і наперекір усім противним зверхнім познакам. Нещастя, що одні по других спадали на бідну дівчину, були лише ласками, були нагородою за її «Богородице Діво»...

Які дивні дороги Божі!...

Позволь Пресвятій Діві Марії робити, як вона знає. Май довір'я, щоб обітниця Ісуса Христа не покажеться ніколи ложна, а потім спочивай спокійненько як дитина на лоні твоєї Матінки, та благай Її неустанно і не означуй їй ані часу, ані місця, ані способу вислухати тебе.

Вір мені, твоя Матінка доволі добра та доволі могутня, щоб ти не ошукався ані в часі, ані у вічності.

Найдорожча Матінко! Я твоя бідна дитина. Зроби для мене все, що Тобі підкаже Твоє материнське Серце. А я й не хочу знати, в який спосіб Ти мене вислухаєш.

Лишаю Тобі ту приємність, – робити мені несподіванки.

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ БЕЗ ВПИНУ

«Вночі і вдень, на яві і потайки, під Твій покров прибігаємо, Пречиста Діво, що прославляємо Тебе вірно» (Окт. Гл.7.).

Спосіб, що ним можна найкраще позискати собі Серце Небесної Матінки – це бути завжди близько Неї. Дивись, як патріярх Яків, син Ісаака, вмів подобатись своїй матері, Ревеці. Вона – каже Святе Письмо – любила його, бо він любив сидіти дома біля неї.

Противно Ісав, старший син – а був він також добрий син – не зумів з'єднати собі такої прихильності своєї матері. Він мав вдачу більш сувору і волів бути поза домом.

Бачиш? Треба отже перебувати завжди около своєї Матері, Марії, та просити в Неї заєдно помочі.

Вчися від дитини штуки виєднувати собі всього у своєї матері. Гляди, як дитина ходить за матір'ю крок в крок, чи вона виходить з дому, чи приходить; як, держиться її, коли вона сидить при праці; як від часу до часу обійме її та шепче до вуха свої дрібненькі бажання.

Як мама не спішиться сповнити ці бажання, то дитина не турбується цим. Вона бере її за руку, пестить і знов просить. А як просьба ще не

заспокоєна, дитина прибере сумну міну і починає плакати. А мати, чи може спротивитись цій послідній штуці?...

Роби так і ти. Будь при Марії, проси, наставляй та не знеохочуйся. Твоя Мати не буде могла забути про тебе.

Гляди, як Ревекка далася побідити любов'ю свого сина Якова, до тої міри, що допомгла йому, з кривдою Ісава, позискати право першенства. їй вдалося підступом позбавити найстаршого сина батьківського благословення, щоб обділити ним молодшого свого любимця. А як потім уміла вона порадити собі, щоб охоронити свого Якова перед гнівом кава!

Ось прообраз Марії, що постійно занята справами своїх улюблених душ, що радо перебувають у Її стіп і моляться до Неї. Постанови ж собі від сьгодні молитися не лише витривало, але завсіди.

Ти скажеш може: Я не чернець, я світський чоловік, маю свої заняття від досвітку до вечора. Що ж це шкодить?...

Вміти молитися завсіди, це певний секрет, і я хочу тебе його навчити так, щоб ніяка праця не змогла перервати твоєї молитви.

Що ж то таке молитва? Це таке розположення твоєї душі, що бачить на кожному кроці потребу допомчі, і бажає її. Це наклін душі до покори. Бувають люди зарозумілі, вдоволені самі собою, що не бачать своєї біди та уважають себе завсіди за добрих. Є знов інші, що з глибини душі переконані про свою неміч та грішне життя і підносять свої очі до Бога, щоб подав їм помічну руку.

Бачиш? Ці послідні, то люди молитви. Хоч не мають можливості слухати Служби Божої на буднім дні, хоч приневолені відмовляти ранішню молитву по дорозі до роботи.

Що ж і тобі шкодить, бути й собі таким, як вони? Признайся, що ти є грішник, що потребуєш завсіди твоєї Небесної Матінки і будь так розположений, щоб, як тільки згадаєш на це, взивати Її допомчі.

Але може скажеш: «Мені й не приходить на думку молитися». Годжуся на це, але ти молишся мимо цього. Молитва не є ділом твого думання, ані твоєї пам'яті, вона розположенням твоєї волі.

Як твоя душа раз зрозуміла невідкличну свою нужду, а воля постановила благати допомчі в Пр. Діви, то ця воля не перестає хотіти, доки ти не відкличеш твоєї молитви цілком свідомо. Як ти сказав наперед: «Я хочу взивати Пресвяту Діву; я цього дуже потребую», – то ти не перестаєш і на дальше хотіти взивати Її навіть тоді, коли цілком про це не думаєш, хіба, що ти виразно сказав собі: по що то стільки молитись? І не хотів уже цього.

Така наука дуже потішає християнина, що щиро бажає завсіди молитися, а не має до цього ні часу, ані на гадку йому це не приходить. Його воля молитися за нього; власна його нужда, пізнана й признана, молитися за нього: його внутрішнє, покірне, розположення молитися за нього.

Чи думаєш, що Господь Бог потребує твого розуму, або твоїх уст, щоб знати сердечне твоє бажання?...

Він же ж є в нутрі всієї твоєї істоти, – всіх сил душі. Він знає, що там діється, бо без Нього ти б не міг навіть нічого ані хотіти ані бажати.

«Він бачив – каже Псальмопівівець – приготування їх серця¹⁾). Серце ще не з'ясувало свого бажання, стало щойно приготувляти те, чого має забажати, а Господь Бог вже знає про те і вже постановив уділити цієї ласки.

Отже як Він бачить, що твоя душа завсіди розположена покійно, як бачить, що здаєш собі справу з своєю безумовної залежності від Нього, то бачить тим самим, що ти неустанно молишся.

Додай ще до цього як лише тобі прийде на думку, якесь зідхнення до Ісуса та до Марії, якусь маленьку просьбу про прощення гріхів або загально про поміч.

В вільні хвили май привичку відмовити одне-два «Богородице Діво». Скільки то разів буває, що ти сам, чи то в полі, чи в дорозі? Повторяй же ж тоді «Богородице Діво» і то не раз лише мимоходом, але й невпинно – по можності.

На що тратити час на мрії, на нісенітниці і наражатись може й на спокуси?...

Молися до своєї Матінки; стій близько Неї. Проси ласк для своєї рідні, доброго успіху своїх праць, а особливо доброго успіху найважливішої своєї справи – вічності.

Як коли подивляєш красу природи, кругом себе, блискуче небо вгорі, над собою, то згадай про Неї, про найкращу з усіх сотворінь й кажи собі: Вона моя найдорожча Ненька; Вона мене любить більш ніж земська мама, ось-ось, не задовго, буду я при Ній в небі.

І не думай, що тоді робитимеш щось надзвичайне, бо кожна щира душа, яка любить Марію, чує мимовільний потяг до молитви в такі вільні хвили.

Я питав раз одного візника: «Що ти робиш, Іване, в дорозі?... «Мовлю завсіди «Богородице Діво», одно по другім, каже він, – та й думаю про Господа Бога, і про свою Небесну Матінку»

Само серце будиться до цієї невпинної молитви, до постійного синівського прибігання до Матері Божої Неустанної Помочі. На те Вона й носить це Ймення, щоб люди не уставали призивати Її в усіх небезпеках, навіть в небезпеках – тілесних, дочасних.

Отець Грізар, з Чина отців Редemptористів, у південній Америці, оповідає в одному листі про свою подорож через гори Кордильєри.

Він і його товариш о. Енгер, сіли на мули і пустились повільною ходою плаєм, що пробігав понад пропасть. Нараз мул о. Енгера посковзнувся, стратив рівновагу і – скинув свого їздця в безодню, та ще потоптав йому груди.

Товариш наспів йому на поміч. Отець Енгер, по кількох хвилях оголошення, прийшов до себе. Діткнувся своїх грудей, та голови – і встав без ніякої рани та болю.

«Дякую Тобі, о добра Мати Неустанної Помочі», – закликав він. – «Це ти спасла мене!¹⁾

Як то добре бути завсіди під Її Покровом!

РОЗДІЛ ШОСТИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО НЕЇ В СПОКУСАХ

«Ввесь я в жахливих напастях, в небезпеках і прогріхах – кличу до Тебе, Пречиста: спаси мене, свого слугу» (Окт. Гл.б.).

Бог дав нам почесну, але небезпечну відзнаку: свободу волі.

Ми самі рішаємось, чи будемо вірні Богові, чи будемо молитись, чи зійдемо до спасіння. Без сумніву, що не дійдемо до нічого без Його помочі, але ця поміч нам запевнена.

Небо заохочує нас, щоб ми вживали нашої свободи до доброго, а пекло висилюється на те, щоби ми Її зле вживали.

Ми на цьому світі, наче б давали представлення. З двох сторін оточують нас ряди сиджень, заповнених видцями. З одної сторони янголи та святі, що бажають нам побіди; з другої сторони дияволи та прокляті хочуть щоб ми пропали враз з ними.

Небо й пекло не приглядаються лише байдужно нашій боротьбі; вони беруть і участь з нами. Янголи і святі заохочують нас своїм прикладом до вірності Богові; вказують нам на велич заплати, на радість, яку зробимо Господу Богу та нашій найдорожчій Матінці.

З другої сторони й дияволи не спочивають. Вони засліплюють розум борців лукавими зображеннями, замовляють їх серця бажанням брудних розкошів, здавлюють сили душі страхіттям перед труднощами.

Але ані небо, ані пекло не торкають свободного ділання чоловіка, що бореться на цьому світі.

Ісус і Марія додають йому відваги своєю присутністю, піддержують своєю поміччю, пригадують на Свої страсті та на свою любов, але не перепиняють його упадку, якщо він сам заперестане боротися.

Не забувай, що ніхто з людей не є вільний від цієї боротьби. Найбільші святі так, як і найбільші злочинці, дізнавали різного роду спокус...

Св. Павло дізнавав без спочинку напрасних спокус. «Ангел сатани нам пакости робить» – говорив він. Св. Єроніма напастували на пустині бридкі зображення того, що він бачив колись у Римі. Св. Катерину Сієнську нападали через 2 місяці спокуси проти янгольської чистоти. Св. Альфонс при кінці свого життя перейшов огонь спокус проти всіх чеснот.

Що ж дивного, що й тобі приходить також зводити боротьбу?..

Пам'ятай, що ця боротьба триває невпинно ціле життя. Ми на цій землі якраз на те, щоб боротися. А як нам хвилями здається, що всі наші пристрасті вигасли, то помиляємось.

Чи хочеш бути побідником у цім невпиннім, але конечнім бою?..

Не спускай же з очей Пречистої Діви Марії. Вона є в ряді видців, і не байдужна, але чуйна, як Мати, що бачить свою дитину в небезпеці погибелі.

Вона просить тебе, щоб ти в часі боротьби свої очі мав звернені на Неї, тобто, щоб ти взивав Її неустанно.

Її присутність в часі боротьби грізна для пекла. Якщо б не було цієї могутньої Цариці, то диявол занастив би вкортці всі душі, але Її ім'я та Її

погляд проймає його жахом.

Вона, Непорочна, взиває своїх дітей, щоб скривались у хвилі наступу ворога під Її Материнський Покров. А тоді яка ж пекельна сила зможе їх звідтіль вирвати?..

В Берліні жив колись золотник, що від шести літ пособляв всяким своїм пристрастям. Одного дня переходив він біля Домініканської церкви і почув, що немов якась сила тягне його до середини. Саме тоді один отець проповідав про успішність відмовляння вервиці. Грішник слухав з увагою і вийшов цілий в совісті розбурханий.

Днів кілька потім мав він страшний сон: Товпа мерзких дияволів, напала на нього і старалася стягнути його живцем до пекла. Він брикався з ними з розпучливою завзятістю, та годі було, дияволи задержали його в своїх кігтях; грізна безодня пекла вже отворилася перед ним. Ще хвилина і він туди – провалиться...

В крайній розпущі, мимохідь підносить він свої очі і бачить перед собою якусь чудово-гарну Паню, з маленькою дитинкою на руках. Вмить хватає він за край одіяння тої Пані і держиться так кріпко, що всі чорти разом не можуть його рушити з місця.

А тоді та Пані поглянула на нього з докором і сказала: «Ти не варта дотикатися мого одіяння; йди собі до дияволів; ти хочеш до них належати»... Але нещасний не пускає з рук края одіяння Пресвятої Діви й благає Її со слезами, щоб його не опускала. Тоді Божа Мати поглянула на нього з співчуванням і сказала: «Бідна дитино, як приобіцяєш мені, що відмовлятимеш кожного дня вервицю, так я вирятую тебе з цієї страшної небезпеки».

Нещасний радо приобіцяв і в одні хвилі всі ці пекельні потвори розбіглися в неладі... Золотник пробудився, весь спітнілий, обезсилений і заплаканий. Він став застановлятися над оплаканим станом своєї душі та над конечністю, цілковито навернутися. Став з ліжка, впав навколішки і приготувався до сповіді. Рано побіг до церкви і поладнав справу своєї совісті. Потім застукав до монастирської брами і просив, щоб його прийняли. Його прийняли. Він жив ще літ кілька, як ревний монах та дякував Божій Матері, що вирвала його з пекла. Кожен грішник, хоч як далеко б зайшов на дорозі до вічної загибелі, може ще завернутися з неї, як лише стане взивати Марію. Ніяка душа, хоч, як була б вона під пануванням дияволів, ще не пропаща, як лиш держатиметься за край ризи Пречистої Діви тобто взивати Її помочі. Без сумніву сила пекла страшна, але Пр. Діва Своєю молитвою всемогутня.

Тому ніяка спокуса, яка б вона не була сильна та вперта, нехай не переймає тебе недовір'ям або пересадним страхом. Часом найліпші душі улекшують злобні підступи чорта своєю надмірною боязливістю.

Треба бути переконаним, що ніхто не грішить, як сам добровільно цього не хоче. В спокусах звичайно три речі треба мати на оці: предложения гріха, недобровільне вподобання, що його викликає в нас образ або вид приманливої речі, вкінці свободна згода на спокусу або відкинення Її. Лише свідоме і добровільне призволення на спокусу є злом. Щоб не дати спокусі

зрости на силі, ти повинен відвернутись негайно, як тільки вона появиться і поки буде в силі зробити враження чи викликати якесь зворушення, що подвоїло б її силу.

Відкинь відразу злу гадку чи зображення, клич до Пресвятої Діви: «О предобра Матінко, Маріє, поможи мені»,

РОЗДІЛ СЬОМИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО НЕЇ В ПРОТИВНОЩАХ

«В навалі різних напастей, Княгине, і пригноблення і журби і страхітливих загроз, в безнадійності ми найшли Тебе надію радости» (Окт. Гл. 6.).

Коли дитина має якесь терпіння, то зараз, майже мимовільно, прибігає до мами. Ти б не був правдивою дитиною Марії, якщо б не робив так само в своїх труднощах. Отже знай, що Пречиста Діва Марія очікує від тебе цього доказу любови й довір'я. Це було б для Неї прикре бачити, що терпимо, а не спішимо сказати їй про причину нашого болю та не просимо в Неї ласк.

Які люди на землі, по більшій часті нещасливі! Та це не раз з власної своєї вини. Скільки то безнастанних журб, клопотів про майно, скільки невдач у підприємствах... Скільки то неприємних приключок, болісних непорозумінь з сусідами, членами родини... Скільки то внутрішніх терпінь, чорних виглядів на майбутність, розпучливих постанов! Звідки те все береться?.. Чоловік відпалюється від Бога, – а Бог єдине Добро, одиноке Джерело щастя.

Як ти живеш здалека від Нього, то ніщо дивне, що почувашся самотний і не щасний на землі. Бог та Його Провидіння оточують нас з усіх сторін. В Ньому, каже Святе Письмо, ми живемо і рухаємось і існуємо. Без Його співділання годі тобі зробити одного кроку, сказати одне слово. Від Нього залежать всі події, що роблять тебе щасливим або нещасливим. В ньому мають вони своє джерело, розвій та лад. Ти оточений цілим рядом подій, обставин, що від них ти не можеш звільнитися. Бог держить нитки всього. А тобі й на думку не приходить, звернутись до цього предоброго Єства, що є твоїм Богом, та просити Його, щоб тобі поміг, щоб заховав тебе від того, що шкідливе тобі?.. Не здається тобі відповідним поцілувати Його руку, що держить кінці ниток, які тебе обмотують.

Ти уживаєш свої сили, добровільно усамітнюєшся в своїм нещасті, а потім жалуєшся та негодуєш. Що більш, ти ворохобишся ще проти самого Бога та нарікаєш, що насилає на тебе смутки, робить тебе нещасним. – Що за нерозум!

Зміни ж свій спосіб поступати. Зачни віднині бачити в усім, що лучиться тобі, волю Ісуса, твого брата та Марії, твоєї Матінки.

І це не пуста лише видумка, або вмовлювання в себе. Ні! Справді все зависить від їхньої всевладної волі, все за виїмком гріха. Гріх залежить виключно від звихненої волі людини. Але й погубні наслідки твого гріха може ще твоя небесна Ненька використати для твого добра. Ніяке нещастя,

ніяка невдача, ніяка недуга не лучається без волі, або бодай без допусту Марії.

Дальше переконайся ще й про цю другу правду: все виходить на добре тим, що люблять Господа. Це слова Святого Письма, надхненні Святим Духом; це отже непомильна правда.

Отже неповідження, болі, противнощі, переслідування, як ти їх приймеш з руки Божої, з підданням себе, виходять на твоє вічне добро.

Що більш! У своїй доброті Господь Бог відвертає множество нещасть, що в противному випадкові були б звалилися на людину. Він милосердиться над людиною, коли лише та Його взиває та визнає своїм найвищим Володарем.

Не думай собі, що цей великий, відвічний Бог займається лишень загально долею своїх сотворінь. Ні, Його обходить кожна дрібничка. Він уважає на кожну твою гадку, порушення, віддих. Він посилає для своєї охорони янголів, Він поручає тебе опіці Найліпшої з усіх матерей. Так Він одвертає від тебе багато противнощів, що інакше були б тебе придавлювали.

Була раз одна бідна вдова у крайньому горю. Вона заплатила чинш за свою хату, і загубила письмо, а нелюдяний власник жадав вдруге заплати, інакше грозив, що прожене її. Бідна жінка перевернула всю кімнатну обстанову, шукаючи за квітом, але даром... День перед тим, як мали її прогнати з хати, зібрала вона кругом себе своїх діток й сказала: «Моліться з довір'ям до Божої Матері, Опікунки засмучених!». І всі діти, заливаючись сльозами, стали голосно благати Пресвяту Діву допомогти їм.

Нараз прекрасний метелик влітає крізь відхилене вікно і починає кружляти довкола лампи. На його вид маленька, чотирилітня дівчинка не витримала і пустилась його ловити, а за нею братчики та сестрички і вже по молитві!..

В кінці метелик попався за шафу. Дитина закликала радісно й стала наставати на маму, щоб його дістала. Вона хотіла за всяку ціну мати цю літаючу квітку.

Не було що робити. Мати відсунула шафу підняла мотиля і – о диво! знайшла за шафою квіт, що потверджував заплату чиншу.

Через неувагу він там закинувся. Ось чудний спосіб, щоб врятувати бідну родину з клопоту.

Коли б то і ти так жив у тіснішій злуці з Божою Матір'ю, якби ти звірювався перед нею з усіх своїх терпінь, якби ти віддав у Її руки всі свої справи, то Вона б зробила для тебе й чудо.

– Це Її нічого не коштує. Вона має Серце таке добре, що й не бажає так нічого, як потішати засумованих.

Тільки взивай Її і то не раз.

Відносись до Неї, як до Матінки. Вважай себе за малу дитину. Вложи на Неї обов'язок, як на матір, дбати про тебе та про твої потреби, а взамін за те обіцяй Їй, що дбатимеш про Ісуса, будеш Його любити і точно сповняти всі Його бажання.

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ПО УПАДКУ В ГРІХ

«Мене закутаного темрявою безприкладних гріхів, осяй промінням каєння, Діво, даючи мені все діяти діла світла» (Окт. Гл. 7.).

Одиноким нещастям, що може тебе стрінути на землі, це гріх. І як коли треба тобі згадати на свою Матінку, то якраз тоді, коли ти мав нещастя образити Господа Бога.

Не думай, що ти вже досить сильний, щоб наново не впасти в гріх. Навіть хоча б ти через довгі літа зіставав Богові вірний, то ця довга вправа в чесноті не дає тобі ніякої запоруки, що не впадеш наново.

Людська воля є дуже хитка, а нагоди до гріха такі численні і не раз такі припадні! Що ж отже робити тоді, як вже лучилося тобі це нещастя? Чи впасти на душі? – Це було б ще більше зло. По грісі звернися з покорою до Божої Матері, відкрий їй рану, що заподіяв твоїй душі гріх і проси, щоб вставилася за тобою в Ісуса. Св. Августин був великий грішник. Але спізнав свій блуд, молився і став великий святий.

Свята Маргарита з Кортони нагрішила чимало також, але покалася та відзискала невинність. Свята Марія Єгипетська була згіршенням для своїх сучасників, але послухала голосу Божої Матері, що кликала Її до покути й сталася взором покути. Грішити – це річ людська, але зіставатися в грісі, це вже річ диявольська. Як ти згрішив, повстань негайно і загни боротьбу. Поручи себе Божій Матері. Вона не в силі відкинути тебе, як молитимешся до Неї. Чи ж не є Вона Прибіжище грішників?.. Чи ж Свята Церква не каже всім вірним взивати Її цим ім'ям.

Пресвята Діва не лише Мати праведних, але також і грішників. Якби не було грішників, кажуть святі, Вона не була б піднесена до такої гідності. Отже вона немов би завдячувала грішникам свою назву Божої Матері.

Як же ж могла б Вона відтрити їх від Себе, коли вони удаються до Неї?

Якщо ти мав нещастя згрішити, так відмовляй до Неї цю побожну молитву: «Згадай, Всемиловита Діво Маріє, що від віків не чувано, щоб той, хто прибігає під твій покров, або благає Твоїєї помочі, або умоляє Твого заступництва, не був Тобою вислуханий. Тою надією заохочений, Діво над всі діви і Мати Ісусова, удаюся до Тебе, приступаю й стаю перед Тобою, як грішник зітхаючи; не відкидай, Царице світу й Мати Предвічного Слова, моїх молитв, але послухай їх ласкаво і вислухай. Амінь»

Один військовий старшина, з гарнізону в Штутгарті, оповідає, що мав одного приятеля, хірурга, людину дуже образовану, але недовірка. Одного разу той недовірок занепав тяжко та на своє лихо, не хотів нічого й чути про потіху релігії. Його приятель зателеграфував до Франції, до його старенької матері, щоб повідомити її про тяжку небезпеку та рівночасно звернувся до Небесної Матінки, щоб виєднати навернення для свого приятеля. Він увійшов до одної церкви і відмовив перед престолом Божої Матері молитву: «О, – згадай». Та що ж, – признається він – моя душа була подібно хвора, як

душа мого приятеля. Але мимо цього, він благав Божу Матір, щоб не звертала уваги на його негідність і спасла душу хворого.

Пополудні навідався він до хірурга. Як дуже він здивувався, коли побачив його в зовсім зміненому стані. «Заклич мені негайно священика, – казав він, – я хочу сповідатися. Сьогодні рано, десь коло години 10, – а саме тоді його приятель молився в церкві – «нагло прийшла мені на гадку молитва: «О, згадай», яку я відмовляв колись, коли був ще дитиною. Я повторив її кілька разів і почув, що якась незнана радість заволоділа моєю душею враз із жалем за мої гріхи. Я хочу сповідатися».

І справді він поєднався з Господом Богом і дізнався великої радості задля того, що відзискав давню й синівську любов до Пречистої Діви.

Під цю саме хвилю прийшла з Франції старенька, побожна мати вмираючого. Хто змалює її щастя у хвили, коли побачила свого сина знову християнином, що поєднаний з Богом, прощався з цим світом! Справді ніхто ніколи не чув, щоб якийсь грішник прибігав до Неї, а Вона щоб полишила його власній волі, та не допомогла йому вернути до Божої ласки. Вона нам дана, щоб бути поміччю в немочах. Вона не може не сповняти свого завдання.

Вона огортає Своєю добротою грішника, що молиться, або за якого молиться хтось інший, так довго, аж доки не зловить його душі й не поверне до Господа Бога.

Одного разу якась дитина впала серед забави в Сену, в ріку, в околицях міста Галь, у Бельгії. Ця місцевість є славна великими відпустами. Якийсь прохожий кинувся в ріку та вирятував дитину. На це прибігла мати й хотіла його нагородити за прислугу. Вона дала йому медалик Божої Матері. Чужинець усміхнувся, – бо не мав віри, – але прийняв його бодай на пам'ятку. Дитина тим часом піросла. З неї став пізніш монах, Норбертин у Грімбергу. Опісля з браку здоров'я просив, щоб вислали його до теплих країв, до Африки, на місіонера.

Одної ночі кличуть його до шпиталу. Там стрів він конаючого чоловіка, що відмовлявся приступити до сповіді. Нараз побачив священик, що недужий мав на грудях медалик Матері Божої з Галь. «Чи ви любите Пресвяту Діву? Спитав він вказуючи на медалик. – Ні, відповів хворий, це лише пам'ятка. Одного разу вирятував я з Сени якусь дитину, а її мати дуже просила, щоб я конечно прийняв цей медалик». На ці слова священик аж задрожав зо зворушення. Він вмиль пригадав собі, що оповідала йому нераз його мама.

«Ця дитина, сказав він до хворого, то я сам, а Пречиста Діва послала мене сюди, щоб спасти вашу душу. Бачите, як Вона окружає вас Своєю любов'ю? Не опирайтесь ж Їй більше, бо смерть вже близько». На ці слова очі вмираючого залилися сльозами. Йому здавалося, що якась густа заслона спала йому з очей: «Це правда, шепотів він, Вона мене любила, але я – я не хотів Її любити!...». Великий жаль потряс його серцем. Він негайно щиро висповідався і вмер поєднаний з Богом – спасений...

О! це правда! Вона добра й любляча, ця наша дорога Небесна Матінка!

РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ДО НЕЇ В СМУТКУ

«Наповни, Діво, моє серце радістю такою, що її повноту Ти прийняла, гріховну журу розвіваючи» (Окт. Гл. 8).

Наше сонечко тут на землі покривається не-раз чорними хмарами смутку, ми на вигнанні і відчуваємо це день в день. Вітчина видається нам не раз далеко – далеко; сумне передчуття майбутності непокоїть нас. Якраз тоді передовсім треба нам удаватися до Нашої Небесної Неньки з піснею:

Колись прийдеш мені
Поглянуть на Марію;
Мою Любов, Надію,
У красній вітчині...
У небо, чисте небо
Полину я колись;
У небо, чисте небо
Полину я колись.

Багато душ прибитих журбами, працею, розчаруванням різного рода, багато бажають собі смерті. Та це лише наслідок малодушності й немічного серця.

Та однак таки туга за тим, щоб бути з Ісусом і з Марією часом така сильна і здається така оправдна, що придавлює в душі всяке інше почування і душа немов відходить від себе, бажаючи що скоріш бути в небі.

Але вмить – ох лишенько – бачить вона знову сіру дійсність; треба ще жити на землі, така Воля Божа. І тоді душа прибігає до Божої Матері. Вона пригадує собі, як то колись Пр. Діва мусіла довгі літа томитися на цій землі, в очікуванні неба по Вознесінні Свого Сина.

Здавалося, що Вона мала право вмерти вневдовзі по Страстях Ісуса і піти злучитись зо Своїм Сином у небі. Та Господь Бог ще не хотів цього.

У хвилі туги за небесною батьківщиною, злучися з Божою Матір'ю, що також зітхала за небом. А може інша журба, не така свята та благородна, стає тобі впоперек дороги твого життя. Ти бачиш, як знехтували твої найчистіші почування і твої плани упадають один по другім, розчарування тягнеться одне за другим у твоєму житті... Ти не знаходиш на землі ніякої потіхи...

До кого ж звернутись тобі в твоїх терпіннях, як не до Тої, що розуміє всі наші лихоліття та наші болі.

В Парижі жило раз двоє бідних людей, чоловік і жінка, у крайній нужді. Вони мешкали в убогій хатині і не мали що їсти, крім куска хліба розмоченого в воді. По черзі продавали хатню обстановку, щоб якимось порадити собі в своїй нужді.

Прийшло в кінці і до того, що не мали вже нічого більш продати. Була субота. В них не було в хаті ні кусника хліба, ні зламаного сотика. Жінка знесилена, чоловік лежав хворий.. День минав серед страшних передбачень на будучність; запала ніч – а вони не мали ще нічого в устах... Жінка сиділа

коло ліжка чоловіка. Обоє плакали... Піду жебрати, подумала жінка. І вийшла з хати. Але коли витягнула руку, щоб просити милостині, то стид замкнув їй уста – і вона вернула з нічим додому, ще більш вичерпана й пригноблена на душі, ніж була передше.

Вже цілі дві доби нічого не їли. Холодний піт покрив їх чоло «Жоно моя, бідна, – казав муж – ми вмираємо з голоду; Бог опустив нас». Жона не відповіла нічого...

По кількох хвилях піднесла голову і сказала: «Закличемо помочі Пресвятої Діви: Вона потіхою сумуючих, Вона нам допоможе. Я маю ще маленьку свічку. Засвіtimo її перед іконою Марії». Ікона Марії була ще самотнім їх маєтком. Ніхто не хотів її купити.

У темряві пошукала жінка за свічкою, засвітила її і поставила перед іконою Пречистої Діви. Муж зібрав послідні сили, підвівся з ліжка та обоє впали навколішки і молилися серед гіркого плачу... На другому крилі тої самої кам'яниці, мешкала якась зарібниця. Вона була встала саме з ліжка, щоб дати води своєму хворому немовляткові, і – завважала, що у вікні двоїх стареньких людей світиться. Дивна річ! – каже вона. Видно якась щаслива несподіванка приключилася добрим старикам. Вона пішла поглянути.

Але який вид представився її очам, коли відхилила двері! Обоє старенькі клячали, дрожачи зі знесилення і молилися голосно. Признались, що вже вмирали з голоду. Зарібниця поспішила що скоріш до себе, принесла всі харчі, що мала в хаті, потішила та приголубила нещасних.

На другий день донесла про все парохіві і голові Братства св. Вінкентія а Павльо. Від тої хвили голод не заглянув уже до бідної хатини.

Незадовго припав їм у спадщині маленький маєток і так могли вони в мирі докінчити своє життя...

О скільки то нещасних людей дізнали б потіхи й помочі у своєму смуткові, якби так удавались з довір'ям до Марії!..

Але, на жаль, в багатьох серцях негодування, богохульство стає на місці молитви. Скільки то бідолах, робітників, ремісників забули про святу віру та про її потішливі правди...

Вони слухають радше ворохобників, що обіцяли їм на землі рай, якого не можуть дати, а згасили в їхньому серці надію на правдивий рай, до якого були покликані. Бідні люди! Вони є сиротами, бо не знають уже Матінки, повної доброти, яку мають у небі.

Вони сумні; життя на землі обмерзіло їм, бо не знаходять у ній нічого, лише розчарування та нещастя, – а надії на небесну вітчину вони вже не знають...

О як треба молитися до Пресвятої Діви за тих нещасних, котрих смутки не зазнає ліку, якщо Вона сама не пічне піклуватися ними та не пошле ясного світла в їхню темноту.

О любя Ненько! Об'яви себе своїм дітям, також і тим, що тебе не знають, – а навіть і тим, що не хочуть Тебе знати. Простягни до них Свої Материнські руки, інакше Твої діти марно загинуть. Ти ж дала їм життя серед смутку та сліз під хрестом. Твої болі підуть даремно, якщо Ти їм не

поможеш.

Об'яви себе своїм бідним дітям. Об'яви чудами перед очима цілого світа безмір Твоєї доброти так, щоб ті нещасливці хоч перед смертю могли кинути один погляд, повен довір'я, на Твою ікону. Матінко! Ти не відкинеш моєї молитви. Прийшов час, щоб Ти об'явила себе більш.

Диявол, Твій ворог, хоче вкрити землю імлою невірства. Не дай побіди цій потворі. Зтопчи його ще раз своєю Дівичою стопою. Зірви цю густу заслону обману та покажи себе бідному людству. Ти така велична, така гарна, що сам Твій вид потягне всі серця і прив'яже до Ісуса назавжди. Матінко рятуй нас!

РОЗДІЛ ДЕСЯТИЙ ТРЕБА МОЛИТИСЯ ЗА ВСІХ

Молитвами Богородиці утихомир життя наше, бо кличемо до Тебе: милостивий Господи, - слава Тобі! (Окт. Гл. 7).

Скільки б ти не просив у Пречистої Диви ласки, то ніколи забагато не будеш просити, бо Вона не дасть ніколи стільки, скільки бажала би дати.

Ці з поміж Її дітей поривають найбільше Її Серце, що найбільше докучають Їй своїми просьбами. Але зглядом Неї годі й бути докучливим, бо Її самотності діло це якраз роздавати многі та великі ласки.

О що ж ти маєш просити? Як хочеш, можеш просити о дочасні добра: здоров'я, щастя, о добрі успіхи у своїх заняттях, під умовою, що додаш завсіди: як це буде спасення для моєї душі.

Пречиста Діва зробила вже тисячі чудес, щоби уділити також дочасних добродійств своїм дітям.

Але Вона буде ще більше вдоволена, як ти меш Її просити о духовні ласки наприклад про ласку любити горяче Ісуса, відпирати спокуси, виконувати терпеливість... А як просили о надприродні дари то не треба тобі означувати їх подрібно.

Проси лише о ці ласки, які Пресвята Діва буде вважати за найкращіші для тебе.

Та все таки добре просити щодня о ці особливі ласки: о сердечну та сильну любов до Ісуса і до Неї самої, о глибоку покору, о ангельську невинність та о ласку витривання в молитві аж до смерті.

Дальше не забудь молитись і за інших. Ми всі християни, всі становимо одну родину: братів і сестер. Ми повинні любити себе і помагати собі взаємно. Треба отже молитись за своїх ближніх, за свояків, за приятелів, і – за неприятелів, за їхні потреби дочасні та вічні.

Молися також за душі в чистилищі, за грішників, особливо за конаючих, що є в стані тяжкого гріха.

Подумай собі, що в цій хвили, як ти читаєш, для тисяч грішників настала послідня хвиля життя. Ще кілька хвиль і рішиться їх судьба, – вони можуть бути й прокляті...

Чи не приходить тобі на гадку, що одною молитвою можеш їм допомогти

виєднати ласку совершенного жалю. Як дуже потребує Пресвята Діва твоїх молитов, щоби сповнити свій уряд Посередниці. Скільки то грішників вирвав би ти із пекла, якби так кожної хвили поручав Її милосерддю всіх конаючих.

Одного разу князь Немур бився у двобою зі своїм шурином, князем Бофор. Один удар шабляки так нещасливо його влучив, що він сконав на місці. Рідня князя зажурилась вічною загибеллю його душі, ще більше чим його сумною смертю.

Але Господь Бог об'явив одній монахині Чина Посіщення Пречистої Діви, Матері Марії Діонізії, що князь у цій самій хвилі, як дістав удар шаблею одержав ласку совершенного жалю. Він піддався цій ласці і спасся... Мати Марія Діонізія запиталась, хто йому виєднав таку надзвичайну ласку, а Ісус відповів: «Молитви, які за нього засилались до Господа Бога»...

Скільки то душ спаслося би в останній хвилі життя, якби так хтось молився за них до Пресвятої Діви!..

Треба молитися також за праведних, щоби усвятили себе ще більше. Один совершенний чоловік приносить більше слави Ісусові, чим тисячу звичайних душ.

Молись також за тих, що вступили в монаший стан, щоби прямували до більшого совершенства. Ревні монастирі це немов громозводи світа. Завдяки їм, громи Божого гніву не б'ють у нинішні Содоми та Гомори.

Але передовсім молися за священників, щоб вони стали святими й сповнили своє високе завдання. Якби ти не зробив нічого іншого у своєму житті, а тільки виєднав своїми молитвами ласку святости для одного-однісенького священника, ти доконав би вже безмірно важного діла для Христової церкви. Ісус Христос просив не раз душі, що були Йому дорогі, щоби молилися за священників. Він жадав часом від них і великих жертв, щоби виєднали ласку хоч одного святого священника.

Ти не можеш ані проповідувати, ані сповідати, ані правити Служби Божої, але ти можеш бути апостолом в цей спосіб.

Хто вискаже, скільки то укритої сили посідає покірна молитва, яку ти занесиш через руки Пресвятої Діви Марії за незнані тобі душі.

Вічність відкриє нам це безмірне добро, якого ти в такий спосіб доконав у Святій Церкві, хоч ти був бідним робітником, слугою, чи бідною матір'ю родини.

Бог поступає завжди в цей спосіб. Він уживає одних душ, щоби розділювати ласки другим. Всі молитви, які приносяться в цей спосіб, збирає Марія у Своїому Серці, а опісля розділює щедро, кому хоче...

Що ти тепер побожний, що ти може монахом або й священником, то завдячуєш – правдоподібно – цю ласку жертві якоїсь бідної незваної душі.

Взамін, ти через свою теперішню ревність, через свою любов до Ісуса і Марії, причинюєшся несвідомо, що у інших душ розвиваються зародки чеснот або покликання монашого або священничого.

Дальше, треба молитися за різні народи, а за свій власний народ з особливою ревністю, щоби він був наскрізь християнським, щоби сповнив це завдання, яке поручив йому Христос на землі, та щоб із ним і в нім могли

люди працювати в мирі і щоби дійшли до земського добробуту, та легко спасли свою душу.

Треба молитись також за народи що зблукали на бездоріжжя, щоби повернули до правди й любови Ісуса й Марії.

Ти повинен в особливий спосіб молитись за своїх заблуканих братів на Сході, щоби вони вернулись на лоно єдиної Церкви Христової.

Жертвуй Господу Богу всі свої діла, молитви, а навіть своє життя, щоби прискорити цю блаженну хвилю.

Наслідуй св. Йосафата, що не завагався віддати свою кров за навернення своїх братів. Глянь як то жертва одного чоловіка більше причинилась до вдержання та поширення правдивої віри, чим проповідь тисяч священиків.

Будь переконаний, що в ділі навернення Сходу, яке саме тепер починається, більше вчинять маленькі укриті душі, совершенно посвячені Ісусові та Марії, чим науки, публічні спори, поширювання книжок, оснoвування східних інститутів і все інше.

Усі ці зусилля не принесуть овочів, коли не буде їм до помочі якоїсь святої, укритої в Бозі душі.

Чи бачиш? Поле твоєї діяльності широке... Ти будеш місіонарем, хоч ніхто не буде знати, ніхто не зможе тобі перешкодити. Ти можеш навернути своїх братів, хоч вони самі тут на землі не знатимуть, кому мають завдячувати за це добродійство.

І чим більше будеш серцем злучений із своєю Ненькою, Скарбничкою ласк, то тим більше Вона через тебе роздасть їх, а вони уздоровлять та спасуть багато - багато душ...

О якби так в нашому краї зв'язалось разом багато побожних душ, злучених невидимим способом, під покровом Пречистої Диви Марії, з одним бажанням жити на землі життям посвяти, щоби лише виєднати для своїх заблуканих братів ласку повороту до правдивої віри!..

Дорогий читачу, дитя Марії! Ось ми при кінці книжки списаної на це, щоби тебе склонити полюбити Пречисту Діву Марію наслідувати Її та молитись до Неї.

Обіцяй своїй найлюбішій Ненці, що не мине тобі ні один день, щоби не поручатися Їй багато-багато разів.

Обіцяй, що не почнеш, доки не дійдеш до сердечної та синівської любови до Божої Матері.

А мені, Найдорожча Ненько, уділи ласки, щоби всі, що читатимуть цю книжку щирим серцем, стрінулись колись разом зі мною в небі, щоби разом Тебе молити й славити навіки... Амінь!